

ROČNÍK XII • ČÍSLO 3
24. KVĚTNA 2018

TĚŠÍNSKÉ INFORMAČNÍ DVOUMĚSÍČNÍK MĚSTA ČESKÝ TĚŠÍN LISTY

Poprava na radnici
Gestapáka Eichlera čekala šibenice
STRANA 8

Těšínské nářečí
Víte, kdo to byla hebama?
STRANY 16 a 17

Užijte si Den dětí, prázdniny jsou za dveřmi

Milé děti, školáci a dorostenci,
k vašemu mezinárodnímu svátku přijmeme od nás co nejsrdčnější přání. Užijte si letní pohodu s láskyplnými a starostlivými rodiči, ať vás obklopují jen kamarádi, na něž se můžete spolehnout, a také ať se vám daří ve škole i v dalších aktivitách.

REDAKCE A VEDENÍ MĚSTA ČESKÝ TĚŠÍN

VÍT SLOVÁČEK – STAROSTA, GABRIELA HŘEBAČKOVÁ – MÍSTOSTAROSTKA A STANISLAV FOLWARCZNY – MÍSTOSTAROSTA

Bruslení skončilo, nyní už je čas na koupání

Rekonstruovaný zimní stadion má za sebou další úspěšnou sezonu. Veřejné bruslení využilo téměř 10 tisíc zájemců nejen z Českého Těšína, ale i širokého okolí.

Díky modernizaci areálu a již důstojnému záze-
mí pro sportovce zde mohla proběhnout utkání
v hokeji nebo krasobruslení. Nyní zaměstnanci
připravují areál letního koupaliště.

„Během zimy se u nás odehrálo 17 zápasů muž-
ského týmu HC Wolves Český Těšín a během
téměř všech víkendů zde měřila své síly s jinými
družstvy příprava HC Vlci. Jako každý rok jsme

pořádali tradiční tematická veřejná bruslení:
Halloween, Mikuláše na ledě, Valentýnské brus-
lení. Největší námi pořádanou a vyprodanou
akcí byla Hokejová show HC Olymp Praha s Mar-
tinem Dejdařem. Velmi podařený byl i březnový
hokejový turnaj amatérů O pohár SÚZ. Zúčast-
nilo se osm týmů z města a blízkého okolí i velmi
mnoho fanoušků,“ hodnotí uplynulou sezonu
ředitel Správy účelových zařízení (SÚZ) města
Český Těšín Edvard Huczala.

Mimo to se zde v lednu konala již třetí v pořadí
Velká cena Českého Těšína v krasobruslení a pro-
běhl i první ročník Mezinárodního hokejového tur-

naje mladších žáků O pohár města Český Těšín. Na
závěr sezony potěšilo diváky exhibiční vystoupení
krasobruslařů TJ Slavoj Český Těšín. „Loni se nám
podařilo realizovat investice, které dále zlepšují
podmínky pro sportovce. Starou spalínovou rolnu
jsme nahradili moderním strojem za 3,3 milionu
korun, díky němuž je ledový povrch kvalitnější
a vzduch v hale čistší. Další peníze šly do opravy
kondenzátoru čpavku, vymalování všech chodeb
a ozvučení stadionu, které dříve chybělo,“ doplnil
Huczala, který se všemi kolegy nyní intenzivně
připravuje pro občany koupací sezonu.

pokračování na straně 2

Bruslení skončilo, nyní už je čas na koupání

pokračování ze strany 1

Letní koupaliště se letos svým příznivcům otevře poprvé 26. května, poslední koupací den je naplánován na neděli 2. září.

„Společně se zaměstnanci SÚZ jsme připravili plány a financování dalších etap modernizace areálu plovárny. Letos to bude rekon-

strukce strojovny, oprava nosné železné konstrukce toboganu a bazénové technologie včetně pročištění písku ve filtrech. Nutná je i oprava části plotu poškozeného zvednutím hladiny blízkého potoka. Chci zdůraznit, že naše spolupráce je dobrá a že se v posledních letech udělalo hodně pro modernizaci

sportovních zařízení,“ doplňuje Huczalu předseda sportovní komise města Karel Kula.

Jako každým rokem se děti a mládež mohou těšit na Mezinárodní den dětí (1. června), kdy bude koupání zdarma. V letošní sezoně budou pro návštěvníky koupaliště k dispozici všechny sportovní akti-

vity zdarma. Vstupné je letos pro veřejnost 80 korun, děti, mládež a senioři zaplatí za celodenní koupání a relax 40 korun, čtyřčlenná rodina pak 150 korun. Zlevněné vstupné po 17. hodině pro veřejnost činí 40 korun. Nově odpoledne uhradí děti a senioři jen 20 korun. (DH)

Okresní soutěž hasičů: zlatí kluci, bronzová děvčata

Skupinová fotografie hasičů a hasiček z Horního Žukova.

Okrskové kolo soutěže v požárním sportu, které proběhlo první květnovou sobotu na stadionu Frýdecká, poslalo vítěze do dalšího, okresního klání. Zlatou si odneslo

v kategorii mužů družstvo z Horního Žukova, stříbrnou pak mostečtí hasiči a bronzovou Mistřovice. Z žen byly nejlepší hasičky ze Zpupné Lhoty, druhé ze Stanislavic

Na poháry, které předával starosta Vít Slováček, přispělo město Český Těšín.

a třetí z Horního Žukova. V kategorii běhu s překážkami na 100 metrů bylo nejlepší družstvo SDH Mosty a ženy ze Stanislavic. Nejrychlejší byl Martin Gryč s časem 16,7 s,

mezi ženami Nikoleta Škultetyová s časem 19,36 s. V požárním útoku si nejlépe vedlo družstvo z Žukova a ženy ze Zpupné Lhoty. (RED)

FOTO | ARCHIV SDH

Zachraňovali vzácné čejky

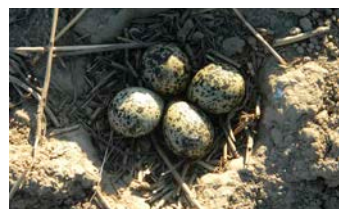
Pracovníci městského úřadu, odboru výstavby a životního prostředí ve spolupráci se zemědělcem Romanem Jalowiczorzem ochraňovali hnízda čejek, která se nacházejí na poli mezi ulicí Lipovou a Sokolovskou.

Čejky zahnízdily v oraništi, které bylo nutné povlčet a osít. Proto jsme se dohodli se zemědělcem, že hnízda najdeme a označíme. Traktor provádějící úpravu půdy hnízda setrně objel. Tímto jednoduchým opatřením se podařilo zachránit hnízda silně ubývajícího ptačího druhu.

Čejka chocholatá byla ještě před padesáti lety zcela běžný pták zemědělské krajiny. Ačkoliv dnes ještě nepatří mezi zvláště chráněné druhy ptáků, je nutné jí nyní poskytnout maximální možnou ochranu. Jen za posledních dvacet let se stavy čejek v Česku snížily o více než 80 procent. Příčinou je nevhodné zemědělské hospodaření a s ním spojené změny v krajině a intenzivní zástavba orné půdy. Čejky hnízdily na mokřích loukách a pastvinách, které jsou již vysušeny a přeměněny na pole. Jako náhradní

stanoviště obsazuje nejčastěji zoraná pole. Hnízda si staví na zemi a vejce zahřívají zrovna v době, kdy probíhají polní práce. Většina hnízd je během krátké doby zničena, aniž by se stihla vyklubat mláďata, která mají alespoň nějakou šanci před traktorem uniknout. Díky pozitivnímu přístupu Romana Jalowiczorze, který pozemky obhospodařuje, se podařilo ochránit celkem šest čejčích hnízd a v každém z nich byly čtyři vejce. Čejky se i po vyrušení traktorem po krátké době na hnízda opět vrátily a pokračovaly v zahřívání snůšky. Nyní ptáci vyvedli mláďata a zbývá jen doufat, že je nepostihne jiný špatný osud.

DANIEL KŘENEK, PETR NESTRAŠIL

Hnízdo čejky chocholaté.

FOTO | DANIEL KŘENEK

Strážníci se zapojili do akce Jehla

Celkem 36 použitých injekčních stříkaček sebralo během jedné směny osm pracovníků Městské policie Český Těšín během akce Jehla. Strážníci nachodili dohromady desítky kilometrů a pročešávali terén důkladně.

„Nejvíce jehel, 29, jsme našli v Cihelní ulici, kde pobývali bezdomovci a o jednom z nich víme, že je narkoman. Po jedné jsme našli v dalších sedmi lokalitách,“ uvedl preventista Petr Glaic.

Nejvíce jehel nasbírali strážníci, vybavení ochrannými rukavicemi a pinzetami, na sídlišti Svibice. Městská policie Český Těšín se do celostátní akce zapojila podruhé, ale již v minulosti během pochůzkové činnosti i v tomto ohledu městští policisté „čistili“ parky a dětská hřiště.

Strážníci tak předcházejí nebezpečí, jemuž jsou vystaveny hlavně děti, ale také domácí zvířata, hlavně psi a kočky. „Vedle očisty města je smyslem celé akce snížit také riziko šíření nakažlivých onemocnění

Strážník preventista Petr Glaic během akce Jehla. FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

a pomoci k hlubšímu povědomí o správném chování při nálezů injekční stříkačky. Strážníci proto apelují na veřejnost, aby v případě, že někde naleznou nebo zahlédnou infekční materiál, sami jej z důvodu vlastní bezpečnosti nesbírali, ale zavolali na linku 156. Městská policie zajistí odborný sběr i jeho následnou likvidaci,“ řekl ředitel městské policie Petr Chroboczek. (DH)

Přízemí radnice má vyvolávací systém pro klienty

Na začátku měsíce května letošního roku byl v přízemí budovy na- instalován vyvolávací systém, jehož prostřednictvím se naši klienti objednávají k vyřízení záležitostí na úseku občanských průkazů, cestovních dokladů, matriky, evidence obyvatel, Czech POINTu, ověřování listin a podpisů a voleb. Od zavedení této technické pomůcky, která se osvěd-

čila v řadě jiných institucí, očekáváme další zvýšení komfortu pro naše klienty, zejména spravedlivé pořadí ve frontě, čekání bez stresu a usnadnění orientace, neboť některé agendy jsou vyřizovány ve více kancelářích. V neposlední řadě bude vyvolávací systém přínosný i pro naše úředníky, kteří získají lepší přehled, kolik klientů právě čeká na chodbě, a budou tak

moci operativně reagovat. Systém umožní sledování vytíženosti přepážek a sledování doby vyřízení klienta u jednotlivých agend.

Jak již bylo uvedeno, vyvolávací systém se týká pouze vybraných agend, které jsou klientům poskytovány v přízemí radnice. Celkem se jedná o osm kanceláří, nad jejichž vstupem byl instalován přepážkový displej zob-

razující číslo právě volaného klienta. V chodbě se pak nově nacházejí dva hlavní (halové, přehledové) displeje doplněné o melodický gong. Terminál s tiskárnou, kde klienti volí příslušnou agendu a tisknou pořadový lístek, jsme umístili ve vstupní hale radnice.

**JANA MAŠKOVÁ, VEDOUČÍ
ODDĚLENÍ ORGANIZAČNÍCH
A SPRÁVNÍCH AGEND**

Ředitelka střední školy získala ministerskou medaili

Šest vynikajících pedagogů z Moravskoslezského kraje získalo nejvyšší ocenění v oblasti školství – Medaili Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Jedním z nich je Vanda Palowská, ředitelka Albrechtovy střední školy, Český Těšín.

Místostarosta města a náměstek hejtmána pro školství Stanislav Folwarczny Vandě Palowské popřál k tak významnému ocenění.

Oba také jednali o otevření dalších zajímavých oborů vzdělávání na této krajské škole, které by absolventům zajistily zajímavé zaměstnání a praxi během studia přímo v oboru. V novém školním roce zde bude otevřen obor řezník – uzenář, odborným garantem jsou zde Těšínské jatky.

Vanda Palowská celý profesní život zasvětila výchově a vzdělávání, jako ředitelka školy výrazně přispěla k rozvoji odborného školství v Českém Těšíně. Školu zapojuje do mnoha projektů, zajišťuje pro žáky zahraniční stáže, podporuje nadané a nezapomíná ani na péči o slabší žáky.

„Jsem přesvědčen o tom, že učitel je jedno z nejdůležitějších povolání. Měl by žáky vzdělávat, vést a inspirovat, popřípadě pomoci s výchovou tam, kde to některé rodiny potřebují. Jsem rád, že takových pedagogů, kteří svoji práci vykonávají nejen s vysokou profesionalitou, ale i srdcem, je u nás hodně. Jsem na ně hrdý,“ uvedl Folwarczny. (DH) FOTO |

DOROTA HAVLÍKOVÁ

Těšín má nejlepší angličtinářku v ČR

Zuzana Krucinová, žákyně 9. ročníku ZŠ Hrabina, již několik let svou školu reprezentuje v různých jazykových soutěžích. Dosahuje v nich vždy těch nejlepších výsledků.

Stejně jako v roce 2017 se i letos probojovala v Olympiádě v anglickém jazyce přes školní, okresní a krajské kolo až do ústředního kola v Praze. Letos se jí podařilo zdotat metu nejvyšší! Počátkem května zvítězila v celorepublikovém kole

olympiády. V konkurenci čtrnácti nejlepších účastníků všech krajů ČR dokázala Zuzana, že prvenství jí patří! Skrývá se v ní skutečný talent. Kromě povinné výuky ve škole docházela již odmalička na jazykové kurzy, hodiny konverzace s rodilým mluvčím, sleduje filmy v původním znění, čte oblíbené knihy v angličtině. V poslední době čile konverzuje přes Skype s přáteli z celého světa.

ELLEN POLAINO, ZŠ HRABINA

Děti natočí filmovou pohádku

Celý rok budou děti a pracovníci z Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež STŘEP pracovat na tvorbě vlastního filmu s názvem „Červená Karkulka“.

Budou mít možnost se celý rok účastnit aktivit, kdy si budou moci vyzkoušet, co vše obnáší profese herce, práce s kamerou a fotoaparátem, pomohou při výrobě kostýmů a vizáží. Pohádka bude z větší části zpívána, bude se tedy jednat o muzikálovou pohádku na motivy pánů Svěráka a Uhlíře. Celá scéna se bude natáčet v reálné krásné přírodě.

Děti mají za sebou již dva konkurzy, v rámci kterých byly rozděleny

všechny role a funkce. Od května začne již velká příprava pěveckých sborů a nahrávání. V létě pak všechny účastníky čeká natáčení a na podzim se všichni mohou účastnit konečné úpravy filmu. Konečnou podobu filmové pohádky budeme prezentovat rodičům a široké veřejnosti na přelomu listopadu a prosince, u příležitosti Vánočního workshopu, který se bude konat přímo v NZDM STŘEP. Z dětí se tak za tento rok stanou částečně profesionální herci, herečky a tvůrci vlastního filmu.

**KATEŘINA STAROŠČÁKOVÁ,
VEDOUČÍ SOCIÁLNÍ PRACOVNÍK**

Výtěžek z Blešáku pro malé pacienty

Na sklonku dubna se zástupci třídy Kvinta A z Gymnázia Josefa Božka v Českém Těšíně setkali s Michaelou Češkovou, ředitelkou organizace HAIMA Ostrava.

Občanské sdružení HAIMA Ostrava vzniklo v prosinci 1996 a působí při dětském hematologickém oddělení Fakultní nemocnice v Ostravě jako sdružení rodičů a přátel dětí s poruchou krvetvorby.

Účelem setkání bylo předání dárkového certifikátu v hodnotě 12 200 korun. Jednalo se výtěžek z charita-

tivní akce Blešák, která proběhla na konci minulého roku na gymnáziu.

Michaela Češková představila žákům celou organizaci a provedla je jednotlivými odděleními. Studenti krátce pohovořili i s lékařem Tomášem Kuhnem, specialistou na hematologicky nemocné děti. Celé dopoledne se neslo ve velmi milém duchu, žáci byli překvapeni, jak hezké a útulné mohou být prostory nemocnice. Celá akce v nich zanechala příjemný pocit, jak velmi pomohli dobré věci.

KATEŘINA BERNATÍKOVÁ

FOTO | ARCHIV ŠKOLY

Den Země v ZŠ Hrabina

Téma letošního Dne Země se ukázalo jako velmi potřebné: Voda – důležitý prvek v krajině. Cílem této akce bylo rozšířit a prohloubit vědomosti a znalosti dětí, upevnit vztahy mezi žáky a smelit kolektiv napříč ročníky.

Zároveň jsme chtěli upozornit na nedostatek tohoto vzácného zdroje na Zemi, ekologii, hospodaření a někdy i zbytečné plýtvání vodou. Plnění zajímavých úkolů čekalo na společná družstva žáků prvního i druhého stupně ZŠ. Děti počítaly běžnou denní spotřebu vody občana, také kolik peněz ušetříme za rok, budeme-li kontrolovat kapající kohoutky. Řešily zeměpisné kvízy, poznávaly vodní druhy živočichů a rostlin, vytvářely cizojazyčné myšlenkové mapy. V chemické laboratoři určovaly pH vzorků tekutin, tvořily z tvarovací hmoty výrobek aj. Všichni účastníci byli odměněni drobnými cenami, vítězná družstva pak v příštích dnech jela na výlet – exkurzi do čistíčky odpadních vod v Karvině a v Ropici. Velké poděkování za podporu patří těm, bez nichž by se tato akce nemohla uskutečnit: zřizovateli – Městskému úřadu Český Těšín, SRPŠ Hrabina a České poště Český Těšín.

JOLANA KANTOROVÁ, ZŠ HRABINA

MARTINU ŠKOPKOVOU SI CHVÁLÍ I KLIENTI Z CIESZYNA

Lékárnice z Českého Těšína uspěla v celostátní soutěži

Obrovského úspěchu dosáhla Martina Škopková, farmaceutická asistentka Lékárny AGEL v Českém Těšíně. V celostátní soutěži Lékárník roku 2017 odborná porota rozhodla, že Martina Škopková skončila na krásném třetím místě v kategorii Farmaceutický asistent/asistentka.

Martina Škopková pracuje v Lékárně AGEL v Českém Těšíně přes 20 let. Od svých osmnácti let tříbí své schopnosti, které se přizpůsobují a mění ruku v ruce spolu se změnami lékárenského prostředí a jeho specifik. Její dlouholetá praxe je naplněna oddanou péčí o pacienta. Zahrnuje nejen přípravu tobolek, mastiček a čípků, ale také profesionální a lidský přístup při výdeji prostředků zdravotnické techniky, prodeji léků a doplňků stravy.

Díky umístění lékárny v pohraničním městě může Martina Škopková využívat i svých jazykových schopností. Polští klienti si velmi cení možnosti komunikace v jejich

rodném jazyce. „Jsem dojatá z této prestižní ceny, je to pro mne mimořádná událost a velmi si toho vážím. Vnímám to jako ocenění nejen mé práce, ale zároveň i práce mých spolupracovníků, se kterými tvoříme tým. Chtěla bych moc poděkovat společnosti AGEL, pro kterou pracuji, že mi umožnila zúčastnit se této akce,“ řekla k ocenění Martina Škopková.

Cílem soutěže Lékárník roku je podpořit diskusi o aktuálním stavu vzdělávání v oboru farmacie, a také o vlastnostech, schopnostech a dovednostech nutných k vykonávání profese lékárníka a farmaceutického asistenta. Soutěž pořádaly Vydavatelství Mladá fronta, divize Medical Services a měsíčník Zdravotnictví a medicína. (RED)

FOTO | MLADÁ FRONTA A. S.

Analýza možnosti obnovení tramvaje jako turistické atrakce Cieszyna a Českého Těšína

ČÍSLO PROJEKTU CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_010/0000631

Města Český Těšín a Cieszyn společně zrealizovala projekt pod názvem „Analýza možnosti obnovení tramvaje jako turistické atrakce Cieszyna a Českého Těšína“. Hlavním cílem projektu byla příprava mnohostranné společensko-ekonomicko-technické analýzy variant modelů obnovení tramvajového spojení na území příhraničních partnerských měst Cieszyna a Českého Těšína. Nedílnou součástí projektu byla společná propagační kampaň a společné propagační materiály.

Finální analýza byla víc jak rok připravována konsorciem Kreatus sp. z o.o. a Wolański sp. z o.o. Na jejím zpracování se rovněž podíleli zástupci obou měst. Výstupy projektu byly prezentovány na závěrečné konferenci dne 19. dubna v KaSS „Střelnice“ v Českém Těšíně, které se zúčastnilo celkem sto osob z obou partnerských měst.

V průběhu analýzy byly porovnávány finanční, funkční, technické a legislativně-právní aspekty, dále byly navrženy varianty tras a jejich alter-

nativní řešení. Při zpracování jednotlivých částí analýzy byly zohledněny výstupy z anketního průzkumu, týkajícího se očekávání a preferencí respondentů – turistů a návštěvníků měst Cieszyna a Českého Těšína.

Zpracovaná analýza navrhla 3 varianty řešení:

1. Připomínka tramvaje
2. Klasická tramvaj
3. Alternativní tramvaj

Varianty 2 a 3 spočívaly ve výstavbě tramvajové tratě (konvenční nebo alternativní, bez trakční sítě). Z důvodu vysoké nákladnosti a rizika těchto dvou variant se přistoupilo k podrobnějšímu zpracování 1. varianty s příhraničním turistickým produktem, který by spočíval:

1. ve zhotovení dvou věrných replik těšínských tramvají Ringhoffer, upravených k provozování stylové kavárny nebo turistické informační kanceláře s umístěním na ulici Zamkowe v Cieszynie a v blízkosti vlakového nádraží (u Hotelu Piast) v Českém Těšíně,

Logo vzniklé v rámci projektu Analýza možnosti obnovení tramvaje jako turistické atrakce Cieszyna a Českého Těšína.

AUTOR | PAVEL NOGA

2. v označení bývalých zastávek a umístění informací o okolních památkách a významných osobnostech města,
3. ve zhotovení aplikace pro mobilní zařízení, která umožní pro-

cházkou podél trasy bývalé tratě s použitím prvků rozšířené reality o okolních památkách a významných osobnostech města,

4. ve vytvoření webu s doplňkovým obsahem včetně aplikace, mapy trasy, praktických a historických informací.

Zpracovaná analýza se stala prvním krokem k případnému návratu historické tramvaje. Definitivní rozhodnutí o budoucnosti bude předmětem jednání obou partnerských měst. Zároveň se budou obě města snažit společně získat na případný projekt finanční prostředky z evropských fondů.

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj – Program Interreg V-A Česká republika – Polsko v rámci Fondu mikroprojektů Euroregionu Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński a státního rozpočtu PR.

PETRA GÓRECKÁ,
PROJEKTOVÝ MANAŽER

Chrámky se opět otevírají návštěvníkům

Projekt Otevřené chrámy, který vznikl v minulém roce a setkal se s velkým zájmem, pokračuje. Od 1. května až do konce října mohou zájemci navštívit 33 sakrálních památek mimo pravidelné bohoslužby. Návštěvníkům se bude na všech místech věnovat vyškolený průvodce, vstup je bezplatný.

V loňském roce využilo příležitost navštívit atraktivní kostely a poutní místa přes 130 tisíc lidí. Zapojeno

bylo 29 kostelů, letos se jejich počet zvyšuje.

„Snažíme se upozorňovat na krásná duchovní místa v kraji. Počet zpřístupněných památek se opět zvyšuje a v rámci projektu Otevřené chrámy budou některé kostely otevřené i ve všední dny, nejen o víkendy,“ řekl náměstek hejtmána pro kulturu a památkovou péči Lukáš Curylo. Novinkou je zpřístupnění šikmého kostela

sv. Petra z Alkantary v Karvině-Dolech, počet zapojených kostelů se rozšířil také o 3 kostelní věže (sv. Martin v Krnově, sv. Hedvika v Opavě, sv. Jan Křtitel ve Frýdku). Celkově tak budou moci lidé navštívit 33 sakrálních památek. Z toho budou tři kostely evangelické: Kristův kostel v Ostravě, kostel v Orlově a v Suchdole nad Odrou. Mezi katolickými kostely budou veřejnosti otevřené napří-

klad kostel Panny Marie Sedmibo-
lestné na vrchu Cvilín u Krnova,
kostel svatého Maxmiliána v Huk-
valdech, svatého Jana Nepomuc-
kého ve Štramberku nebo kostelík
na beskydské Prašivě.

Řada chrámů byla zpřístupněna v rámci právě zakončené Noci kos-
telů. Aktuální informace a otevírací
doby jednotlivých kostelů je možné
sledovat na: www.doo.cz/otevrene-chramy. (DH)

Majitelé kotlů, pozor! Je čas na jejich kontrolu či výměnu

Topná sezona skončila, je nejlepší čas na provedení nutné údržby či opravy na spotřebičích paliv i jejich spalinových cestách. Není to nic nezvyklého, že během léta se připravuje kotel a komín na další topnou sezonu a chystají se zásoby paliva.

V případě, že stále využíváte k vytápění teplovodní kotel na pevná paliva 1. nebo 2. emisní třídy, je nejvyšší čas řešit jeho výměnu, neboť od září 2022 již nebude jeho provozování povoleno.

Zájemci o kotlíkové dotace, pokud si v druhé výzvě včas nepožádali, mají v současné době již velmi malou šanci získat finanční podporu. Jde totiž o to, že alokovaná částka na tuto výzvu již byla doručenými žádostmi vyčerpána, k dnešnímu dni se již jen přijímají žádosti (do počtu 10 tisíc) do zásobníku, ze kterého budou uspokojeni zájemci jen v případě, kdyby nečerpal přiznanou částku jiný zájemce, dříve registrovaný v rámci

Právě nyní je čas, aby si majitelé kotlů pozvali na kontrolu kominíka.
ILUSTRAČNÍ FOTO | IVO HAVLÍK

druhé výzvy. Nicméně, v této oblasti je třeba aktivně sledovat webové stránky <https://lokalni-topeniste.msk.cz/>, zda není vyhlášena další výzva. Je však třeba si uvědomit, že pokud bude (třetí výzva), bude pravděpodobně poslední, tudíž je nutné reagovat rychle.

Na závěr ještě připomínám, že se blíží další termín kontroly technického stavu a provozu kotle na pevná paliva o tepelném příkonu 10-300 kW, který je součástí systému teplovodního vytápění (viz § 17 odst. 1 písm. h) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění) – první kontrola měla být nejpozději do 31. 12. 2016 a následující pak po dvou letech.

V případě nejasností kontaktujte oddělení životního prostředí MěÚ Český Těšín – tel. č.: 553 035 621.

IRENA KOSTELENCOVÁ,
ODDĚLENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vítání občánků do konce roku 2018:

26. 5., 23. 6., 22. 9., 27. 10., 24. 11.

Zájemci, hlaste se u Alice Loseové, referentky kultury a místních poplatků, odbor školství a kultury Městský úřad Český Těšín, tel.: 553 035 302, e-mail: loseova@tesin.cz. (RED)

Obyvatelé Mostů a Mistřovic se letos dočkají chodníku

Po dlouhých letech příprav finišuje stavba chodníku podél Ostravské ulice, a to na území dvou místních částí Českého Těšína: Mostů a Mistřovic.

Celkem se jedná o dva úseky: kratší od zastávky „Český Těšín, Mistřovice, rozc.“ po ulici Pod Nádrží v délce 92,2 metru a delší od restaurace Monako po Školní ulici v délce 325,3 metru. Nové úseky chodníku jsou navrženy tam, kde se předpokládá zvýšený pohyb chodců, tedy v blízkosti zastávek MHD.

„Příprava této investice byla velmi náročná, museli jsme nejen vyřešit složité majetkové poměry v této lokalitě, kde město nevlastní žádné

pozemky, ale také jako město na svá bedra vzít náklady na odvodnění nejen nového chodníku, ale i krajské silnice (doposud zde byla dešťová voda svedena do příkopu, na jehož místě bude nyní chodník). Dále zde musí být ve dvou úsecích vystavěny opěrné zdi, aby bylo možné ve složitém terénu chodník vůbec postavit,“ uvedl starosta města Český Těšín Vít Slováček.

Realizace stavebních prací je podle podmínek Ředitelství silnic a dálnic, kterému silnice I/11 patří, možná pouze v měsících, kdy se neprovádí zimní údržba, tj. od dubna do konce října. Nový chodník bude proveden v zámkové dlažbě. (DH)

Open Air Museum.Cieszyn.Český Těšín

ČÍSLO PROJEKTU CZ.11.2.45/0.0/0.0/15_003/0000333

Projekt „Open Air Museum.Cieszyn.Český Těšín“ je pokračováním společných aktivit obou měst, které jsou zaměřené na rozvoj území po obou stranách hranice. Řeší doposud málo využívanou část nábřeží řeky Olše. Realizace povede k revitalizaci lokality obou nábřeží.

Na polské straně se jedná o úsek Piastowské aleje, dále pak prostor od ulice Zamkowa po ulici Sportowa, na českém území dojde k adaptaci nábřeží Svobody od ulice Hlavní k železničnímu mostu. Projekt rozšiřuje věcné i společenské propojení dvou měst Českého Těšína a Cieszyna prostřednictvím vytvoření nového produktu cestovního ruchu - Open Air Museum, které zatraktivní městská nábřeží vznikem zóny relaxace a poznání.

Do projektu jsou zapojena města Český Těšín a Cieszyn, která jsou

partnery s finančním příspěvkem. Posledním partnerem je Městská knihovna Český Těšín, která je zapojena do projektu bez finančního příspěvku.

V rámci plnění aktivit projektu se i nadále schází programová rada, která ve spolupráci s grafkem řeší finální podobu informačních tabulí a infokiosku. Městská knihovna Český Těšín vkládá průběžné informace a fotodokumentaci o postupující realizaci na webové stránky turistického informačního centra. Na české straně břehu řeky Olše byly zahájeny stavební práce, které by měly být hotovy v průběhu měsíce července 2018.

Projekt je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj – Program Interreg V-A Česká republika – Polsko 2014-2020.

PETRA GÓRECKÁ,
PROJEKTOVÝ MANAŽER

Sběr textilu má smysl, oblečení slouží dál

V loňském roce bylo do 15 kontejnerů na použité oděvy občanů našeho města odloženo 29,1 tuny textilního materiálu. Je to velké množství odpadu, které neskončilo na skládce a ještě posloužilo lidem v nouzi nebo v průmyslu.

Odpadová společnost FCC Česká republika, s. r. o. textil předává specializované společnosti DIMATEX CS, spol. s r. o. do Stráže nad Nisou.

Občanům chceme přiblížit cestu textilního odpadu, tedy jak je nakládáno s jejich odloženým oblečením.

Textil vhozený do kontejnerů prochází první vizuální kontrolou už při vyprázdňení nádob. Neznečištěný a suchý textil je vložen do pytle a převezen do Stráže nad Ni-

sou k druhému třídění, nebo převezen na jinou třídící linku. Suchý napytlovaný textil prochází ručním tříděním až na 80 druhů, přičemž je roztríděn dle kvality, která je rozhodující pro další nakládání.

Nejlepší část materiálu je nabídnuta smluvním neziskovým organizacím na základě jejich potřeb jako použitelné oblečení (do 5 %). Podstatná část svého materiálu je rozřezána a použita k výrobě čistících hadrů (25-40 %), dále je textil použit jako výrobní surovina v automobilovém průmyslu (5-20 %), po zpracování jako výplň mezi plasty (5-15 %), část textilu najde uplatnění ve stavebnictví jako izolační vrstva (5-15 %), část vytríděného textilu míří jako ošacení do rozvojových zemí (10-35 %) a část najde upotřebení

jako vstupní surovina při výrobě ekologických výrobků, jako jsou lavičky, patníky, sloupky a jiné (1-5 %).

Se silně znečištěným textilem (1-5 %) se dále nepracuje, protože čištění je neefektivní. Tato část textilu najde využití jako alternativní palivo v zařízení pro energetické využití odpadu.

Obrácíme se na občany s prosbou, aby do kontejnerů odkládali oblečení, které je v čistém, suchém, v dobrém stavu, složené a uložené v igelitových pytlích, páry bot přivázané k sobě. Do kontejnerů nepatří krejčovský odpad, špinavé, roztrhané, nepoužitelné oblečení, koberce nebo matrace.

Kde jsou umístěny kontejnery na textil?

Ul. Na Horkách – sběrný dvůr, ul. Na Nivách – u kostela, ul. Pražská

– vedle parčíku, ul. Hornická 11-13, parkoviště Kysucká, ul. Okružní – vedle kontejneru na elektroodpad, Antoníček – ul. Lípová – točna, Koňákov – ul. Koňakovská u nádob na tříděný odpad, Stanislavice – ul. Ostravská – za restaurací Vyrubaná, ul. Protifašistických bojovníků – u nádob na tříděný odpad, ul. Tovární x ul. Dr. Slámy, ul. Koperníkova 13 – ze strany parkoviště u pís-koviště, ul. Komenského – sídliště ONV, parkoviště u Billy – u kontejneru na elektroodpad, ul. Na Lučinách – u nádob na separovaný odpad.

Svozová firma modré kontejnery na oděvy vyvážá 1x týdně, vždy ve středu.

LENKA KROČKOVÁ,
REFERENTKA MÍSTNÍHO
HOSPODÁŘSTVÍ

Nejlepší učitelé kraje převzali ocenění, dva byli z Českého Těšína

Už posedmnácté byli u příležitosti Dne učitelů ocenění nejlepší pedagogové v kraji. Letos mezi nimi byli i dva kantoři z Českého Těšína.

V kategorii Výrazná pedagogická osobnost roku si ocenění z rukou náměstka hejtmana pro oblast školství Stanislava Folwarcznyho převzal Michal Nešporek, ředitel Masarykovy základní a mateřské školy. Ocenění za dlouhodobou tvůrčí pedagogickou činnost získal Karel Příkrýl, dlouholetý pedagog Gymnázia Josefa Božka.

„Je potřeba si uvědomit, jak důležitou úlohu hrají učitelé. Děti s nimi tráví často mnohem více času než se svými rodiči. Stačí si spočítat,

kolik času věnují dětem pedagogové v dopolední výuce nebo během

odpoledních aktivit. Vliv, který mají učitelé na vývoj dětí, je opravdu zá-

sadní. Osobnosti, které se dětem, žákům či studentům věnují nad rámec pracovních povinností, si zaslouží nejen ocenění, která dnes velice rádi předáváme, ale taky úctu,” uzavřel Stanislav Folwarczyň, náměstek hejtmana. (DH)

FOTO | KRAJSKÝ ÚŘAD

Projekt „Bezpečné kolo“: školení policistů i značení kol

ČÍSLO PROJEKTU CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_010/0001290

Města Český Těšín a Cieszyn realizují prostřednictvím Městské policie v Českém Těšíně a Straży Miejskiej v Cieszynie projekt „Bezpečné kolo“.

Projekt byl dne 19. 10. 2017 předložen do výzvy v rámci Fondu mikroprojektů Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński. Ke spolufinancování z Evropského fondu pro regionální rozvoj v celkové max. výši 10 575,19 eura byl doporučen dne 1. 3. 2018.

Cílem projektu je rozvoj spolupráce, výměna a sdílení informací a dat, dále pak zkušeností mezi oběma městskými

mi policiemi. Realizací projektu dojde k rozšíření přeshraničního partnerství, které bude založeno na sdílení dobré praxe, nových řešení a přístupů. Zároveň se rozšíří povědomí široké veřejnosti o novém a efektivním prostředku prevence kriminality (označování jízdních kol formou syntetické DNA) a o bezpečnostně-preventivních cyklistických akcích.

Vedoucím partnerem projektu je město Český Těšín. Fyzická realizace projektu by měla trvat do 30. 9. 2018.

Dne 23. 4. 2018 se uskutečnilo společné školení městských policí z Českého Těšína a Cieszyna k sa-

motnému značení. Během realizace bude pořízeno vybavení sloužící k samotnému forenznímu značení kol. Od května bude probíhat značení jízdních kol, o jejichž termínech a místech konání bude veřejnost informována prostřednictvím internetových stránek obou měst, místních tisků, Facebooku či Instagramu. Na závěr realizace bude uskutečněna závěrečná prezentace výstupů.

Doprovodnou aktivitou celého projektu budou taktéž preventivně-

-bezpečnostní akce se zaměřením na povinnou výbavu cyklistů, užívání bezpečnostních prvků, případně poskytování první pomoci apod.

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj – Program Interreg V-A Česká republika – Polsko 2014-2020 v rámci Fondu mikroprojektů Euroregionu Těšínské Slezsko - Śląsk Cieszyński a státního rozpočtu PR.

PETRA GÓRECKÁ,
PROJEKTOVÝ MANAŽER

Upozornění pro chovatele psů na území města

Městský úřad Český Těšín, odd. životního prostředí vás tímto článkem upozorňuje, že jako chovatelé nebo držitelé psů, a to z důvodů narůstajících stížností občanů města na volný pohyb psů na veřejných prostranstvích a také s blízkými se letními prázdninami z důvodu zvýšeného pohybu dětí, máte při venčení psa a během jeho pohybu dané povinnosti.

Dle obecně závazné vyhlášky (OZV) č. 5/2016 o pravidlech pro pohyb psů

na veřejném prostranství a vymezení prostorů pro volné pobíhání psů, v zájmu zajištění veřejného pořádku ve městě, je chovatel nebo držitel povinen vést psa na vodítku a zabezpečit jej tak, aby na veřejných prostranstvích volně nepobíhal a ani jinak neohrožoval nebo neobtěžoval občany. Dále pes, který má výšku v kohoutku vyšší 40 cm, musí mít náhubek.

Volné pobíhání psů je povoleno jen v prostorách (U Cihelen, Nová

Továrni, nad přehradou), které jsou součástí grafické přílohy této OZV a na místech označených tabulkou „Volné pobíhání psů povoleno“.

Kontrolou dodržování této obecně závazné vyhlášky jsou pověřeni strážníci Městské policie Český Těšín. Porušení této obecně závazné vyhlášky lze postihovat jako přestupek, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních předpisů.

Celé znění této OZV č. 5/2016 lze zhlédnout na internetových stránkách města www.tesin.cz v sekci - Občané - Vyhlášky a nařízení města - Psi. Dále je OZV mimo jiné vyvěšena na nástěnce odd. životního prostředí ve 3. patře radnice MěÚ Český Těšín nebo vám bude v tištěné formě na vaši žádost poskytnuta na odd. životního prostředí.

JAN PETRUŠEK,

REFERENT ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

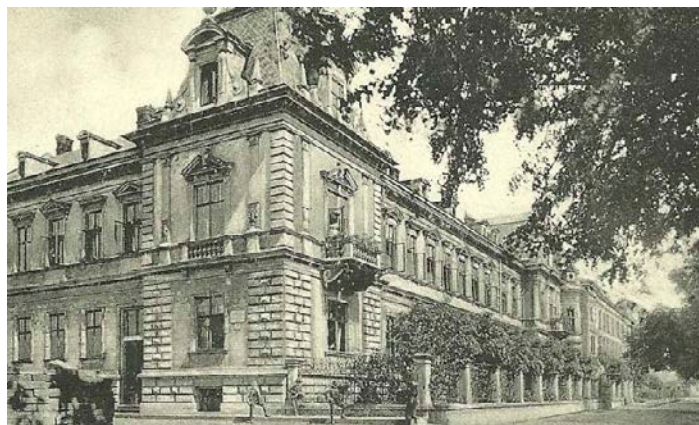
Příspěvek na obnovu – letos na unikátní plot

Město Český Těšín vyhlásilo také pro letošní rok dotační program na obnovu a zachování drobných architektonických prvků. Stejně jako vloni se přihlásil pouze jeden zájemce. Díky příspěvku bude zachráněn unikátní pískovcový plot v Masarykových sadech.

„Společenství vlastníků jednotek podalo žádost k obnově historického oplocení u obytného domu. Oplocení je stejně staré jako dům z roku 1886 a je zdokumentováno na fotografiích z počátku 20. století. Jedná se o jedno z nejstarších a nejhodnotnějších oplocení na území městské památkové zóny v Českém Těšíně. Historická oplocení jsou památkově významnými prvky specificky dotvářejícími vilovou zástavbu centra města, které je od roku 2014 prohlášeno městskou památkovou zónou,“ vysvětluje referentka památkové péče Beata Křenková s tím, že město se bude finančně spolupodílet na úhradě celkových uznatelných nákladů realizovaného projektu ve výši 30 procent.

Stavitelem byl Fritz Fulda

Podle Czesława Krainy, který mapuje architektonický vývoj města, jde o zajímavý příklad zdobeného obytného domu, který vybudoval těšínský stavitel Fritz Fulda v sousedství své vily. Později objekt přešel

Výřez z dobové pohlednice z roku 1905.

FOTO | ZE SBÍREK CZESŁAWA KRAINY

do majetku jeho dcery Giselly Hoffmann (Fulda), v části budovy sídlily kanceláře stavební firmy Fritze Fuldy a později Eugena Fuldy.

Zmíněné oplocení sestává z vysokého kamenného soklu a kamenných sloupů s profilovanými hlavicemi, vše z pískovce, a vyplní z kovových prutů s florálními motivy. V současné době je značně narušeno. Kamenné soklové zdivo se vychyluje ze své původní polohy, drolí se spárování a zdivo ztrácí konstrukční soudržnost. Sloupy i hlavice jsou ve značném stupni degradace, odlupují se, na některých místech profilace zcela chybí. Ocelová výplň je značně zkorodovaná.

Oplocení bude nyní rozebráno, jednotlivé kusy budou obnoveny. Celé oplocení bude provedeno

v maximální míře z původního obnoveného materiálu a doplněno pouze o nezbytně nutné nové prvky podle původního tvaru.

Dotační titul ve výši 300 tisíc korun je určený na obnovu historických prvků staveb, které nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se v území městské památkové zóny. Jedná se o drobné prvky, které vznikly do roku 1945 a jsou dokladem tehdejšího stavitelského i řemeslného umu. Jsou to především: původní špaletová okna, vchodové a balkonové dveře, dřevěné výkladce, kovová zábradlí v exteriéru budov, zimní zahrady, původní oplocení nebo altány.

Vloni se díky příspěvku dočkaly obnovy unikátní secesní výkladce a dveře ve výstavném činžovním domu na Hlavní třídě. (DH)

Dětský den

Přijďte oslavit Dětský den do šmoulí vesničky, která bude plná zábavního programu, soutěží, atrakcí. Na náměstí T. G. M. budou opět připravena zábavní stanoviště, tvořivé dílny, lego kostky, skákací nafukovací atrakce, malování na obličej, kolotoč a soutěže o hodnotné ceny. Zahájení je naplánováno na 14 hodin, hned poté se představí děti ze zájmových útvarů DDM. Od 15 hodin se můžete těšit na Šmoulí sen, pak na Hudební šmoulování. Od 17 hodin vystoupí kapela Mirai. Dětské odpoledne ukončí vylosování cen od 18 hodin. (RED)

Měnil se písek

Více než 37 tun písku se dovezlo v posledních dnech na sídliště Svibice. Všech 11 pískovišť v této části města se dočkalo nové „náplně“, současně město nechalo odebrat vzorky z dalších zařízení pro děti na území města. „Ve Svibici jsme vytěžili a odvezli 24,5 tuny starého písku a vyměnili jej za 37,4 tuny nového. Postupně budeme doplňovat písek i v dalších částech města. Pokud by se výsledky rozborů ukázaly jako neuspokojivé, vyměníme písek i v dalších pískovištích,“ uvedla referentka úřadu Lada Večeřová. Úředníci kontrolují pískoviště dvakrát ročně, od loňska na ně dohlíží strážníci, kteří mají k dispozici detektor kovů. (DH)

„Letní“ květen a soutěž mladých cyklistů

Každoročně je pořadatelem Doprvní soutěže mladých cyklistů město Český Těšín, Koordináční pracoviště BESIP pro Moravskoslezský kraj, Městská policie Český Těšín, Český červený kříž Karviná a ZŠ a MŠ Hrabina, pracoviště Ostravská.

Ti všichni opět zajistili co nejlepší podmínky pro letošní zdárný průběh soutěže. Družstva mladších a starších

nejlepších reprezentantů škol města se opět sešla, aby prošla s co jak nejlepšími výsledky všemi čtyřmi disciplínami. Jsou to znalosti pravidel silničního provozu formou testů, jízda zručnosti, zdravotvěda a jízda podle pravidel silničního provozu. Nejlepší družstva postupují do okresního kola soutěže. Za kategorii mladších žáků obsadila nejvyšší příčku Masarykova

ZŠ, diplom za druhé místo si odnesla PZŠ Havlíčkova, na třetím místě je ZŠ Pod Zvonem. V kategorii starších žáků postupuje PZŠ Havlíčkova, jako druhá se umístila Masarykova ZŠ, jako třetí družstvo ZŠ Hrabina. Účast deseti družstev základních škol potvrdila velký zájem o soutěžení i o tradiční atraktivní výhry.

VLASTA POTYSZOVÁ, ZŠ HRABINA

Revolution train

Dne 18. dubna se v našem městě zastavil Protidrogový vlak. Město Český Těšín v rámci primární protidrogové prevence uhradilo prohlídku vlaku žákům 6. ročníků českotěšínských škol. Této interaktivní protidrogové prevence se zúčastnilo celkem 210 dětí. V rámci česko-těšínské zastávky proběhla v Polsku související akce. KLAUDIE DINELLI,

VEDOUcí ODBORU SOCIÁLNÍHO

Gestapáka Eichlera popravili na dvoře radnice

Jediná veřejná poprava v poválečné době v našem městě proběhla v roce 1946 na dvoře zdejší radnice. Svůj život zde skončil těšínský gestapák Karl Eichler, který se během války podílel na mnoha vraždách.

O jeho vině rozhodl přímo v budově radnice mimořádný lidový soud v Ostravě. Podle záznamů z pohřební knihy byly Eichlerovy pozůstatky uloženy do hrobu na komunálním hřbitově.

Prvním pověšeným byl Gradel

První rozsudek trestu smrti byl v regionu vynesen 20. prosince 1945 nad příslušníkem těšínské služebny gestapa Josefem Gradlem. „Doznal se k pěti vraždám, ale vinen se necítil, plnil prý jenom rozkazy nadřízených. Poprava se konala veřejně a novináři vypočítali, že to byla po mnoha letech první poprava v Ostravě nařízena českým soudem. Další trest smrti byl u MLS (mimořádný lidový soud, pozn. autorky) v Ostravě vynesen až 31. ledna 1946 nad báňským měřičem z Petřvaldu Janem Budínským, odsouzeným za udavačství, jež mělo za následek smrt udaných osob. Třetím popraveným byl 4. března 1946 Gradlův kolega z těšínského gestapa Karl Eichler, aktivní skoro všech veřejných poprav na Těšínsku,“ popsal ve své knize vydané v roce 1998 ostravským nakladatelstvím Tilia „Spravedlnost podle dekretu. Retribuční soudnictví v ČSR a Mimořádný lidový soud v Ostravě (1945-1948)“ historik spjatý s regionem profesor Mečislav Borák, který bohužel vloni předčasně zemřel.

Eichler byl jediným pachatelem válečných hrůz, který byl souzen na výjezdním zasedání v našem městě. Soud se sešel v jednací síni radnice 4.

března 1946. Po vynesení hrdelního trestu byl odsouzený popraven stejného dne na dvoře těšínské radnice.

Katem byl možná místní občan

Podle pamětníka Stanislava Vincoura tato poprava na rozdíl od některých exekucí v poválečném Československu (Josef Gradel, K. H. Frank, Josef Pfitzner a další) nebyla veřejná, avšak rozsudek byl zřejmě dopředu předjímán. „Na nádvoří byla postavena šibenice. To se vědělo a lidé měli o výsledek jednání zájem. Na uzamčený dvůr však měli přístup jen někteří vyvolení zástupci města, veřejnost nikoliv. Říkalo se, že popravu vykonal českotěšínský občan, jehož syn byl později vedoucím jednoho z odborů na městském národním výboru. Jelikož jde o nepotvrzenou informaci, jeho jméno nechci uvádět,“ říká Vincour.

Kým byl Eichler?

„Karl Eichler už od roku 1934 sloužil u Leibstandarte (elitní jednotka, pozn. autorky) SS v Berlíně, po absolvování školy gestapa působil na několika místech ve Slezsku a od května 1940 až do konce války v Těšíně. Žádná přímá vražda mu nebyla sice dokázána, ale chybl jen na málokteré likvidační akci nebo veřejné popravě. O své první takové asistenci uvedl: 'V roce 1942, kdy bylo v Těšíně hromadně popraveno provazem 24 Poláků na Blogotické ulici, jsem dostal příkaz od svého představeného komisaře Stolze, abychom spolu s tajemníkem Schwanem pověsili jednoho Poláka. Přivezli ho na místo autem. Odsouzenec se postavil pod šibenici a byl mu přečten rozsudek. Vstoupil jsem pak na stupátko šibenice a položil odsouzenému smyčku na krk. Na jednotný rozkaz jsme odsouzeného

Z knihy "Na příkaz gestapa" Mečislava Boráka. Těšínská Práce informuje o očekávaném soudu.

pustili a ten se smyčkou zadrhnul kolem krku spadl dolů a zůstal viset. Byl jsem rozrušen, věšel jsem totiž poprvé.' Podobně asistoval při několika dalších popravách na Těšínsku, při vraždění 36 občanů v Životicích, ještě v únoru 1945 společně s Friedrichem Czyrem zastřelili v garáži těšínské věznice dvě ženy, které přechovávaly zběhy, a byl i při vraždě lékaře Jaroslava Míčka a Jana Hečka v Bystřici na konci března 1945. Mučením zatčeného mladíka si vynutil udání více než dvaceti členů sekty svědků Jehovových, z nichž pak osm zahynulo v koncentračních táborech. Soud se konal v jednací síni městské radnice v Českém Těšíně na výjezdním zasedání ostravského MLS 4. března 1946; téhož dne byl odsouzený na dvoře těšínské radnice popraven,“ popsal Borák, který ve své knize vykresluje i další postavy těšínských nebo ostravských gestapáků, kteří se podíleli na vraždách v našem městě, ale i dalších členů nacistické mašinerie.

Spravedlnosti unikli

Mnoho z obviněných, mezi nimiž byly i známé osobnosti, bylo opakovaně osvobozeno, ať už chyběly důkazy, tito lidé zmizeli v odsunu, sami utekli, nebo hnědou barvu praporu vyměnili na rudou. Borák zmiňuje mimo jiné osoby z Těšínska, kterým se podařilo spravedlnosti uniknout i tím, že se z nich stali aktivní komunisté a nová dělnická vláda již neměla zájem o jejich potrestání. Byl mezi nimi např. obchodní příručí ze Zpupné Lhoty (část Chotěbuz), Borák uvádí jeho plné jméno. „Byl souzen za členství v SS a činnost v Hitlerjugend, před soud se dostal až na poslední chvíli 30. prosince 1948. Ve spise je uvedeno, že se po válce stal členem KSČ a že nebyl prověřován, „leč strana nemá proti němu po této stránce námitek“. Byl odsouzen na 2 a půl roku žaláře, ale už za pár měsíců, 15. května 1949, byl „na příkaz OS Ostrava“ propuštěn,“ doplňuje ve své knize Borák.

DOROTA HAVLÍKOVÁ

Kraj podporuje prestižní sportovní akce

I v tomto roce půjde z krajského rozpočtu významná finanční podpora na nejrušnější sportovní události.

Kraj tak chce podpořit kromě vrcholových sportovců a amatérů také akce, které ke sportu a pohybu motivují děti i dospělé. V tomto roce kraj poskytne 41 milionů korun.

„Kromě akcí, které se v regionu pořádají pravidelně, se těšíme i na novinky. Kupříkladu Zlatá tretra (13. 6. v Ostravě) nebo říjnové Super Grand Prix profesionálů v latinskoamerických tancích pravidelně

plní tribuny a zvyšují sportovní kredit našeho kraje. Sportovní nadšenci si zcela jistě nenechají ujít zářijový Kontinentální pohár v atletice v Ostravě, který bude nejen v kraji, ale i v republice vůbec poprvé. Dalším lákadlem bude turnaj světové série v plážovém volejbalu, který se zatím pokaždé konal pouze v Praze. Letos poprvé uvidíme nejlepší světové beachvolejbalisty v kraji, konkrétně v Ostravě (20.-24. 6.), a byl bych rád, kdyby se z něj u nás stala pravidelná sportovní událost,“ uzavřel náměstek hejtmana pro sport Stanislav Folwarczny. (DH)

Palec nahoru. Rádi bychom jménem Klubu českých turistů a chatářů z Prašivé poděkovali panu učiteli Jakubu Mikeskovi a jeho žákům ze ZŠ Kontešinec za nasazení při úklidu masivu hory Prašivá a celého okolí vrcholu a chaty. Vaše chata Prašivá a KČT.

FOTO | ARCHIV CHATY

Město se zapojilo do akce Uklid'me Česko

Skupinka zaměstnanců česko-těšínské radnice a dalších tři občanů z řad dobrovolníků se v dubnu vydala uklízet prostor mezi ulicí Slovenskou a Cihelní, kde je dlouhodobě nepořádek.

Slunečné počasí s příjemnými teplotami bylo pro úklid ideální. Jen mezi 9. až 12. hodinou se podařilo nasbírat 40 pytlů odpadu, mezi nimiž nejvíce převažovaly plasty v podobě PET lahví, obaly, igelitové tašky nebo různé fólie. Našlo se i funkční křeslo, matrace, spací pytel nebo dokonce monitory, televize a jiné zbytky elektroniky. Bylo až neuvěřitelné kolik odpadu se válelo na tak malé ploše. Odvoz nasbíraného odpadu zajistila firma FCC Česká republika, s. r. o. Díky této a předchozím akcím se prostor mezi Slovenskou ulicí a Cihelní a základní školou podařilo vyčistit od nejhoršího odpadu, ale přesto zde ještě nějaký zbývá, a tak město hodlá akci zopakovat i v příštím roce.

Plasty, kam se podíváš

Dnes už není místo, kde by se nešel nějaký kus plastu. Plasty se válejí všude a zamořují naše prostředí. Plasty se v přírodě pomalu

rozkládají na mikročástičky, tzv. mikroplasty, a ty se dostávají do půdy, vody a do těl rostlin, živočichů a následně do potravin, které konzumujeme. Dokonce se objevily případy, kdy mikroplasty byly nalezeny v malém množství už i v pitné vodě. Dnes chceme být všichni krásní, zdraví a přitom si mnozí z nás neuvědomují, kolik odpadu a zvláště plastů kolem nás leží a jaké nebezpečné látky se z něj uvolňují do prostředí, ve kterém žijeme. I přes to je stále dost lidí, kteří neváhají vyhodit odpadky na zem, i když mají poblíž odpadkový koš. Žádný živočišný

druh si vědomě neničí své vlastní životní prostředí tak, jako to dělá člověk, a je na čase s tím začít něco dělat. Řada občanů by měla v první řadě začít u sebe a vyhazovat odpad tam, kam patří, tj. do kontejneru na tříděný nebo směsný odpad či do odpadkového koše.

Uklízelo se na více místech

Je potěšující, že jsou lidé, kterým záleží na čistém a zdravém prostředí a přišli uklízet. Na území Českého Těšína a v jeho okolí uklízely desítky lidí organizovaných do spolků či organizací. Jen na tomto

území bylo zorganizováno šest akcí. Velké poděkování si zaslouží každý, kdo se do úklidu zapojil. Společně tito lidé udělali kus záslužné práce nejen pro sebe a okolí, ale pro nás všechny.

Město Český Těšín má v záměru se do akce Uklid'me Česko zapojit i v příštím roce. Na závěr zbývá dodat jen jedno malé doporučení: namísto hledání důvodů, proč se do akce nemůžete zapojit, zkuste pro změnu hledat důvody, proč se do úklidu zapojit můžete. Uklízet má smysl!

DANIEL KRĚNEK

FOTO | DANIEL KRĚNEK

Skauti uklízeli okolo přehrady

Skauti a skautky ze střediska Zlatá Orlice se také připojili k jarnímu úklidu. Zaměřili jsme se na okolí Těšínské přehrady, které je nám, skautům, nejbližší. Člověk by jen těžko uvěřil, na co všechno jsme při úklidu narazili.

Byli jsme zklamaní ze všech lidí, kteří dokáží do přehrady házet odpadky, plastové lahve, pneumatiky, a dokonce plné odpadkové koše nebo jiné věci. Bylo mi líto těch všech ryb a kačen, které mezi tímto nepořádkem plavaly. Lidé by se nad

sebou měli zamyslet a příště ten sáček vzít a odnést do koše, který je jen pár metrů od něho, než jej jen hodit zbaběle na zem.

I když to mnohdy nebyl příjemný pohled, tak my jsme si velký jarní úklid užili. Naplnili jsme přes 30 pytlů plasty nebo jiným odpadem. A hlavně, jsme strašně rádi za to, že jsme mohli pomoci přírodě. Pevně věříme, že vy všichni budete společně s námi pomáhat také.

APOLONIA MIERVOVÁ, 2. ODDÍL
VODNÍCH SKAUTEK KOSATKY,
STŘEDISKO ZLATÁ ORLICE

FOTO | ARCHIV SKAUTŮ

Trianon sbíral odpad v parku u jezírka, našel se i dron

Stejně jako v minulých letech i letos spolek Trianon reagoval na výzvu komise ŽP pro zapojení do akce Uklid'me Česko – my k tomu dodáváme: Uklid'me si město.

Celkem 15 zaměstnanců spolku se dne 6. dubna dobrovolně vydalo uklízet odpad do přilehlého parku s jezírkem na ulici Na Horkách. Zaměstnanci nasbírali přes 500 kg odpadu, především převažovaly plasty, sklo a textil. Perličkami mezi odpady byl i nalezený dron, boty, okna,

a dokonce spodní prádlo. A kde se tedy vzalo takové množství odpadu, když sběrný dvůr je vzdálený jen několik metrů? Tuto otázku si v Trianonu klademe každý rok po této akci, bohužel stále bez odpovědi. Jen je z toho zřejmé, že některým lidem jsou příroda a životní prostředí ve městě stále velmi lhostejné.

My v Trianonu ale máme dobrý pocit, že alespoň na chvíli bude parčík i jezírko s vydatným pramínkem čistoty. Každý ať začne u sebe. V Trianonu to děláme 15 let.

TRIANON, Z.S.

FOTO | TRIANON

Úspěch sboru

Stříbrné pásmo si vyzpíval dětský pěvecký sbor při česko-těšínské Základní škole s polským jazykem vyučovacím Trallala během prestižního Mezinárodního festivalu Kaunas Cantat na Litvě. Děvčata a kluci zazpívali pod taktovkou Beaty Brzósky na mnoha zajímavých, historických místech této pobaltské republiky. Přestože je teprve květen, sbor již letos získal mnoho ocenění nebo cen na domácích či zahraničních festivalech. Není to poslední přehlídka, které se Trallala letos zúčastní.

(RED) FOTO | ARCHIV SBORU

Pokračuje likvidace jmelí, tentokrát i s pomocí hormonů

Český Těšín se intenzivně věnuje ošetřování stromů s tím, že letos na samotnou arboristiku opět vyčlenilo více než půl milionu korun. Součástí péče je i boj se jmelím. Kromě ořezávání napadených větví letos odborníci ošetří vybrané stromy i chemickým přípravkem.

„Pro likvidaci tzv. listnatého jmelí jsme použili účinnou látku vyvolávající zvýšení tvorby fytohormonu, který způsobuje opad listů u stromů na podzim a podobně způsobuje rozpad keříků poloparazitů. Roztok se aplikuje bodovým postříkem na zelené části jmelí,“ uvedla referentka městské zeleně Lada Večeřová. Aplikaci zajistila v průběhu března na deseti vytípaných stromech specializovaná firma. Město na tento účel vyčlenilo 45 tisíc korun.

Ve dvou posledních letech se podařilo z velké části odstranit tohoto cizopasníka z více než 200 stromů, jednalo se především o lípy na sídlišťích a také ve vybraných parcích a alejích.

Práce na vysokých stromech jsou náročné. FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

„V minulých letech jsme odstraňovali jmelí nárazově během jiných arboristických prací. Od předloňského roku máme speciálně pro ošetření stromů nejen se jmelím dva odborníky v oboru péče o dřeviny rostoucí mimo les, kteří se věnují trvale stromolezeckému ošetřování stromů a kteří se také zaměřují na stromy napadené jmelím,“ doplnila Večeřová.

Práce na vysokých stromech jsou náročné, probíhají v korunách stromů, které jsou často pro napadení cizopasníkem a s ohledem na věk křehké.

Bohužel mnohdy jsou stromy napadeny v takovém rozsahu, že již žádné ošetření ořezem nemá smysl. Jmelí ze stromu vysává vodu i živiny, strom postupně usychá, jmelí je těžké, větve se ulamují a stávají se nebezpečnými. Tehdy přichází v úvahu jen pokácení. „Musím zdůraznit, že se snažíme zachránit hodnotné a perspektivní stromy, které jsou napadeny jmelím maximálně ze 70 procent. Pokud je rozsah napadení cizopasníkem větší, pak už žádný ořez nemá smysl,“ dodává Večeřová. (DH)

Když se vzpomíná: Jak jsme dělali Dětské radovánky

Bývalo zvykem, že každá taková ta správná hornická Brigáda socialistické práce (BSP) měla uzavřený patronát s nějakou základní školou.

Nejinak tomu muselo být i v našem případě. Asi proto, že většina chlapců z naší party kdysi navštěvovala základku v Loukách nad Olší a v důsledku postupující těžby byly jejich rodiny nuceny se přestěhovat do Českého Těšína, padla volba právě na ni. Dnes byste ji tam hledali marně. Ovšem v době, kdy se mé povídání odehrávalo, byla velmi populární s hojným počtem žáků hlavně na prvním stupni.

Jedním z bodů takové patronátní smlouvy, ke kterému jsme se dobrovolně – nedobrovolně zavázali, byla příprava Dětského dne neboli Dětských radovánek. Radovánky to vskutku byly, jenom ne pro nás, organizátory.

Především jsme dostali úkolem zajistit působivou atrakci, která by žactvu pobavila a uspokojila. V tom směru nám i vedení dolu umožnilo

tzv. povrchovou směnu k výrobě atrakcí. Sháněli jsme materiál, stloukali, natírali, prostě chtěli jsme se ukázat. Jen Juzek chodil po place, vykuřoval jednu cigaretu za druhou, hustil do každé pracovnice z nádvoří ty své „slinty“ jako brouk Pytlík, který všechno ví a zná. „Wicie, dziewuchy, jo to móm tutaj wymysłóne,“ sděloval klepaje si prsty po spánkové části své hlavy. „Nietrzeba mi nic gotować a smorgole bydóm spokojónie.“

Pro nás to zase tak jednoduché nebylo. Zpod přileb se nám kouřilo od přemýšlení, jak se těm dětem zavděčit. Spásný nápad se dostavil, když Květoš donesl z kantýny vepřovou konzervu a odmítl se bratrsky podělit. Utíkal před námi, aby si ji o samotě vychutnal, pronásledován spřáskou ládníků (dřevěných dlouhých tyčů používaných k zasouvání trhavin do vyvrtaných děr) v zádech, které jsme brali z klanice (vozík, kterým se dopravuje materiál do šachty) připravené na odvoz do dolu. S otevřenou konzervou před nimi uskakoval jako Old Shatterhand, když se ho

nepřátelští Kiowové snažili zasahnout oštěpy. Jen u toho více křičel: „Dobre, wy cypi (cypem je v havírně označován méně zručný havíř), jo se s wami podzielim!“ A soutěž v hodu oštěpem byla na světě. K tomu se přidala disciplína sestřelování plechovek od vepřových konzerv hadrovou koulí, kterou se nabídl vyrobít Květoš, jelikož jak sám tvrdil, má s tím zkušenosti.

Nadešel den „D“. Na plácku u školy jsme započali realizovat své sportovní branné stanoviště. Mezitím přijel se svou naleštěnou červenou Škodou 120 LS Juzek, v ruce držel rybářské náčiní a volal na skotačící děti: „Kdo chce łowić ryby, tymu pojczóm wyntke!“ Rázem bylo kolem něho plno. Nějak tu drobotinu naskládal do auta a nám pouze sdělil, že budou chytat pod nějakým strmým srázem u rybníka.

Já jsem mezitím nedaleko školního skleníku nachystal plechovky na lešení s obavou, že tím hadrovým míčem děcka k cíli ani nedohodí. A to už se k hodu připravil asi desetiletý cvalík, kterému, nevím proč, jeho

kamarádi přezdívali Žižmuř. Květoš mu podal municí, ten se rozpřáhl jako Fibingerová v době své největší slávy a vrhnul. Kupodivu hadrák letěl nějak moc prudce, prosvítl nad stanoveným terčem a pak už se ozvalo řinčení skla skleníku. K dílu zkázy doběhl zadýchaný Květoš a pravil: „Jo ty kule z łozyska nimioł do tej szmaty zapakować.“

Podobně dopadli i organizátoři další disciplíny, když jeden oštěp mrštěný rodilým válečníkem ze čtvrté třídy skončil ve špicích mopedu jednoho z pedagogů. Raději jsme žactvu rozdali všechny sladkosti a spoléhali na to, že rybolov s Juzkem děti uspokojí. V dále už bylo vidět, jak někteří radostně utíkají směrem od rybníka k nám. „Soudruzi, soudruzi,“ křičeli, „soudruhu Juzkowi sjechało auto do rybníka!“

V následujících letech jsme už žádný Dětský den neorganizovali. Do školy jsme poslali pouze předávka Francka s balíkem lízátek, žužů bonbonů a láškou Stoličné vodky pro pedagogický sbor.

Zdař Bůh!

MILAN ČERNÝ

Mateřská škola Hrabinská slaví 50 let

V tomto školním roce slaví naše mateřská škola 50 let od svého založení. Otevřena byla 2. ledna 1968.

Dětem připomínáme historii mateřské školy celý školní rok, postupně jsme si vyzdobili školku, proběhly retro výstavy hraček ve třídách, v Těšínském divadle pak mohli návštěvníci zhlédnout výstavu dět-

ských prací, která se nám moc povedla. Děkujeme paní Janě Šefrnové z Těšínského divadla za pomoc při její přípravě.

V úterý 17. dubna byl pro nás velký den. Mateřskou školu navštívili bývalí zaměstnanci. Byli jsme potěšeni, že mezi nás přišly obě bývalé paní ředitelky – Marie Banášová a Stefanie Szwanczarová – a současný ředitel organizace

pan Rudolf Fiedler. Do mateřské školy zavítala v tento velký den i místostarostka Českého Těšína Gabriela Hřebačková. Všem děkujeme, že si udělali čas a přišli mezi nás. Děti měly připravený kulturní program zaměřený k výročí školy. Po vystoupení čekala všechny prohlídka školy, fotogalerie a malé pohostění. Chtěli bychom poděkovat všem, kteří se podíleli na přípravě

tak zdařilého dne, gratulace všem šikovným dětem za vystoupení, které se moc líbilo a dík za ochotu rodičů připravit své děti a spolupracovat se školou.

Naši školce přejeme všechno nejlepší, hodně dětí, hodně paní učitelky a hlavně pevné základy do dalších 50 let.

**ŠÁRKA KUŘOVÁ, UČITELKA
MATEŘSKÉ ŠKOLY HRABINSKÁ**

Rekonstrukce MŠ Okružní

ČÍSLO PROJEKTU: CZ.06.2.67/0.0/0.0/15_013/0000652

V červenci 2017 byla zahájena rekonstrukce MŠ Okružní. Cílem projektu byla rekonstrukce vnitřních prostor, doplnění zahrady o nové herní prvky a zejména navýšení kapacity MŠ ze 76 dětí na 100 dětí.

V průběhu realizace projektu došlo k přestavbě vnitřních prostor uzavřeného levého křídla v přízemí MŠ, úpravě vnitřních prostor v podobě podlah, průchodů, rozměrů místností, bezbariérového sociálního zařízení a přípravy jídel. Rekonstrukcí prošla rovněž terasa, která navazuje na učebnu. Rekonstruované oddělení bylo vybaveno novým vybavením, které podpoří aktivní rozvoj dětí a jejich učení a obohatí jejich denní program. Společně s vnitřními úpravami došlo také k vybudování bezbariérového

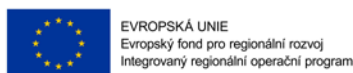
přístupu do rekonstruované části MŠ. Zahrada MŠ byla doplněna o nové herní prvky a úpravy chodníku.

Práce na projektu byly ukončeny koncem roku 2017. Následně proběhlo zpracování závěrečné zprávy a žádosti o platbu. Celková částka, která byla městu poskytnuta z Integrovaného regionálního operačního programu v dubnu 2018, dosáhla výše 4,196 mil. Kč.

V současné době je již schváleno navýšení kapacity MŠ ze strany Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Provoz nového oddělení bude zahájen v září 2018.

Projekt „Rekonstrukce MŠ Okružní“ je spolufinancován Evropskou unií.

**LENKA TOMKOVÁ,
PROJEKTOVÝ MANAŽER**

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Realizace projektu Český Těšín/Cieszyn INEurope zahájena!

Město Český Těšín ve spolupráci s projektovými partnery Miastem Cieszyn, Stowarzyszeniem Rozwoju i Współpracy Regionalnej OLZA a Regionálním sdružením územní spolupráce Těšínského Slezska zahájilo dne 1. 3. 2018 fyzickou realizaci projektu Český Těšín/Cieszyn INEurope. Projekt byl doporučen k financování Monitorovacím výborem v celkové výši 99 969,45 €.

Hlavním cílem projektu je zpracování střednědobé strategie měst Českého Těšína a Cieszyna směřující k vytvoření funkčního společenského prostoru, kulturního vyžití a poznávání se na základě přeshraniční platformy spolupráce samospráv a euroregionů. Specifickým cílem je vytvoření grafické vizualizace po společně realizované akci. V nejbližší době dojde mj. k vytvoření webo-

vých stránek projektu a přípravy loga/značky. Během realizace projektu bude fungovat přeshraniční platforma expertů z ČR a Polska, jejímž hlavním úkolem bude příprava a následné vytvoření střednědobé strategie. V rámci projektu se bude zvažovat i příprava na možnou kandidaturu na titul Evropského města kultury 2028.

V závěru projektu je naplánována konference s prezentací hypotéz a výstupů. Plánované zakončení projektu je ke dni 31. 8. 2019.

Projekt je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj – Program Interreg V-A Česká republika – Polsko 2014-2020.

**PAVEL PEČ, KOORDINÁTOR
PROJEKTU ČESKÝ TĚŠÍN/CIESZYN
INEUROPE, MĚSTO ČESKÝ TĚŠÍN**

Připomínka osvobození města

Zástupci vedení Českého Těšína dne 3. května, kdy si připomínáme osvobození města v roce 1945, položili květy u památníků připomínajících zavražděné a padlé v období druhé světové války.

Pro Český Těšín a okolní obce skončila druhá světová válka 3. května

1945. Těšínské Slezsko bylo osvobozeno 81. střeleckou divizí plukovníka Matusoviče a 237. střeleckou divizí plukovníka Tětenka. Samotné město bylo osvobozeno jednotkou kapitána G. M. Babajana, který se později stal velitelem Českého Těšína.

(DH) FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Prázdniny s Klubem mladých Filadelfia

Léto je za dveřmi a blíží se prázdninový čas! Církev bratrská ve spolupráci s Klubem mladých Filadelfia, který se léta věnuje práci s dětmi a mládeží ve věku 6-26 let, připravuje pro tyto prázdniny pestroutu paletu letních aktivit.

Tento rok nově organizujeme **2 příměstské tábory:**

9. 7. - 13. 7. - Příměstský tábor pro předškolní děti ve věku od 4 do 6 let, místo konání: Studentská 25, téma: Příběh barev.

13. 8. - 17. 8. - Příměstský tábor pro děti od 1. do 6. třídy, místo konání: Studentská 25.

Tábory, pobyty...

30. 6. – 7. 7. - Letní pobyt Nedělní školy v Tyře v indiánském stylu pro děti ve věku od 7 do 12 let.

22. 7. – 29. 7. - Letní stanový tábor Awany v Dolní Lomné, téma: Tra-

bantem po Africe pro děti ve věku 9-12 let.

5. 8. – 15. 8. - Letní stanový tábor Dorostu v Dolní Lomné ve vojenském stylu pro děti a mládež ve věku 12-16 let.

14. 7. – 21. 7. - English Sport Camp v Malenovicích a pokempový program v Českém Těšíně pro mládež ve věku od 15 do 26 let. Zábavnou formou si procvičíte angličtinu se studenty a učiteli z USA, budete mít možnost rozvíjet své sportovní dovednosti pod vedením trenérů z USA. Další aktivity: sjíždění řeky, pravidelné sportovní soboty s mládeží.

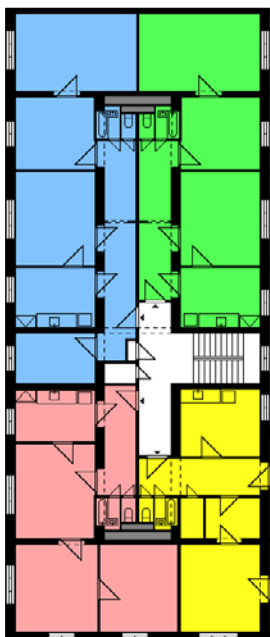
Tyto akce se konají za finanční podpory mj. města Český Těšín a Sboru Církve bratrské v Českém Těšíně.

Registrace a více informací na www.filadelfia.cz nebo na tel. číslo 731 494 665.

KLUB MLADÝCH FILADELFIA

V čem bydlíme – typizované domy řady T (9. část)

V minulém díle jsme si představili typizované domy řady T – typizované cihlové domy s prefabrikovanými prvky a historickou zdobností, které se stavěly v 50. letech. V tomto čísle se podíváme na konkrétní projekty Českého Těšína.

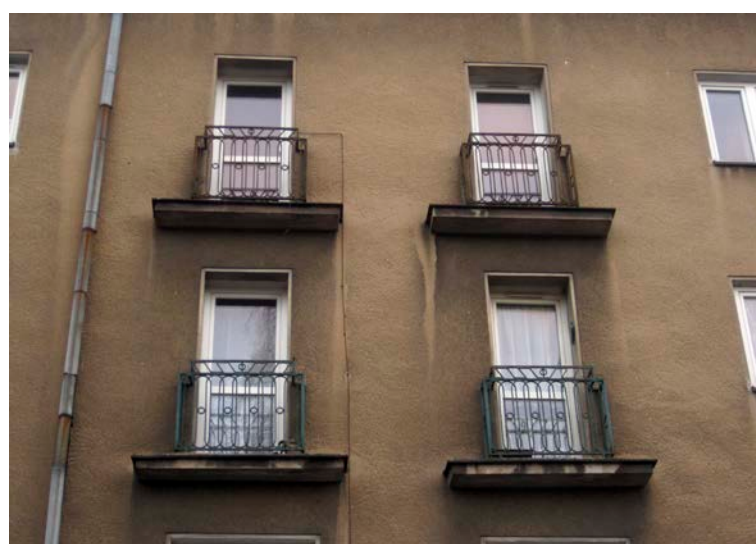
Půdorys bloku na náměstí ČSA.

Začneme od náměstí

Dominantou náměstí Československé armády je bezesporu budova radnice, přímo naproti ní se ale nachází jiná dominanta – typizovaný dům řady T, konkrétně mírně upravené sekce T15. Jedná se o sekce se třemi trakty (díky čemuž jsou poměrně hluboké a obsahují tak prostornější byty). Mírnou atypičností oproti celostátnímu podkladu T15 je zkosená boční stěna severozápadní sekce (pravá část na půdorysu níže), která se tak přizpůsobila sousednímu staršímu domu v bloku. Další atypičností jsou malé balkony, umístěné na zadním průčelí a zcela atypické je pak pravoúhlé napojení dvou sekcí T15 (levá část půdorysu). Dům má většinu přízemí (parteru) uzpůsobenou pro různé obchody a provozovny, jedná se tak o polyfunkční objekt. Zdobnost domu se samozřejmě nese v duchu socialistického realismu a je velmi bohatá na plastiky, ty mají vesměs dělnické motivy. Středem domu prochází průchod do dvora, který je ozdoben plastikou zobrazující jídlo a dobové přenosné rádio.

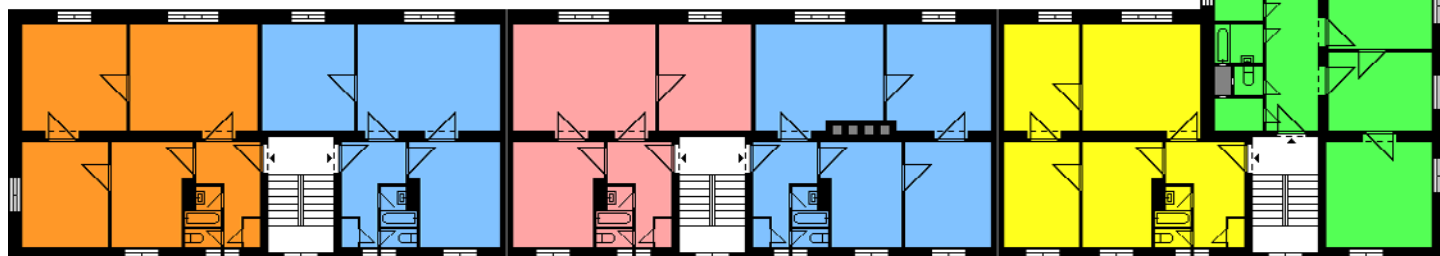
Dům již prošel změnou barevnosti fasády.

Nezvykle pojaté balkony.

Smetanova × Dvořákova

Dle půdorysu zdánlivě téměř totožný dům se nachází na křižovatce ulic Smetanovy a Dvořákovy, kde doplňuje blok starších domů. Ve skutečnosti si domy až tak podobné nejsou, zde se totiž jedná o dvojtrakt – výrazně nižší hloubka, díky čemuž se na jednom patře nacházejí zpravidla pouze dva byty. Dvojtraktový systém je starší, používal se ale po celou dobu výstavby domů řady T (společně s trojtraktovým). Dům sestává ze tří sekcí, dvě jsou řadové typové sekce T11, z nichž jedna je koncová (již na ni nenavazuje další dům), a tak má jedno z oken přesunuté na štít – daný byt (oranžový zcela vlevo) tak má výhledy na tři světové strany. Třetí sekce je atypická – rohová. Nabízí dva byty na patře, z nichž jeden (zelený) je opravdu královsky velký s dispozicí 4+1, navíc obsahuje dvě komory a velmi prostornou předsíň. I tento byt má výhled na tři světové strany. Dům nemá téměř žádnou zdobnost, což je poměrně zajímavé. Brizolitová fasáda je ozvláštněna pouze mírně naznačenými rizality v okolí chodbových oken, korunní římsou a lemy kolem oken. Nezvyklým prvkem jsou malé balkony v některých podlažích, do kterých vedou jednokřídlé dveře.

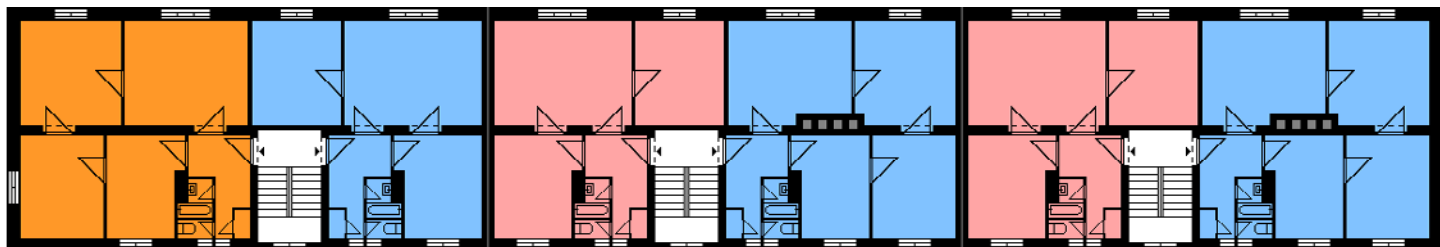

Půdorys bloku Smetanova × Dvořákova.

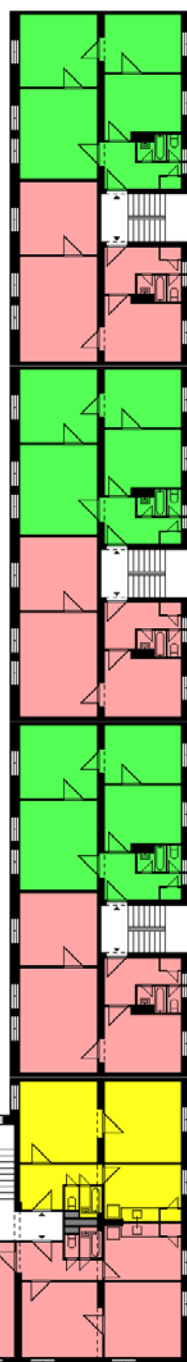
Moskevská

Tento blok o třech řadových sekcích, mimochodem prakticky identických s těmi v předchozím bloku, je velmi bohatě zdobený. I přes stejný základ tak působí zcela odlišným dojmem než předchozí blok.

Prizemí s částí druhého patra je zdobeno fasádními nuty (vodorovné drážky), nad vstupními vchody se nachází balkony se zábradlím z balustrád („kuželky“), okolí chodbových oken je zdobeno lizénovými rámy, z nichž jeden zasahuje až do předposledního podlaží a je zakončen obloukem. Nad všemi okny v prvním patře jsou římsy, hlavní korunní římsa má výrazný přesah. Zkrátka, na tomto domě se co do zdobnosti nešetřilo.

Realizovaná sgrafita na fasádě domu (vlevo) a návrh sgrafita z projektové dokumentace (vpravo).

Největší T blok Českého Těšína

Jako poslední si ukážeme vůbec největší blok T domů, jaký se v Českém Těšíně nachází. Mimochodem tvoří vnitroblok spolu s atypickým blokopanelovým domem T03B-OS představeným v díle číslo 7. Naš největší blok T domů sestává ze sedmi sekcí a zasahuje do ulic Dvořákovy, Smetanovy a Bezručovy. Došlo zde ke kombinaci dvojtraktových sekcí T11 (na půdorysu zcela vpravo) a trojtraktových sekcí T15 (dole + vlevo). Můžete tak vidět onen rozdíl v hloubce mezi dvoj a trojtraktem. Rohové sekce jsou samozřejmě atypické, každá má odlišnou dispozici. Dům je zdoben obdobně jako předchozí blok na Moskevské – fasádní nuty, římsy atd. Novým prvkem jsou zde sgrafita – ozdoby vyřezávané do fasády. Sgrafity je zdobeno okolí korunní římsy a to pouze na části bloku přiléhající k Dvořákově ulici. Mimo proužku sgrafit pod římsou se nacházejí sgrafita ve čtvercových polích i v okolí chodbových oken v posledním podlaží.

Zdaleka jsem zde nepopsal všechny T domy centra města, na ukázce čtyř bloků jsem pouze ukázal pestrost této konstrukční soustavy. Dalo by se toho o nich napsat a ukázat mnohem více, jsou to domy opravdu zajímavé. Snad pro svůj historický vzhled a cihlové zdivo odolávají tyto domy zateplování – a to je jen dobře!

MARIAN LIPTÁK, FOTO | ARCHIV MARIANA LIPTÁKA

Prostorové čištění ulic. Naše heslo čisté město

Město Český Těšín zajišťuje prostorové čištění na místních komunikacích, parkovacích stáních a parkovištích. V tomto roce čištění probíhá již od 3. dubna. Tato místa jsou s týdenním předstihem označena odpovídající přenosnou dopravní značkou.

Chceme touto cestou oznámit všem řidičům nejen osobních automobilů, aby v níže uvedených lokalitách označených v daném termínu dopravním značením o prostorovém čištění neparkovali a zaparkovali svá vozidla mimo tyto části města na dobu nezbytně nutnou. Vyhnu se tak nepříjemnostem s městskou policií. Děkujeme vám za kladný přístup k prostorovému čištění města. „Naše heslo čisté město“.

STANISLAV CICHY, REFERENT MÍSTNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

HARMONOGRAM PROSTOROVÉHO ČIŠTĚNÍ MĚSTA rok 2018

CENTRUM A PŘÍLEHLÉ LOKALITY	
ul. Nádražní (od ul. Střelníční po ul. Hlavní třída)	3. 4., 14. 8.
ul. Nádražní – parkoviště malé (před prodejnou hudebních nástrojů), ul. Viaduktová - parkoviště	5. 4., 16. 8.
ul. Hlavní třída (od ČSOB po ul. Sokola-Tůmy a od ul. Odboje po most Družby), ul. Sokola-Tůmy - parkoviště (od Hlavní třídy po ul. Viaduktová)	10. 4., 21. 8.
ul. Nádražní – parkoviště (od pošty po ul. Hraniční)	17. 4., 23. 8.
ul. Pražská + parkoviště za MěÚ	17. 4., 28. 8.
ul. Božkova	19. 4., 30. 8.
ul. Štefánikova	24. 4., 4. 9.
ul. Čapkova	26. 4., 6. 9.
ul. Moskevská	30. 4., 11. 9.
ul. Smetanova vč. parkoviště před KB	3. 5., 13. 9.
ul. Dvořákova	7. 5., 18. 9.
ul. Havlíčkova	10. 5., 20. 9.
ul. Bezručova	15. 5., 25. 9.
ul. Střelníční	17. 5., 27. 9.
ul. Tovární (od Střelníční po Hraniční)	12. 4., 23. 8.
ul. Třanovského vč. parkoviště u záchranné služby	22. 5., 2. 10.
ul. Sokola-Tůmy (od garáží naproti hasičárny po školu), ul. Sokola-Tůmy – parkoviště (před školou umění)	24. 5., 4. 10.
ul. Masarykovy sady	29. 5., 9. 10.
ul. Smetanova – parkoviště (mezi tržnicí a školkou) vč. parkoviště za bankou (vnitroblok)	31. 5., 11. 10.
ul. Alšova – parkoviště (slepá ulice)	19. 7., 29. 11.
ul. Tyršova + park.před SZŠ, poliklinikou, Frýdecká u světél	10. 4., 16. 8.
ul. Gymnazijní od Frýdecké po Komenského	12. 4., 21. 8.
ul. nábřeží Míru – 2x parkoviště (v lokalitě u PČR)	19. 4., 28. 8.
ul. Nerudova	14. 6., 23. 10.
ul. Brandýská	19. 6., 25. 10.
ul. Komenského od Divadelní po Sokolovskou	24. 7., 29. 11.
ul. Komenského od Divadelní po Tyršovou	21. 6., 30. 10.
ul. Akátová	26. 6., 1. 11.
ul. Komorní	28. 6., 6. 11.
ul. Dukelská, ul. Na Nivách	3. 7., 8. 11.
SÍDLIŠTĚ OSTRAVSKÁ, KOPERNÍKOVA	
ul. Koperníkova, ul. Mánesova - parkoviště	5. 6., 16. 10.
ul. Mánesova (mimo parkoviště), ul. Studentská vč. parkoviště	5. 4., 14. 8.
ul. Koperníkova (pod obchodem Hruška) – parkoviště ul. Hrabinská (před domem pokojného stáří)	7. 6., 18. 10.

ul. Ostravská – parkoviště (před domy Ostravská 50-64)	10. 7., 20. 11.
ul. Zelená vč. 2x parkoviště (za domy Hrabinská 25a, b, c)	12. 7., 22. 11.
ul. Zelená z Hrabinské + parkoviště a jednosměrná komunikace	17. 7., 27. 11.
SÍDLIŠTĚ SLEZSKÁ	
ul. Úvoz – parkoviště (před domy Úvoz 13, 15, 17)	26. 6., 6. 11.
ul. Slezská (za domem č. 38-32) – parkoviště, ul. Slezská (před domem 24-30) - parkoviště	28. 6., 8. 11.
ul. Slezská – parkoviště (před Havanou)	4. 7., 15. 11.
ul. Slezská – parkoviště (před domy Slezská 1, 3 a 5, 7), nemocnice	21. 6., 1. 11.
ul. Úvoz – parkoviště (pod domem Hrabinská 48)	3. 7., 13. 11.
ul. Kolonie – 2x parkoviště	10. 7., 15. 11.
LOKALITA ROZVOJE	
ul. Leoše Janáčka (v úseku od ul. 28.října po ul. Husova)	4. 7., 13. 11.
Kpt. Jaroše od Sokolovské po Divadelní	12. 7., 20. 11.
Husova od Kpt.Jaroše po Komenského	17. 7., 22. 11.
Divadelní od ul. Frýdecká po park. u divadla	19. 7., 27. 11.
SÍDLIŠTĚ HORNICKÁ	
ul. Hornická - parkoviště malé (před domy Ostravská 72, 74, 76)	12. 6., 23. 10.
ul. Hornická - parkoviště velké (před domy Hornická 15, 17, 19)	14. 6., 25. 10.
ul. Hornická (od ul. Ostravská po ul. Slezská - komunikace)	19. 6., 30. 10.
SÍDLIŠTĚ U MLÉKÁRNY	
ul. U Mlékárny	22. 5., 27. 9.
SÍDLIŠTĚ SVIBICE	
ul. Polní (od konzumu po dům Polní 31)	24. 4., 30. 8.
ul. Polní (od rod. domů po ul. Žukovská)	26. 4., 4. 9.
ul. Polní – parkoviště (vedle konzumu)	30. 4., 6. 9.
ul. Polní – parkoviště (před domem č. 36) za domem č. 36 od Cihelní	3. 5., 11. 9.
ul. Mládežnická, ul. Slovenská – parkoviště u ZŠ	7. 5., 13. 9.
ul. Svibická	10. 5., 18. 9.
ul. Kysucká	15. 5., 20. 9.
ul. Kysucká – parkoviště	17. 5., 25. 9.
ul. Čáslavská	3. 4., 9. 8.
ul. Čáslavská park. ze zatravnovací dlažby	24. 7.
ul. Okružní pravá strana komunikace vč. parkoviště před domem 5	24. 5., 2. 10.
ul. Okružní levá strana komunikace	29. 5., 4. 10.
ul. Okružní parkoviště (mezi domy 18 a16), ul. Okružní – parkoviště malé (u schodů), ul. Okružní – parkoviště malé (u školky)	31. 5., 9. 10.
ul. Okružní – parkoviště velké (před domy 30, 28) ul. Jablunkovská	5. 6., 11. 10.
ul. Pod Zvonek – park. 2x za D.I	12. 6., 18. 10.
ul. Pod Zvonek – parkoviště (před domem 24)	7. 6., 16. 10.
ul. Pod Zvonek – parkoviště (u Městského úřadu Č.T.)	

STANISLAV CICHY VE SPOLUPRÁCI S FCC ČESKÁ REPUBLIKA, S. R. O.

Výcvik bezpečné jízdy pro seniory

Také českotěšínské seniory se mohou zúčastnit zdarma tréninku bezpečné jízdy zaměřeného pro jejich věkovou kategorii. Výcvik se koná na soukromém okruhu Steel Ring, který je jen kousek od starého železničního nádraží v Třinci.

„Tato akce je zaměřena na seniory – řidiče ve věku od 65 let a je plně hrazena z fondu České kanceláře pojistitelů, tedy je pro všechny účastníky zcela zdarma (včetně oběda a občerstvení). Do této akce jsou zapojeny polygony z celé ČR, tedy i my z nejnovějšího polygonu v nedalekém areálu Steel Ring Třinec. Tento projekt je velice prospěšný,“ uvedl třinecký lektor bezpečné jízdy Jiří Štotka s tím, že se tréninku

zúčastnili již i českotěšínské seniory a byli velmi spokojeni.

Program se skládá z teoretické a praktické části. Do teoretické části jsou zařazena témata zdravotní (zdravotníci, sanitka, resuscitace apod.), legislativy (změny v předpisech, zástupci PČR včetně ukázky techniky), teorie defenzivní a bezpečné jízdy (zásady bezpečné jízdy, krizové brzdění, zvládání smyků, aquaplaning).

V praktické části si účastníci pod vedením zkušených instruktorů společnosti DEKRA CZ vyzkoušejí zvládání krizových situací, jako je nedotáčivý i přetáčivý smyk, brzdění na povrchu se sníženou adhezí, manévrování, přesné řízení apod.

Další termíny pořadatelé zveřejní na stránkách www.jedusdobou.cz, kde je kromě základních informací především možnost jednoduché registrace zájemců, osobně v areálu Steel Ring nebo na stránkách www.steelring.cz. Budeme vás také informovat na facebookové stránce: Město Český Těšín. (RED)

FOTO | ARCHIV

Masaryčka se brání nepravdivému nařčení. Někdo zaměnil školy

Dne 24. dubna 2018 bylo na Facebooku umístěno video o šikaně žáka ve škole jak spolužáky, tak i učitel. Ve videu byla zmíněná škola nějaká Masaryčka a další. Bezprostředně na toto video reagovali někteří příspěvatele tak, že označili „Masaryčku...“ jako školu v Českém Těšíně.

Hluboce se ohrazujeme proti tvrzení o uvedené škole jak ve videopříspěvku, tak i označení jednotlivými komentáři. Na naší škole se veškeré přestupky proti společenskému soužití, šikaně, poškozování věcí a dalších negativních společenských jevů řeší aktivně, pravidelně, důsledně jak ze

strany pracovníků školního poradenského centra (aktivní práce výchovného poradce, preventisty sociopatologických jevů, školního psychologa, speciálního pedagoga), tak i ze strany vedení školy.

Rovněž uvádím, že uvedené příspěvky na Facebooku nehodláme nechat bez odezvy a budeme se bránit všemi možnými prostředky. Naším zájmem je zachování dobrého jména školy a nehodláme tolerovat nepravdy, lži, pomluvy, nepodložené informace a šíření poplašných zpráv.

MICHAL NEŠPOREK,

ŘEDITEL MASARYKOVY ZŠ

Z DOPIŠŮ ČTENÁŘŮ

Ve svém životě jsem vyřizovala své osobní záležitosti v mnohých úřadech, mimo naše město také v Karvině nebo Ostravě. Nikdy jsem se nesetkala s takovým zájmem o člověka a snahou mu pomoci jako u pracovníků sociálního odboru v Českém Těšíně. Paní Kateřina Dordová a paní vedoucí Klaudie Dinelli mi samy nabídly pomoc s řešením mé těžké životní situace, poradily a pomohly shromáždit doklady z mých dřívějších pracovišť nezbyt-

né pro výpočet starobního důchodu. Také mi pomohly najít a vyřídít byt pro mne a mého invalidního manžela.

Chci jim tímto velmi poděkovat, stejně jako paní místostarostce Gabriele Hřebáčkové, která mne nikdy neodmítla, za trpělivost a ochotu. Jejich životní i profesní postoj, stejně jako vnímání problémů jiných lidí a laskavost, ukazují, že jsou mezi námi dobří lidé.

KAROLÍNA GAŽÍKOVÁ

DOKUMENTY NAŠICH PŘEDKŮ

Úřední vyhláška sňatku (1. díl)

Vážení čtenáři, novým cyklem vám chceme přiblížit zajímavé doklady, jenž byly používány ve 20. století na úrovni samosprávy a již se ně zapomíná. Domovský list, vyhláška sňatku, osvědčení o pobytu, policejní přihláška, povolení k sňatku, osvědčení o národní spolehlivosti, propustky a další. Věřím, že pro vás bude toto nahlédnutí do archivu zajímavé.

DOROTA HAVLÍKOVÁ

Úřední vyhláška sňatku

Zřejmě až do 50. let 20. století se používal úřední dokument pro oznámení záměru uzavřít nejen církevní, ale i úřední sňatek. Vyhláška sňatku byla jednou z podmínek uzavření manželství.

V souladu s manželským zákonem z roku 1919 v případě plánů na civilní sňatek v něm musel pár na úřední desce úřadu okresního nebo obecního úřadu s vlastním statutem, u něhož chtěl být sezdán, oznámit svůj záměr. Listina zde musela viset po dobu 10 dní. Snoubenci mohli požádat o zkrácení lhůty na polovinu nebo úplné prominutí vyhlášek. Při neúspěšně prošlých ohláškách

bylo možné je zopakovat až po šesti měsících.

Jiné to bylo v případě sňatků církevních. V souladu s tímto zákonem si „církevní svazek mohli zvolit ti, kdo již byli civilně oddáni nebo i ti, kdo si civilní sňatek nepřejí. Vyhlášky i oddávky pak náležejí do pravomoci duchovního správce snoubenců. Ohlášky se konají před věřícími při bohoslužbě o třech dnech svěcení,“ uvádí Kateřina Mňuková ve své diplomové práci Civilní a církevní forma manželství v 19. a 20. století, vedené na Masarykově univerzitě v Brně.

Zákon o právu rodinném, vzorovaný na sovětském právním řádu, s účinností od 1. ledna 1950 oddělil právní úpravu rodinných vztahů od občanského zákoníku. Sňatek duchovní zůstal pouze tradičním náboženským obřadem bez občansko-právních důsledků. Manželství neuzavřené před státním lidovým orgánem nebylo platné.

Volbu církevního sňatku vrátila do českého právního řádu novela zákona o rodině z roku 1991, která zrovnoprávnila sňatek církevní a občanský. (DH)

OKRESNÍ NÁRODNÍ VÝBOR v Českém Těšíně

Číslo: III- 1666/47.

dne 14. listopadu 1947.

Vyhláška sňatku.

Uvádí se ve všeobecnou známost, že:

ženich (jméno) Antonín [redacted], povoláním automechanik, bydlící v Bašce, narozený (den a místo) [redacted], příslušný do Bašky, stav (svobodný, ovdovělý, rozloučený) rozloučený, náboženství fím.kat., syn [redacted] a [redacted]

a nevěsta (jméno) Anna [redacted], povoláním učitelka, bydlící v Mostech u Jablunkova, narozená (den a místo) [redacted], příslušná do Bašky, stav (svobodná, ovdovělá, rozloučená) rozloučená, náboženství fím.kat., dcera [redacted] a [redacted]

hodlají spolu uzavřít manželství.

Každý, komu jest zákonitá překážka tohoto manželství známa, se tímto vybízí, aby během zkrácené 5ti denní lhůty ohlašovací překážku tuto buď přímo u okresního národního výboru v Českém Těšíně – Místku anebo prostřednictvím místního národního výboru v Mostech u Jabl. – Bašce – Baškově oznámil.

(L.S.)

Předseda okresního národního výboru:

Předseda místního národního výboru:

Razítko místního národního výboru:
Vydáno dne: 17.11.47.
Co se nehodí, třeba křivostí. Sejmuto dne: 24.11.47.

Sk. list. 65a. – Tiskárna zemského národního výboru v Brně.

297-46

Těšínské nářečí: Od hebamy po kopidoła, 1. část

Pokračujeme v našich rozhovorech o těšínském nářečí s lingvistou a etnografem profesorem Danielem Kadłubcem. Tentokrát se naším tématem staly cykly lidského života: Od porodní báby po hrobníka. V příštím díle se podíváme na téma Baby a chłopi.

Pane profesore, pomohla i vám na svět hebama?

Samozřejmě, stejně jako mým sestram a všem mým vrstevníkům. Byla to naše sousedka Ewa Szlauerowa, která měla na starosti nejen mou rodnou Karpentnou, ale také Bystřici a Košařiska. K profesi přišla dědičnou cestou, myslím, že porodní bábou byla její teta. Přestože neměla odborné vzdělání, tak jak jej chápeme dnes, byla geniální. Co si pamatuji, nezemřelo jí při porodu žádné dítě, což při tehdejší vysoké novorozenecké mortalitě bylo neuvěřitelné.

Podle Českého jazykového atlasu se termín hebama používá pouze ve Slezsku bez jeho jižní části, kdežto na zbývajícím území dnešního Česka to byly pouze různé formy „báby“. Proč se právě zde uchytilo slovo z německého dle Hebamme?

Mnoho nejen technických, ale i lékařských termínů je ve Slezsku převzato z němčiny. Dlužno připomenout, že Těšínsko bylo hodně otevřené na svět, lidé zde běžně dovedli komunikovat ve třech jazycích.

Literatura uvádí, že se vyskytovali i mužští asistenti a má pro ně dobové pojmenování babák...

Skutečně u nás jsem se s ničím takovým nesetkal. Přivádění dětí na svět bylo pouze ženskou záležitostí.

Než dítě přišlo na svět, konala se svatba. Jaká byla na Těšínsku?

Těšínská svatba (wiesieli, żyniaczka, żynitba) byla zcela jiná, dokonce se velmi lišila od té na dolach - na Karvinsku, nebo od goralské. Například svatební čepce z okolí Orlové připomínal spíše hornoslezský, byl bohatý a jednoduchý, s mašlí vzadu. Těšínský a goralský ženský čepce byl takový, jak jej známe dodnes. Viditelná, paličkovaná přední část bílého plátěného čepce přikrytého šátkem.

Svatba na Těšínsku byla krásná, ale střídma, neokázalá, stejně jako těšínský kroj je nádherný, propracovaný, ale nepřehlácený. Tím se odlišovala od sňatečních obřadů v Polsku nebo v jiných částech Česka. Zde vidím dů-

ležitý vliv protestantismu, jeho důraz na střídmost, skromnost a zodpovědnost. Svatba na Těšínsku měla spíše než materiální rozměr duchovní.

Svatba to nebylo hóp na krowe już je ciele?

Ovšemže ne. Než ke svatbě došlo, byla zde například důležitá role uznávané osobnosti, které byla svěřena role swata nebo swatky, čili dohazovačů. Ještě v meziválečném období, a někde i těsně po válce, mnohdy nebyla základem manželství láska, ale potřeba udržení majetku v rodině, jeho rozšíření či zajištění potomků. Proto swat musel být výřečný, mít diplomatické schopnosti a umět vyjednávat. Věno i podmínky uvedení ženy a muže do společného života. Těto osobě byla také často, ať už z vděku nebo ze zvyku, svěřena role starosty. Ten měl důležitou roli během svatby a byl pro to nepsaný přesný scénář zakotvený v lidové kultuře.

Než pár stanul před oltářem, konaly se ohlášky, kdy se v kostele třikrát – týden po týdně – ohlašoval záměr ženitby. Svatba se tedy konala až za měsíc a byla to určitá karetní lhůta, kdy záměr vešel ve známost a kdy se mohlo najít nějaké nemanželské dítě nebo jiný prohřešek, který by byl překážkou pro sňatek. Pokud se tak nestalo, ohlášky proběhly hladce, říkávalo se: „Ogłoszki spadły z ambony nebo spadły z ambony“, čili ti, kteří se chtěli vzít. Mohlo dojít ke sňatku.

Co je zajímavé, oddávalo se v úterky a svatba trvala převážně do čtvrtka, někdy i pátku. Sobota byla vyloučena zejména proto, že by lidé v neděli nešli do kostela. Veselka byla na Těšínsku obvykle vícedenní, převážně dvoudenní. Po týdně, pokud ne vše bylo vypito a snědno, se konaly poprowki, zvané také poprawiny. To se zvala nejbližší rodina a starostové. Ovšem v Beskydech bývaly svatby delší. Pomatuji si jeden odsuzující povzdech: Co to bylo za wiesieli, dy go jyny dwa dni, dyby bylo ze sztyry dni, byłoby to snadni. Svatba byla jednou z dalších forem integrace společnosti. Lidé nosili potraviny a snažili se vypomáhat pomocí rodině.

Jak dlouho se používal svatební kroj?

Ještě v meziválečném období ženy na Těšínsku chodily k oltáři v kroji, byl zdobnější, výšivka byla bílá, ovšem muži už v civilu. Mužský kroj ztratil na Těšínsku svůj význam už po první světové válce. Chlapi museli narukovat do c. k. armády, prošli

Těšínská svatba, možná dvojítá. Nedatovaná ateliérová fotografie z dílny těšínského fotografa Henryka Jandaurka. Jandaurek, který zvěčňoval členy císařského dvora stejně jako šlechtu, měšťany, chudé řemeslníky nebo rolníky, zemřel v roce 1912.

FOTO | SOUKROMÝ ARCHIV AUTORKY

s ní mnohdy velký kus Evropy. Nosili vojenský stejnokroj, viděli kus světa, novinky, to, jak se lidé jinde oblékají. A ke kroji se už nevrátili, přestal pro ně být atraktivní. Kdežto žena byla stále nositelkou tradice, symbolem domova, jen zřídka se od něj vzdalovala, proto právě ona byla nositelkou kulturního dědictví. Mám radost, že jsou kroje v mnoha domech stále přechovávány a že se znovu někteří rozhodnou v něm vstoupit do nového života a ukazují tak úctu svým předkům.

Když se narodilo ze svazku dítě, dostalo kmotru a kmotra – potku a potka.

Ano, a někdy také noszaczku. Když byli rodiče nebo kmotři bohatí a chtěli zdůraznit svou pozici, najali si ženu, která za ně nesla dítě ke křtu. Když se vrátili domů a pokřtěné dítě mělo již sourozence, pak, když to byla holčička, ji přenášel přes práh bratříček a naopak.

U této důležité chvíli však chyběla matka.

Ano, křest probíhal zpravidla několik dní po porodu. Rozhodující zde bylo zdraví novorozence. A kdysi se velmi dbalo na takzvané šestinedělí. V té době matka nemohla opouštět dům, magických 40 dní byla po porodu extrémně chráněna a opečovávána, měla nabrat síly. V chudých rodinách bylo šestinedělí jediným obdobím, kdy se žena pořádně najedla. Po něm následoval obřad zvaný úvod - wywód, jakési rituální očistění, kdy se žena uvedla zpět do běžného života. Do té doby byla rodička považována za nečistou. Když šla po 40 dnech od porodu poprvé do kostela, musela vstoupit bočními

dveřmi přes sakristii, pomodlit se a obejít oltář.

A nowiydzki?

Na Goraliji se jim také říká zoziyri, v Čechách jsou popisovány jako přinášení do kouta. Byl to opět zvyk sjednocující celou komunitu. Představoval vydatnou materiální výpomoc. Rodiče se posílaly vydatné polévky, sladká jídla, aby se jí obnovily síly. V chudších rodinách se dobře najedli jen tehdy, když žena slehla. Původní význam tohoto obyčejce začal od druhé poloviny 20. století ustupovat do pozadí.

Opět etická a lidská hodnota nowiydzek, návštěvy spojené s darováním, však zůstala a přenesla se až do současnosti, kdy nabyly nové formy i obsahu. U nás patří dodnes k tradici, že ženy z příbuzenstva, kamarádky, sousedky, spolupracovnice navštěvují po návratu z porodnice matku s dítětem a obdarují je, dnes spíše pleny nebo oblečením pro dítě než jídlem.

Dosud jsme se bavili o vdaných ženách. Nářečí zná slovo zowitka, co má příjemnější konotace než moravská zmrhalka, česká dopuštálka či přespanka. Určitě ji v těchto dobách nebylo co závidět, takže to není od slova zowidzieć – závidět.

Zowitka – svobodná matka – musela mít vrkoče svázané vzadu do uzlu, zowijała włosy, ze kterých vznikl dudek - drdol, což byly stočené vlasy na týlu hlavy. Mladé dívky totiž nosily copy (warkocze), vdané pak schovávaly vlasy pod čepcem. Svobodná matka nesměla nosit ani jedno ani druhé a musela se odlišovat právě tím zavíáním vlasů. Kdyby se nepodřídila, pak by jí nejen vdané ženy, ale také dívky daly co proto.

DOROTA HAVLÍKOVÁ

Hebama: K porodům pěšky i na motorce

Zuzana Machová ve své bakalářské práci „Od péče porodních bab k péči porodníků v poválečném Československu“ a Dagmar Lovcová v práci „Analýza dokumentace porodních asistentek“ (obě vedené na Katedře porodní asistence Masarykovy univerzity Brno) čerpají z rozhovoru s dlouholetou porodní bábou Miladou Kaszovou, dnes více než devadesátiletou občankou Stonavy. Z jejich prací vybíráme úryvky týkající se situace v porodnictví na Těšínsku po válce. Rozhovory jsou redakčně kráceny a upraveny.

Po odsunu Němců

Pohraničí na Ostravsku bylo podle paní Milady Kaszové dlouho přehlížené, ke konci čtyřicátých let byly vesnice stále bez gynekologické a porodnické pomoci. „Po válce zde převládala chudoba, v domech na vesnici ještě bývaly hliněné podlahy a svítilo se petrolejkami. Byl hrozný nedostatek porodních asistentek, protože to bylo po tom odsunu Němců, po válce. Psal se rok 1947. Nebyly vůbec nikde poradny, ani dětské,“ říká Kaszová.

K rodičkám na motorce

„Zůstalo to tu ve Stonavě bez porodní asistentky. Ale já jsem neměla jenom Stonavu, porodní asistentka nebyla v Loukách, ani v Albrechticích. V Solci byla už jen babička, za kterou jsem k porodu musela přijít já a zapsat, protože já jsem měla to povolení. Ony už ho potom neměly. Já jsem vám to nemohla zvládnout, já jsem hned zas na dluh koupila

Křtil	<i>Irvin Lucresioh adu.</i>	Babka:	<i>Steblová</i>
Kmotři	<i>Ferdinand Šušek, cukrář (Těšín)</i>		
	<i>Katerina Hlaváčková, Lipník 7/3</i>		

Jméno babky (hebamy) se ještě v poválečných letech zapisovalo do rodného listu. Viz výřez z dokumentu vystaveného v roce 1947 v Třinci.

SCAN | SOUKROMÝ ARCHIV AUTORKY

motorku,“ vzpomíná Kaszová, která mívala až kolem 70 porodů ročně a za svými klientkami jezdila v každém počasí.

„Já, když jsem začínala, tak jsem si musela všechno koupit. Všechny nástroje, musela jsem mít určité množství šatů, čepic. Půjčila jsem si v Ostravě dvacet tisíc, abych měla na školné. Platila jsem osm set korun měsíčně. Já jsem měla v okrese nejvíce porodů doma, největší obvod. Jednou to spočítali na obci, třicet osm kilometrů. Musela jsem psát na dveře, kde jsem. Byly případy, že byly i dva porody najednou. Co jsem strachu zažila. Tam byla třeba žena na jeden centimetr branka a ta druhá už tlačila. Až přešly ty porody do špitálu, tak jsem si oddychla. Je to rozdíl mít doktora vedle, anebo být na takové samotě,“ říká o svých začátcích.

Zákaz domácích porodů

Poté, když byla v roce 1953 vydána vyhláška zakazující porodním asistentkám vést porody doma, byly báby nuceny odejít do porodnic a v terénu jim byla svěřena péče o šestinedělky. „Samy porodní asistentky se dostaly do situace, kdy musely rodičkám vysvětlovat

nutnost převozu do nemocnice, ačkoli s tím nesouhlasily,“ píše Zuzana Machová. Po válce začalo Československo s budováním sítě poraden. Ženy byly k návštěvě motivovány výhodami pro těhotné v podobě bohatších potravinových a šatních lístků a přidělu na potřeby pro dítě. Nastávající maminka musela mít aspoň sedm návštěv v poradně, jinak by nedostala přidávky.

Po zrušení předporodní péče porodními asistentkami maminky jezdily daleko do poraden. „S těma bříškama, stálo to na autobusu, a mě je bylo tak líto. V zimě, pořád. A nejhorší bylo, jak řekli: Zítra do nemocnice, všechny ty maminky. A ty nechtěly. Když jsem měla tak obrovský terén, tak to ani nevěděly, že se musí do té nemocnice, tak furt ten zvonek, pořád pro mě chodili. Nakonec ze všech asistentek jsem měla já nejvíce porodů v terénu ještě. Zakrátko se na Ostravsku stalo, že kdesi ve vsi žena po porodu vykrvácela, proto jim dovolili přijít k porodu doma, ale musely maminku přesvědčit pro převoz do ústavu. Třeba i s narozeným dítětem.

A jak to začalo v té nemocnici ze dne na den, tak hned nás odvolali.

Tu porodnice nebyla, jenom havířský špitál a tam přišly jen takové patologie – císařský řez, výhřez pupečníku, zadržené placenty. Protože tu nebylo nikde špitálu, jeden byl v Těšíně – to byl jeden pokoj – a v Orlově byl též jeden. Jinak nikde.

Potom v tom špitálu, to bylo hrozné. To se nedivím, že na to byla kritika, protože bylo třeba i deset porodů, když jsme byly dvě asistentky na sálu. Já nemohla tu maminku ani chytit za ruku. My jsme ani nestačily sterilizovat zrcadla. To se dalo do měděného lavo-ru, polilo lihem a zapálilo. Rukavice jsme sterilizovaly tak, že se dala lžička chloraminu do litru vody a rukavice daly do toho, opláchly pod vodou a užívaly dál,“ vyprávěla Milada Kaszová.

Údaje z matriční knihy

„Z údajů vedených v matrikách můžeme vysledovat, že ještě v padesátých letech zhruba 30 procent novorozenců přivedly jejich maminky na svět doma, přestože nemocnici měly „za humny“. Domácí porody tehdy nebyly nic neobvyklého,“ potvrzuje dlouholetá českotěšínská matrikářka Bronislava Hamanová.

ZPRACOVALA DH

bachor, gizd
być przi nadziei
dudek
galan
hebama, babicula (také v okolí Karviné)
chrześniczka
krzciny
młoducha
myntel
niewiasta
noszaczka
ogłoszki
podciep
poprowki
potek, potka
powijok
rozolka
starek (Goralija), starzik
starka, starzynka (okolí Věřňovic)
swat
szczyrkowka
szlajfka
warkocz

dítě, pejorativně
být těhotná
drdol
nápadník
porodní bába
kmořenka
křtiny
nevěsta
motýlek
snacha
žena, která nesla kmořům dítě ke křtu
ohlášky
harant
hostina týden po svatbě pro nejbližší
kmoř, kmořa
zavinovačka
bylinný likér na posílení v šestinedělí
dědeček
babička
dohazovač
chrastítko
kravata
cop

wywód
ziynć
zowitzka
zoziyarki (Goralija), nowiydzki (Těšínsko)
żyniaczka, wiesieli
żynich
vývod
zeť
neprovdaná matka
návštěva u nově narozeného dítěte
svatba
ženich

Přísloví:

- Nie rośnie dziełucha do kołka, jyny do pacholka.
- Jeszcze nie płakała ta, co sie wydała, jyny ta, co została.
- Sóm na świece jyny dwie wielki starości: panna, że sie nie wydo, a pies, że sie kości nie nażro.
- Piyrsze małżynstwo od Boga, drugi od ludzi, a trzeci od diobła.
- Swobodnymu wszyndzi źle, żonatymu jyny dóma.
- Głos matki – głos Boga.
- Do ludzi po rozum, do mamy po serce.
- Co mamine to cerzine, a co cerzine, do tego mamie nic.
- Jabko od jabłonie daleko sie nie odkulo.
- Małe dziecka – mało byda, wielki dziecka – wielko byda.
- Małe dziecka nie dajóm spać, wielki nie dajóm żyć.
- Jak sie ci cera urodzi, mosz trzicet tysyncy dlógu.
- Sakulyncki żywoby, jak sie stary młodej chyci.

Policisté radí: Bruslaři, buďte více opatrní!

Díky novým stezkám vyrazí do terénu s jarem i bruslaři.

Mnozí z nich však netuší, že je zákon postavil do role chodce, a nevědí, zda mají jet po chodníku, cyklostezce nebo silnici. Připravili jsme pro vás malého rádce.

Je třeba si prvně uvědomit, že jako osoba pohybující se na kolečkových bruslích jste podle ustanovení § 2, písmeno j) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů ve znění pozdějších předpisů chodec. To znamená, že musíte dodržovat všechny povinnosti dané tímto zákonem (§ 4), tak i specifické povinnosti dané chodcům, a to v § 53 zákona 361/2000 Sb.

Mezi tyto povinnosti patří:

osoba pohybující se na lyžích nebo kolečkových bruslích nebo obdob-

ném sportovním vybavení nesmí na chodníku nebo stezce pro chodce ohrozit ostatní chodce (§ 53, odstavec 8),

chodec musí užívat především chodníku nebo stezky pro chodce (§ 53, odstavec 1),

je-li zřízena stezka pro chodce a cyklisty označená dopravní značkou „Stezka pro chodce a cyklisty“, na které je oddělen pruh pro chodce a pruh pro cyklisty, je chodec povinen užívat pouze pruh vyznačený pro chodce. Pruh vyznačený pro cyklisty může chodec užívat pouze při obcházení, vcházení a vycházení ze stezky pro chodce a cyklisty; přitom nesmí ohrozit cyklisty jedoucí v pruhu vyznačeném pro cyklisty (§ 53, odstavec 5),

vyhrazený jízdní pruh pro cyklisty nebo stezku pro cyklisty může užívat i osoba pohybující se na lyžích nebo kolečkových bruslích nebo

obdobným sportovním vybavení. Přitom je tato osoba povinná řídit se pravidly podle odstavců 2, 3, 5 a 6 a světelnými signály podle § 73 (§ 57, odstavec 7),

chovat se ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní, aby nepoškozoval životní prostředí ani neohrožoval život zvířat, své chování je povinen přizpůsobit zejména stavebnímu a dopravně technickému

stavu pozemní komunikace (§ 4, písm. a).

Když tedy bruslař vyrazí na silnici, musí se chovat jako chodec, tzn. že se musí držet vlevo. A i když bruslaři nemusí mít na hlavě ochrannou přilbu, tak to určitě doporučujeme, a to včetně ochranných a reflexních prvků. Je třeba si uvědomit, že bruslař je jeden z nejzranitelnějších účastníků provozu na pozemních komunikacích. Poslední evidovaný případ, který neměl šťastný konec, je z dubna z Karviné. Tam bruslař přejel z pravého do levého jízdní pruhu, kde ho srazilo ve stejném směru jedoucí vozidlo. Proto budme, prosím, k sobě ohleduplní!

Stejná pravidla pro bruslaře a koloběžkáře platí i v sousedním Polsku a mnoha jiných zemích.

PETR GLAIC, STRÁŽNÍK-PREVENTISTA

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

Soutěž ve finanční gramotnosti „Božkova kasička“

Věkový průměr naší školy se koncem února tohoto roku dočasně rapidně snížil, když se šatny zaplnily růžovými, třpytivými, nebo naopak výrazně modrými batohy.

Chodby byly zase jednou o něco živější a vzduchem létala slova, která mnozí z nás naposledy použili v páté třídě na základní škole. Na chodbách byly k vidění skupinky dětí s jejich učiteli, jak nedočkavě přeshlapují a čekají na zahájení 4. ročníku soutěže ve finanční gramotnosti pro 5. třídy – Božkovy kasičky.

Soutěžního klání se letos zúčastnilo 34 dvojic z osmi základních škol (čtyř českotěšských a čtyř z okolí). Na ceny pro soutěžící přispělo město Český Těšín. Každý obdržel účastnický diplom a sladkost. Diplomem bylo oceněno prvních deset družstev, která získala rovněž poukázky na nákup zboží a jednotlivé dvojice i další věcné ceny. Nejúspěšnější byla dvojice ze ZŠ Masarykova – Matěj Dulawa a Dominik Hodboď.

DANIELA CHROBOCZKOVÁ,

SEXTA A, GYMNAZIUM JOSEFA BOŽKA

FOTO | ELIŠKA LINDOVSKÁ, SEXTA A

Už se zase cítím jako člověk, říká žena z azylového domu

Paní Jana přišla kvůli dluhům partnera o družstevní byt a skončila s dcerou v azylovém domě pro matky v tísní.

Před rokem se dozvěděla o službě Charitního střediska sociální rehabilitace, jehož hlavním cílem je podpořit osobnostní potenciál při integraci do společenského života. Za pomoci této služby žena již bydlí ve vlastním nájemním bydlení a jak sama říká: „Už se zase cítím jako člověk.“

„Ve škole se děti ihned dozvěděly, že bydlíme s dcerou v azylovém domě, a začaly se jí španit, já jsem si neměla možnost jakkoliv našetřit

na kauci, protože jsem byla už v 6. měsíci těhotenství a bývalý partner, který mě do této hrozné situace dostal, utekl. Připadala jsem si jak podřadný tvor,“ vzpomíná žena na nejhorší období svého života. Kvůli svým dětem se však rozhodla, že udělá všechno proto, aby jim zajistila lepší budoucnost.

Sociální pracovnice ji informovala o službě Charitního střediska sociální rehabilitace. Paní Janě byla nabídnuta možnost, aby si podala žádost o startovací byt Charity Český Těšín, kterou ihned využila.

„Jedná se o podnájemní bydlení na dobu jednoho až dvou let, přičemž Charita Český Těšín je nájem-

cem. Klient má zároveň možnost využívat služeb terénních pracovníků, kteří pomáhají individuálně řešit jeho nepříznivou situaci, případně jí předcházet. Rovněž může na středisko docházet i ambulantně a využít například kurzů, které zvyšují jeho uplatnění na trhu práce,“ uvádí vedoucí střediska Šárka Jonsztová. „Nikdy předtím jsem v podobné situaci nebyla. Proto jsem potřebovala pomoc s vyřízením dávek na úřadu práce, potom se sepsáním žádosti o městský byt, využila jsem nabídku kurzu vaření, počítačového kurzu, dcera byla dokonce na prázdninovém pobytu v Chorvatsku, kdy mi sociální

pracovník pomohl se sepsáním žádosti,“ popisuje paní Jana. Žena s pomocí pracovníků střediska tak postupně dokázala překonat svou těžkou životní situaci.

Momentálně bydlí v městském bytě a připravuje se na návrat do pracovního procesu. „Příklad paní Jany ukazuje, že poté, co se člověk může i bez vlastního přičinění ocitnout na pomyslném dně, tak jsou tady služby a organizace, které mu mohou pomoci s návratem do běžného života, a člověk tak není na vše sám,“ uzavírá Michal Kawulok, sociální pracovník Charitního střediska sociální rehabilitace. (MK)

Spolek pomáhá najít lidem s problémy rovnováhu

Řada lidí se ve svém životě ocitá v pastech, jejichž kořeny jsou často v nezpracovaných událostech a prožitcích narůstajících v traumata. Ta vedou k psychickým problémům, odtud je už jen krůček k závislostem, sebe-destruktivnímu chování a k souvisejícím problémům zdravotním.

Odborníci si pak marně lámou hlavu nad stavem pacientů a i přes určenou diagnózu je nedokáží úspěšně léčit žádnými dostupnými prostředky. Tělo či mysl na ně prostě nereaguje nebo je dokonce odmitá. Ani jim, ani pacientům se tak nedaří nastolit rovnováhu.

Kvůli potřebě smysluplně léčit klienty a vytvářet propojenou síť pomáhajících pracovníků vznikl spolek Naše rovnováha. O jeho založení se zasloužili Jakub a Žaneta Majetní, Jana Macečková a Bogdan Siderek. Nyní spolek sdružuje profesionály z resortu zdravotního, sociálního, školského a také právního a pracuje na sestavení tzv. multidisciplinárních týmů (MDT). Týmy sdružují všechny odborníky, kteří se zabývají konkrétním klientem, z různých oborů a za pomoci jakéhosi prostředníka-facilitátora pracují na diagnóze, léčbě či vedení případu společně.

U dětských pacientů, na které se spolek Naše rovnováha specializuje,

jsou pak do týmu zahrnuti i jeho rodiče a blízcí. Ti se stávají aktivními pomocníky nejen při určení diagnózy, ale také při samotném procesu uzdravování. Vzájemná diskuse v týmu vede často k překvapivým zjištěním a odhaluje netušené souvislosti vedoucí k úlevě či k úplnému uzdravení klienta. Odborníkům přináší také cenné profesní zkušenosti, je obohacením mnohdy rutinní práce a štěpí tíživou míru zodpovědnosti odborníka za klientův stav.

V týmu je samozřejmě zachováno lékařské tajemství. Panuje zde klima absolutní důvěry, vzájemného respektu, pokory a diplomacie.

Při diskusích o daném problému je plně respektován pacient i jeho rodina. Zjednodušeně řečeno neprobírá se nic, co probírat nechcete, a nic, co se řeší, se nedostane ven. Ne nadarmo má spolek Naše rovnováha ve svém logu symbol kolibříka, který znázorňuje stabilitu i pohyb zároveň.

Členové spolku se snaží informovat o multidisciplinární spolupráci také na odborných konferencích (viz konference Společnosti pro ranou péči v Olomouci). Více se o práci spolku Naše rovnováha dočtete na internetových stránkách www.spolekrovnovaha.cz.

KOLEKTIV SPOLKU ROVNÓVÁHA

Cyklotrasu Český Těšín – Ropice spolufinancuje Unie

ČÍSLO PROJEKTU: CZ.05.5.18/0.0/0.0/16_039/0004352

Realizace projektu byla zahájena na podzim roku 2017. Z důvodu nevhodných klimatických vlivů nedovolil silně podmáčený terén dokončit stavební práce v plánovaném termínu a bylo nutné prodloužit realizaci do konce července 2018.

Realizací projektu dojde k:

- odklonění cyklistické dopravy od frekventované dopravy silnice I/11,

- zvýšení bezpečnosti cyklistů, kteří daný úsek využívají,
- možnosti zvýšení využití kola např. při jízdě do práce, do školy, na úřady, za nákupy, návštěvou a zábavou či využití kola jako volnočasové aktivity,

- možnosti zvýšení pohybové aktivity přispívající ke zdraví člověka,
- snížení negativních vlivů jiných forem dopravy na životní prostředí,
- rozšíření nabídky bezpečných cyklostezek na území města Český Těšín,

- zvýšení podílu cyklo dopravy vůči motorové dopravě.

Dotace na realizaci projektu byla poskytnuta z Integrovaného regionálního operačního programu. Projekt „Cyklotrasa Český Těšín – Ropice“ je spolufinancován Evropskou unií.

LENKA TOMKOVÁ,
PROJEKTOVÝ MANAŽER

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Každá budova města má svoji historii

Obzvláště ty, které stojí již téměř století a sloužily převážně k veřejnému účelu, stojí za zmínku.

K takovým patří i budova tzv. dětské polikliniky na Jablunkovské ulici č. 8. Na okraji autobusového stanoviště a na rušné Jablunkovské ulici s výhledem na nádraží a hlavní trať byla vždy nenápadná, ale v centru dění našeho města. To se týkalo hlavně mladých rodin a jejich dětí. Dříve průmyslová budova – součást staré továrny na ohýbaný nábytek – byla v 70. letech minulého století přestavěna na zdravotnické zařízení. Nacházely se tu dětské ordinace a další ambulance související s potřebami dětské zdravotní péče – dětská neurologická ambulance, rehabilitační a logopedické pracoviště apod.

Několik generací dětí a jejich rodičů z Českého Těšína a okolních vesnic procházelo dveřmi této budovy,

aby se jim dostalo péče dětských lékařů, sestřiček, rehabilitačních

pracovníků, logopedů, ortopedů, neurologů a dalších odborníků.

Historické foto lékařů a sester spjatých s dětskou poliklinikou ve městě. Zleva Lucie Bimková, Helena Kohutová, Božena Sedláčková, MUDr. Jiří Kokeš, MUDr. Vladislav Obracaj, Kristýna Hladná, MUDr. Dagmar Goldmannová a Marie Šenderová.

FOTO | ARCHIV MUDR. GÖBLOVÉ

Vzpomeňme z historie jména lékařů, jako byl MUDr. Jiří Kokeš, MUDr. Vladislav Obracaj, prim. MUDr. Dagmar Goldmannová, MUDr. Kazimíra Feberová, MUDr. Renata Macurová, MUDr. Tomáš Koryčánek, MUDr. Olga Szotkowská, MUDr. Pavel Göbel a další, kteří s velkým úsilím a radostí pečovali o zdraví mladé generace tohoto města a okolí.

Nyní již poněkud omšelá budova slouží ještě dvěma dětským ordinacím a agentuře domácí péče a doufá, že ještě další generace dětí a lékařů najdou v jejích prostorách péči a uplatnění.

Vzhledem ke stále nejasné otázce prodeje této budovy doufáme, že město zaujme stanovisko obecně prospěšné pro obyvatele Českého Těšína a umožní zachovat kontinuitu pediatrické péče o pacienty našeho města a okolí.

MUDR. BRIGITA DANELOVÁ,
MUDR. MARIE GÖBLOVÁ,
PEDIATRIČKY

Svátek tří Bratrů

XXVIII. ROČNÍK

ČESKÝ TĚŠÍN NÁMĚSTÍ ČSA

15.06.2018 *pátek*

- 15:00 ■ TANEČNÍ ORCHESTR
ZUŠ. P. KALETY ČESKÝ TĚŠÍN
- 15:30 ■ Kroužky Kulturního
a společenského střediska
„Střelnice“ Český Těšín
- 16:30 ■ Reprezentační soubor písní
a tanců PZKO OLZA
- 17:00 ■ společné setkání vedení měst
na mostě Družby (odchod průvodu
z náměstí ČSA v 16:50)
- 17:40 ■ LEGENDA O ZALOŽENÍ MĚSTA
- 18:00 ■ KAMELIE
■ VÁCLAV NECKÁŘ&BACILY
■ J.A.R.
- 22:00 ■ DOGA

16.06.2018 *sobota*

- 14.00 ■ NADĚJE
■ ADAM MIŠÍK
- 17:00 ■ LIPO
■ POETIKA
- 20:20 ■ WOHNOUT
■ DAVID KOLLER

17.06.2018 *nedele*

- 17:00 ■ SYMPHONY OF NATIONS

WWW.SVATEKTRIBRATRI.INFO

ČESKÝ TĚŠÍN

DOGA

VÁCLAV NECKÁŘ&BACILY

J.A.R.

KAMELIE

NADĚJE

LIPO

DAVID KOLLER

WOHNOUT

ADAM MIŠÍK

POETIKA

Święto Trzech Braci

XXVIII EDYCJA

CIESZYN RYNEK

15.06.2018 *piątek*

- 16:00 ■ AGG - COKowa Amatorska Grupa Gitarowa
- 16:30 ■ LUNATYP
- 16:45 ■ wyjście pochodu spod Ratusza w kierunku Mostu Przyjaźni
- 17:00 ■ spotkanie władz i mieszkańców Cieszyna i Czeskiego Cieszyna na moście przyjaźni
- 17:30 ■ uroczysta inauguracja ŚWIĘTA TRZECH BRACI (na Rynku w Czeskim Cieszynie)

18:30 ■ **ŁĄKI ŁAN**

21:00 ■ **GRZEGORZ HYŻY**

22:00 ■ **KLUBOWE AFTER PARTY**
GROMEE

MATTHEO DA FUNK
sala Browaru Zamkowego
Bilety: 40 zł do nabycia w kasie COK

16.06.2018 *sobota*

- od 12:00 ■ ROZTAŃCZONY COK:
prezentacje grup tanecznych działających w COKu
Cieszyńskie Gwiazdeczki – zespół taneczno- mażoretkowy
- od 14:00 ■ NA ROCKOWO:
DEMONTAŻ, LAZY LEG, 8 LAT W TYBECIE & CHWYTAK
- 16:30 ■ wręczenie nagród Miasta Cieszyna z dziedziny sportu
- 18:30 ■ **SHAKIN' DUDI**
- 21:00 ■ **NOSOWSKA**
- 22:00 ■ **KLUBOWE AFTER PARTY:**
CHWYTAK LIVE SHOW + DJ DRIVE
sala Browaru Zamkowego
Bilety: 25 zł do nabycia w kasie COK

17.06.2018 *niedziela*

- 12.30 ■ Miejska Orkiestra Dęta „Cieszyńianka”
- 13.30 ■ MUSICAL „ZWYCIĘZCY” - FRAGMENTY
- 14.30 ■ Puck w Cieszynie – program miasta partnerskiego
- 16.00 ■ Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej im. Janiny Marcinkowej
- 17.00 ■ Bitwa Na Nogi
- 20:30 ■ **LADY PANK**

Cieszyński Ośrodek Kultury
Dom Narodowy

Cieszyń
robi wrażenie

WWW.SWIETOTRZECHBRACI.PL

ŁĄKI ŁAN

GRZEGORZ HYŻY

GROMEE

CHWYTAK

SHAKIN' DUDI

NOSOWSKA

LADY PANK

Stavební vývoj Českého Těšína do roku 1939 (33. část)

Stavba č. 66/15

Dům Ladislaue Kuchejdy

V předchozí části, která pojednávala o staré Kuchejdově krčmě, jsem poznamenal, že koncem roku 1893 byla přepsána na syna Ladislaue Kuchejdu (psaného také Kucheida). Ten se ve stejném roce rozhodl pro demolici dřevěného objektu pocházejícího ještě z 18. století a následně výstavbu zcela nového. Tím byl vyřešen dvojí problém, který se týkal jednak nevyhovujících hygienických podmínek pro provozování šenkovní koncese a jednak umístění vlastní budovy, která byla situovaná šikmě k ulici. Přípravou projektové dokumentace, jež počítala pouze se dvěma nadzemními podlažími a vikýřem, byl pověřen osvědčený stavitel Josef Motika, který dokumentaci signoval ke dni 17. 9. 1893. Stavební práce a následná kolaudace proběhly v následujícím roce.

Nové stavení zdědilo po svém předchůdci konskripční číslo 25 a orientační číslo 15. Místnosti v přízemí sloužily k restauračním účelům. Ty byly vybaveny stropními ventilátory, co v té době bylo vnímáno jako klimatizace, gramofonem a samozřejmě byly i kulečnickové stoly. První patro a byt v podkroví obhospodařovala pouze Kuchejdova rodina, mezi jinými Felix, který se živil jako malíř pokojů. Pro pohodlí hostů v letním období sloužila rovněž zahradní restaurace, která byla zcela modernizována v roce 1903. Tato zahrada se nacházela na souběhu dvou ulic, a to Quergasse (nyní ul. Příčná) a Hasnergasse (nyní ul. Sokola-Tůmy). Jednalo se o zátiší tvořené rostlinami kaštanovníky, velkou verandou, dřevěnou kuželkovou dráhou a samozřejmě záchody. Na okraj je vhodné podotknout, že do dnešních dnů se dochovala pouze jedna z mnoha těšínských dřevěných kuželkových drah, kterou je možno zhlédnout v sousedství krčmy „Pod Dębem“ - aleja Jana Łyska 24 v Těšíně.

Pro obnovu zahradní restaurace byly připraveny dokonce dvě varianty. U prvotní z roku 1902 se počítalo se dvěma verandami, bufetem a altánem pro hudební kapelu. Avšak tento až příliš ambiciózní projekt byl snad z důvodu velkých nákladů zamítnut. To vedlo k přípravě druhé a zároveň skromnější varianty, kte-

rou realizoval stavebník Adalbert Krasny.

V restauračních prostorách kvetl společenský a kulturní život. Svá vystoupení avizovaly v místním tisku mezi jinými pěvecké spolky, kabarety, hudební tělesa atd. V roce 1894 se do Kuchejdovy restaurace přestěhoval maďarský spolek „Magyar társadalmikör“, jež sdružoval především maďarskou menšinu žijící na území Těšína. Spolek byl založen již v roce 1886. Prezidentem se stal baron Karl Kloch, jeho zástupcem Ferdinand Koniakowski – inspektor Košicko-bohumínské dráhy. Jednalo se vesměs o úředníky železniční společnosti, která měla v Těšíně vlastní dopravní inspektorát a oddělení pro řízení provozu na rakouském úseku, tedy od Bohumína až po Mosty u Jablunkova. Kromě nich se ve městě vyskytovali rovněž maďarští důstojníci rakousko-uherské armády. Z těchto důvodů se v Kuchejdově restauraci konaly různé národní slavnosti nebo koncerty, jako kupříkladu koncert cikánské kapely z Rimaszombat (nyní Rimavská Sobota na Slovensku).

V roce 1897 byla na budově instalována poštovní schránka. V nádvoří se kromě zmíněné restaurace nacházel i přízemní objekt prádelny z roku 1899, kterou v roce 1915 rozšířil stavebník Eugen Fulda pro účely Okresní nemocenské pojišťovny v Těšíně. 1. října roku 1909 se Ladislaus Kuchejda rozhodl ukončit restaurační a výčepní živnost a dům včetně zahrady prodat těšínské sociálně demokratické organizaci, která v něm o rok později otevřela Dělnický dům – Dom Robotniczy – Arbeiterheim (o místním dělnickém spolku budu pojednávat v příští části). Za peníze z prodeje domu si zmíněný živnostník koupil dnes již neexistující dům na tehdejší Isabellastraße 20 (nyní ul. Bezručova), kde provozoval velkoobchod s kávou. V tomtéž roce se do budovy přestěhovala zdravotní a finanční instituce pod názvem: Powiatowa Kasa Chorych w Cieszyńie - Bezirks-Krankenkasse in Teschen, tedy Okresní nemocenská pojišťovna v Těšíně. Tato instituce byla založena v roce 1888 a sloužila pojišťování dělníků pro případ nemoci. Pojištěncům a jejich rodinným příslušníkům poskytovala lékařské ošetření,

Situční plán z roku 1893 s překrývajícími se obrysy původního domu z 18. století (žlutá barva) a nově navrženého (červená barva).

REPRO | STAVEBNÍ ARCHIV MĚSTA

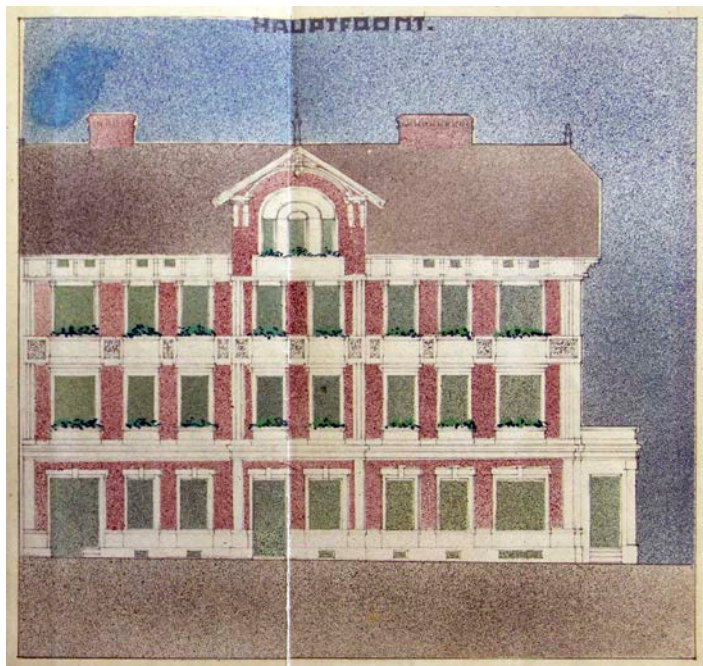
Kuchejdova restaurace v roce 1901, kdy ještě byla dvoupodlažní.

FOTO | SOUKROMÁ SBÍRKA HENRYKA WAWRECKY

Zahradní restaurace v roce 1910.

FOTO | SOUKROMÁ SBÍRKA CZESŁAWA KRAINY

Lewakův návrh nadstavby třetího podlaží z roku 1919.

REPRO | STAVEBNÍ ARCHIV MĚSTA

potřebné léky, nemocenskou a další. Dříve sídlila v domě na tehdejší Deutschgasse 2 (nyní ul. Mennicza 2 v Těšíně), avšak z důvodu přestavby objektu musela své dosavadní působíště opustit.

Nové sídlo nebylo vybráno náhodně, jelikož v té době předsedou nemocenské pojišťovny, a zároveň vůdcem dělnického hnutí na Těšínsku, byl Tadeusz Reger, který tímto způsobem skloubil dva bratrské spolky pod jednou střechou. To ovšem ve svém důsledku vedlo ke stísněným prostorovým podmínkám, proto v roce 1919 padlo rozhodnutí vyřešit vše nadstavbou třetího podlaží. V srpnu téhož roku stavitel Robert Lewak připravil návrh, jež byl přijat stavebním odborem, a brzy nato začaly stavební práce, které završila kolaudace v září následujícího roku. Přistavené podlaží sloužilo pouze pro Okresní nemocenskou pojišťovnu v Těšíně.

V roce 1919 byl v zahradní restauraci zahájen provoz soukromého – dělnického kina. Zdá se, že návštěvnost dosahovala nadprůměrného počtu diváků, protože ve stejném roce Leonhard Hulek připravil projekt dvoupodlažního objektu, ve kterém se měl nacházet nejenom kinosál, ale rovněž pódium pro divadelní vystoupení včetně orchestřiště. Kromě vlastního hlediště, které mohlo pojmut 748 osob, se pamatovalo i na bufet, šatnu, toalety a samozřejmě pokladnu. Nicméně tento projekt zůstal pouze na papíře. Důvod je potřeba spatřovat v rozdělení města mezi dva státy, kdy spolek Dělnický dům přestal existovat. Novým vlastníkem objektu se sta-

la Okresní nemocenská pojišťovna v Českém Těšíně, která vznikla na základech mezi dva státy rozštěpené dosavadní Okresní nemocenské pojišťovny v Těšíně. V důsledku rozdělení této instituce nastala pro polskou část svízelná situace, jelikož celý inventář, včetně sídla a peněžních vkladů, se ze dne na den ocitl v jiném státě. Souběžně s vytyčením státní hranice byla

Nemocenská pojišťovna v dobách Rakousko-Uherska používala dvojazyčné německo-polské razítko. V období první republiky bylo zprvu trojazyčné, avšak v pozdějších letech pouze jednojazyčné.

REPRO | STAVEBNÍ ARCHIV MĚSTA

Současný pohled na dům Ladislave Kuchejdy.

FOTO | CZESŁAW KRAINA

Reklama z roku 1903, která avizuje otevření zahradní restaurace.

REPRO | ŚLĄSKA BIBLIOTEKA CYFROWA

v prostorách dávného Dělnického domu otevřena kancelář pro výdej hraničních propustek.

Začátkem října roku 1921 vypukl v budově nepřilíš hrozivý požár, který přispěchaly hasit tři místní jednotky, a to z továrny na ohýbaný nábytek Josefa a Jacoba Kohnů a sbory dobrovolných hasičů z Těšína a Českého Těšína.

V období let 1925-1927 si část bytových prostorů pronajímala městská poradna matek a kojenců, která byla otevřena vždy v úterý a čtvrtek mezi 15. až 18. hodinou. Koncem roku 1926 zahájila v Českém Těšíně činnost Záchránná stanice – Stacja ratunkowa – Rettungsstation Československého červeného kříže. Správní komise Okresní nemocenské pojišťovny se rozhodla adaptovat verandu zahradní restaurace na garáž pro sanitní vůz. Kromě toho vznikla rovněž obvozovna, inspekční místnost, odpočívárna pro zaměstnance, kuchyň a sociální zařízení.

První projekt přestavby připravil Antonín Wicherek, avšak nakonec byl vybrán konkurenční návrh tandemu Josef Nossek & Adolf Richter, kteří stavební úpravy provedli v následujícím roce a za vynaloženou

práci si účtovali téměř 40 tisíc Kčs. Jednalo se pouze o provizorní řešení s povolením na používání po dobu pěti let, které po uplynutí prvního termínu bylo následně prodlouženo na dalších pět let.

V roce 1930 Československý červený kříž zakoupil sanitní vůz značky Tatra. V souvislosti se Záchrannou stanicí je potřeba doplnit, že v Těšíně již od roku 1906 působila Dobrovolná záchranná služba Červeného kříže (Freiwillige Rettungsgesellschaft vom Roten Kreuze), která vlastnila sanitní vůz a garáž na tehdejší Feuerwehrgasse (nyní ul. Limanowskiego v Těšíně). Navzdory rozdělení města v roce 1920 se tato organizace podílela na převozu nemocných do těšínských nemocnic ještě v roce 1926, tedy do doby než vznikla již zmíněná Záchránná stanice Československého červeného kříže.

V roce 1931 se Okresní nemocenská pojišťovna přestěhovala do nově vystavěné budovy v Komenckého sadech, dosavadní sídlo bylo vystaveno na prodej. Novým vlastníkem se stal čalouník a truhlář Max Schefczik, který dříve bydlel v domě na Starym Targu 8 v Těšíně.

CZESŁAW KRAINA

Jedek po sobě zanechal spoustu staveb v obou částech města nad Olzou

K významným těšínským architektům a stavitelům, kteří se natrvalo zapsali do historie města, patřil také Alois Jedek. Letos uběhne sto sedmdesát let od jeho narození a sto deset let od jeho smrti. V obou částech města po něm dodnes zůstalo mnoho staveb.

Alois Jedek se narodil v roce 1848. Někdy byl i městským architektem. Podle webu fotopolska.eu jeho matka Anna byla majitelkou restaurace Central na Demlově náměstí (nyní Rynek). Zemřela v roce 1898.

Císařské lázně

Jednou z významných Jedekových zakázek byla například výstavba komfortně zařízených městských lázní. Jak uvádí historik Janusz Spyra, k realizaci projektu vznikla v lednu 1877 osmnáctičlenná komise, v jejímž čele stál předseda Obvodního soudu v Těšíně Karl Pospischil. Vypracování stavebního projektu bylo svěřeno Aloisi Jedekovi. Členy komise zaujala nemovitost na pravém břehu Olzy vedle nynějšího mostu Družby, která patřila Těšínské komoře. I když se jednalo o poměrně zchátralou a téměř nevyužívanou budovu, Těšínská komora ji odmítla poskytnout. Teprve počátkem roku

1888 se Jedekovi podařilo přesvědčit ředitele instituce Rudolfa Walchera von Uysdala, aby se objektu vzdal.

Na podzim roku 1888 Jedek přistoupil na základě již vypracovaného projektu k přestavbě budovy na Císařské lázně v Těšíně (Kaiserbad in Teschen). Pátého září 1889 objekt oficiálně převzali akcionáři. Komfortně zařízené lázně nabízely jak parní koupele, tak klasické ve vanách. V hlavní místnosti se nacházel velký mramorový bazén, v dalších prostorách Těšíňané měli k dispozici menší bazénky s teplou a studenou vodou. Kromě toho mohli využít četné samostatné kabinky s vanami obloženými obladačkami ze sněhobílého porcelánu. Vše už tehdy osvětlovalo elektrické osvětlení. Teplo zajišťovaly vkusně zhotovené pece, aby nekazily celkový estetický dojem. Nacházely se tam také toalety s tekoucí vodou. Nutno dodat, že v těchto dobách nebyla koupelna běžným vybavením domácnosti a mnohé těšínské rodiny se musely spokojit se společným záchodem na patře, společnou prádelnou a koupáním v plechových neckách. Ještě v 50. letech minulého století uvádí kronika města Český Těšín, že hygienická situace je katastrofální a je třeba zvážit zřízení dalších městských lázní. V lázních nabízely své služby holíči a kadeřníci, zájemci si tam mohli nechat vyprat i oděvní svršky.

Prvním nájemcem Kaiserbadu se stal místní stavitel Fedor Kunze.

Akcionáři Kaiserbad in Teschen ocenili nesporné zásluhy Aloise Jedeka a iniciovali zhotovení pamětní desky z mramoru, kterou nechali na jeho počest umístit na stěnu budovy vedle schodiště.

Po vypuknutí první světové války začala rentabilita lázní klesat. Krátce před pádem monarchie se vlastníkem lázní stalo město Těšín. Změnil se pouze název, slovo císařské vystřídalo slůvko městské. Těšíňané jim ale nadále říkali ze zvyku císařské lázně nebo Kaiserbad.

Po druhé světové válce význam lázní začal upadat. Nicméně k jejich zrušení došlo teprve v roce 1976. Objekt stojí dodnes a je využíván ke komerčním účelům, avšak už dávno ztratil původní podobu, kterou mu vtiskl stavitel Jedek.

Projekt nemocnice

Podle historika Przemysława Czerneka z Bielska-Białe se Jedek

Císařské lázně v Těšíně v roce 1911 v podobě, kterou jim vtiskl architekt a stavitel Alois Jedek.

FOTO | FOTOPOLSKA.EU

Dům z roku 1900 na rohu Pražské a Štefánikovy ulice. Vznikl také díky Jedekovi.

FOTO | ČESLAV GAMROT

prosadil i jako architekt nejstarší části původně Všeobecné evangelické nemocnice (nyní Szpital Śląski w Cieszyńce, Slezská nemocnice). Velkou váhu přisuzoval také pečlivé úpravě zeleně a nepravidelných pěšinek v nemocničním parku. Czernek to uvádí ve své publikaci Po stopách těšínské moderny z roku 2012. Nad celou investicí dohlížel Zemský stavební úřad v Opavě, zatímco na projektech figuroval také podpis jeho inspektora Waldemara Osterloffa.

Na výstavbě nemocničního komplexu na Bielské ulici měl velkou zásluhu německý evangelický pastor a moravskoslezský superintendent (významem odpovídá zhruba katolickému biskupovi) Theodor Carl Haase. S výstavbou se začalo v roce 1889. Třetího září 1890 si staveniště prohlédl císař František Josef I.

v rámci své třetí návštěvy Těšína. Bránu do budoucího nemocničního areálu tehdy zdobil latinský nápis Viribus unitis (Společnými silami), což bylo i heslo panovníka a mělo symbolizovat styl jeho vlády.

Nemocniční budovy, které těšínský architekt navrhl, byly skvělou ukázkou historizující architektury Rakouského Slezska v poslední čtvrtině devatenáctého století. Slavnostní otevření nemocnice proběhlo 14. června 1892. Dvacátého června byli přijati první pacienti. V hlavním pavilonu císaře Františka Josefa I. se nacházelo chirurgické oddělení.

Spolutvůrce nové městské čtvrti

Řadu zakázek Jedek obdržel od Alfonse Mattera. Tento stavitel se v osmdesátých letech 19. století

Německý dům (Deutsches Haus) je také dílem Aloise Jedeka.

FOTO | FOTOPOLSKA.EU

Půvabná vila v Masarykových sadech z roku 1883. Jedek ji vyprojektoval a postavil pro Vilemínu Bergerovou. FOTO | ČESLAV GAMROT

rozhodl, že zděděné rozsáhlé pozemky využije k výstavbě cihelny, vil, bytových domů a vytyčení nových ulic, čímž položil základy nové městské čtvrti, které se časem začalo říkat Matterovka.

V roce 1890 Alois Jedek vypracoval pro Mattera projekt reprezentativní vily s kulatou věžičkou ve stylu novorenesance na dnešní ulici Sienkiewicze, která právě tehdy vznikla pod názvem Villenstrasse. Vila stojí dodnes, původního majitele (Mattera) připomínají ozdobná písmena AM na vstupní bráně.

V roce 1893 skončila výstavba dalšího rohového bytového domu, který rovněž vyprojektoval Jedek, na rohu ulic Kaiserin Elizabethstrasse (nyní Stalmacha) a Villenstrasse. Mezitím na Villenstrasse započala výstavba dalších domů a vil, z nichž většinu navrhl a postavil opět Alois Jedek. Pro Mattera realizoval ještě několik dalších zakázek, například na nynějších ulicích Stalmacha a Świeżego.

Jedekovy stavby v Českém Těšíně

V roce 1883 vyprojektoval a postavil úhlednou vilu v dnešních Masarykových sadech pro Vilemínu Bergerovou. Jedná se bezesporu

o jeden z nejkrásnějších domů v levobřežní části města.

V letech 1885 až 1886 Jedek realizoval zakázku pro arcivévodu Evžena, nejmladšího synovce a adoptovaného syna předposledního těšínského knížete Albrechta. Budoucí velmistr Řádu německých rytířů a polní maršál si nechal na dnešní Hlavní třídě postavit honosnou budovu, která nyní patří Muzeu Těšínska, jež připravuje jeho kompletní rekonstrukci.

Nová stavba měla sloužit Evženu i k ubytování hostů, zejména pak dvorních dam. Vše dopadlo nakonec jinak, a tak Jedek byl nucen objekt prodat. Vzhledem k velikosti budovy ji nechal rozdělit na dvě části, které prodal samostatně.

V roce 1888 na nynější Hlavní třídě vyrostla nejstarší část jedné z největších tiskáren v celém Rakousko-Uhersku. Patřila tiskaři Karlu Prochaskovi. Postavili ji dělníci z Jedekovy stavební firmy podle jeho vlastního projektu. Prochaskova tiskárna tiskla knihy nejen ve většině evropských jazyků, ale například i v hebrejštině, arabštině a dokonce v amharštině, řeči Habešanů. Díky svým kvalitním tiskům byla známa také za hranicemi monarchie.

Těšínská tiskárna. Jedek je tvůrcem její nejstarší části. FOTO | ČESLAV GAMROT

V roce 1883 Prochaska obdržel prestižní titul císařsko-královského dvorního dodavatele. Knihy z těšínské tiskárny se objevovaly na řadě prestižních událostí, například v roce 1872 na světové výstavě v Londýně, v roce 1881 v Benátkách a v roce 1900 v Paříži.

V roce 1893 byl Prochaska vyznamenán Řádem Františka Josefa I. a 30. dubna 1904 obdržel čestné občanství města Těšína. Prochaska si navíc nechal od Jedeka navrhnout a postavit dnes už neexistující vilu v Komorní Lhotce. V levobřežní části města po něm zůstaly také bytové domy na dnešních ulicích Božkova, Pražská, Nádražní a Štefánikova.

Německý dům

Jedekovým dílem je i čtyřpatrový činžák z konce 19. století na ulici Trzech bratří (Tří bratří), který byl tehdy jednou z nejvyšších budov ve městě. Počátkem dvacátého století vypracoval projekt nového židovského hřbitova na Hažlaské ulici.

Jedekovo jméno je neodmyslitelně spjata i s těšínským Německým domem (Deutsches Haus) na nynější Hluboké (Glęboka) ulici, který postavil v letech 1896 až 1898 ve slohu německé novorenesance na

místě staršího domu, jehož počátky sahaly do středověku. Architektonicky zajímavou stavbu s honosně zařízenými interiéry, jejíž průčelí zdobil velký nápis Deutsches Haus, Jedek poskytl k dispozici Německé besedě a dalším organizacím sdružujícím těšínské Němce. V budově měl ordinaci lékař Artur Kohn, zatímco zubní technik Karl Süßmann svou laboratoř.

Část prostorů sloužila jako obchody. Ve sklepních prostorách fungovala luxusně vybavená restaurace, kde se čepovalo pivo z těšínského měšťanského pivovaru, prodávala rakouská vína a servírovala nejlepší jídla vídeňské kuchyně. Po několika letech začala mít spolupráce Jedeka s nájemci místností v Německém domě trhliny, problémy byly i s restaurací. Vše vyvrcholilo v roce 1907, kdy Deutsches Haus dočasně ukončil svou činnost, tu ale obnovil v dubnu následujícího roku. Jedekovi v té době zbývalo už jen tři a půl měsíce života, zemřel 15. července 1908. Pohřben byl na těšínském komunálním hřbitově. V současné době hrob rodiny Jedeků patří rodině Jamrózů. Jeho majetek podělili synové Theodor a Alois.

ČESLAV GAMROT

Město ozdobí sladké brambory a čapí nosy v truhlících

Každým rokem lidé pečující o městskou zeleň přidávají další truhlíky do veřejného prostoru. Letos to bude navíc dalších devět kusů dlouhých závěsných nádob v Nádražní ulici naproti podchodu.

Jsou osázeny povijnicí batátovou, známou také jako sladké brambory, která se v posledních letech prosazuje nejen na našich talířích jako jedlá hlíza, ale také pro své zajíma-

vé červené nebo fialové listy i jako okrasná rostlina. Batáty doplní převíslé muškáty, kterým se lidově říká čapí nosy. Celkově letos zahradníci použili 3130 kusů letniček.

Zahradníci již také rozvěsili na sloupky veřejného osvětlení 47 kusů závěsných truhlíků. Nově tak „kvetou“ sloupky kromě Hlavní třídy, ulice Odboje a náměstí rovněž podél nábreží Míru od Střelníční ulice podél cyklostezky a částečně i na Hlavní ulici. Na křižovat-

ce Nádražní a Hlavní na zábradlí před podchodem Demelloch je od loňského roku také 10 závěsných truhlíků. Okna tří budov, které využívá městský úřad, zdobí celkem 91 kusů truhlíků. Původních 10 kusů pyramid osázených převíslými pelargonie bylo loni doplněno o další čtyři, které mají dodat půvab Hlavní třídě. Všechny domy v ulici byly v minulosti především během velké privatizace předvedeny do rukou několika vlastníků a úřad nemá

páky, jak je přesvědčit, aby o objekty lépe dbali.

„Sjednotili jsme letničky v městských nádobách, máme jen převíslé pelargonie v červené barvě na oknech a zábradlí,“ doplnila referentka městské zeleně Lada Večeřová.

Péče o letničky v truhlících je během letních měsíců poměrně náročná. Zahradníci je musí alespoň dvakrát týdně zalévat hadicí s použitím auta s velkou nádobou na vodu. (DH)

Půjčovna elektrokol právě otevřela, soutězte o možnost půjčení zdarma

První půjčovna elektrokol v regionu vznikla v Českém Těšíně. Najdete ji v prostoru VOP v Lípové ulici, v budově firmy Koeximp. Nabízí českou značku LOVELEC, kterou vyvíjejí právě v našem městě.

Elektrola jsou ideální nejen jako alternativní dopravní prostředek v centrech měst, kde je stále méně parkovacího prostoru, ale i pro dlouhé cestování, kopcovitý terén,

pro rodiče vezoucí děti, nebo lidi, kteří se již necítí na celodenní šlapání do pedálů.

„Lidem vyhovuje, že elektrobicykl pomáhá ušetřit polovinu nutného úsilí v místech, kde je to pro ně obtížné nebo se vyrovnat silnějším jedincům ve skupinových výjezdech. Jsou nepostradatelné pro seniory, elektrokolo umožňuje se těšit pohledem ze „sedla“ i fyzicky nedisponovaným zájemcům,“ říká zástupce firmy Marek Matuszyński.

Českotěšínská LOVELEC patří mezi největší výrobce elektrokol na českém i zahraničním trhu. Největší důraz klade na kvalitu provedení, nabízí bicykly střední a vyšší třídy, v městském, terénním a cestovním provedení. Za kvalitou elektrokol si firma LOVELEC stojí, proto se na všechna kola vztahuje doživotní záruka na rám. Zákonnou 6měsíční záruku na baterii prodloužila na celé 2 roky, přestože u většiny výrobců platí pouze zmíněných 6 měsíců. LOVELEC také poskytuje první profesionální servis zcela zdarma.

Podle Matuszyńského si půjčovnu vyžádali přímo klienti, kteří by si chtěli čas od času vyjet do teré-

nu, ale nechtějí nebo si nemohou dovolit investovat do kvalitního elektrokola. Problémem je i bezpečné uskladnění ve sklepních kójkách nebo garážích. „Je to ideální řešení pro někoho, kdo udělá pár výletů za rok. Kolo dostane vždy seřízené, promazané a v perfektním stavu. Navíc zde máme mnoho typů. Jiná do horského terénu, jiná pro město, ale nabízíme i speciální kola pro seniory nebo skládačky,“ doplnil Matuszyński.

Soutěž o dva kupony na bezplatné zapůjčení elektrokola LOVELEC i s dodatkovým vybavením na prodloužený víkend (od pátku odpoledne do pondělního dopoledne).

SOUTĚŽ

Firma LOVELEC nabízí doživotní záruku na:

A) přehazovačku B) rám C) brzdy

Jméno, příjmení:

Adresa:

Telefon:

Vystřižnutý kupon se správně zakroužkovanou odpovědí zasílejte na adresu **Městský úřad, náměstí ČSA 1/1, 737 01 Český Těšín**, případně jej odevzdejte na **podatelnu úřadu** v termínu **do 30. června 2018**. Dva šťastné výherce budeme informovat telefonicky.

Březnové a dubnové vítání nových občánků

Dvacáté Kino na hranici ve znamení rekordů

Nejteplejší, nejdelší, největší počet promítnutých filmů, nejvíce hostů z filmové branže, nejvíce návštěvníků, nejvíce doprovodných akcí. Jubilejní dvacátý ročník mezinárodní filmové přehlídky Kino na hranici, která se konala od 27. dubna do 3. května, se nesl ve znamení rekordů.

Na oslavu festivalových kulatin se do Českého Těšína a Cieszyna sjely tisíce návštěvníků. Poprvé v historii trvala přehlídka celý týden.

„Diváci měli možnost zhlédnout více než 150 snímků. Vybírat mohli z nadčasové klasiky, perliček vydobytých z archivů i novinek české, polské a slovenské filmové produkce. Ty se ostatně jako vždy těšily největšímu zájmu publika,“ uvedla za pořadatele ředitelka české části přehlídky Petra Slováček Rypienová.

Hvězdné obsazení festivalu

Diváci měli možnost diskutovat, potřást si rukou či si udělat oblíbené selfie s řadou filmových hvězd, neboť pozvání na letošní ročník neodmítly takové filmové veličiny, jakými bezesporu jsou režiséři Krzysztof Zanussi, Agnieszka Holland, Martin Šulík, Jan Hřebejk, Márta Mészáros a herecké hvězdy Danuta Stenka, Ivan Trojan, Andrej Hryc a mnozí další.

Překrásné teplé počasí přálo i přeshraničním projekcím, z nichž

dvě dokonce uvedli vzácní filmoví hosté – Ivan Trojan, Jan Hřebejk a Petr Jarchovský. „Ty se konaly po několikaleté pauze, a to díky podpoře fondů Evropské unie. Doslova letní počasí přilákalo k břehu řeky Olše mimořádně velký počet diváků z řad široké veřejnosti, což nás velmi potěšilo,“ doplnila Rypienová. Zajímavostí na okraj je, že první dešťové kapky za celou dobu festivalu přineslo promítání nového českého filmu *Hastrman*, který byl uveden v poslední den přehlídky.

Také nejširší paleta doprovodných akcí přilákala mimořádně veliký počet diváků. Ať už šlo o hudební vystoupení v klubu, účast na tematických diskusích nazvaných „Zmasakrovaná kultura. Polsko a Československo 1968“ či jedinečnou debatu na téma úlohy žen režisérek v dnešním filmovém světě nazvanou „Režibaby“. Z doprovodných výstav nejvíce táhl Vincent, tedy expozice, na níž mohli návštěvníci zhlédnout více jak čtyři desítky originálních olejomalb, které vznikly pro animovaný film *Doroty Kobiely*, „S láskou Vincent.“

Trvalá památka kulturního dění

Srdcem Kina na hranici jsou diváci a vzácní hosté. Mnozí z nich se na přehlídku opakovaně vrací, protože si oblíbili atmosféru Těšínu, a tak se organizátoři rozhodli udělat něco na jejich památku. Tak vznikl mural

Hvězdný Trojan před českotěšínským kinem v obležení fanynek.

FOTO | ARCHIV FESTIVALU

art, tedy velkoplošná malba na zdi ve veřejném prostoru – konkrétně v Parku Pokoju v polském Těšíně v blízkosti tamního muzea. Jací významní čeští, slovenští a polští hosté jsou na „malbě na zdi“ zobrazeni? O tom se mohou kdykoli přesvědčit všichni návštěvníci města, neboť tento nevšední výtvarný počín bude zdobit Těšín dlouhodobě. „Nestihli jsme zatím zvečnit všechny tvůrce, ale slibujeme, že budeme v díle pokračovat,“ zavazují se organizátoři.

Pořadatelé děkují všem partnerským organizacím, institucím, sponzorům nejen za finanční a materiální podporu, ale především za aktivní účast na letošní jubilejní 20. edici. Poděkování si zaslouží také 97 do-

rovolníků, kteří pomáhali v místech projekcí na české i polské straně, při příhraničních projekcích, v hudebním klubu, při roznášení propagačních materiálů a na mnoha dalších místech.

GABRIELA CICHÁ

Nejslavnější polská režisérka Agnieszka Holland, absolventka FAMU v Praze, natočila mimo jiné pro HBO *Hořící keř* o Janu Palachovi.

Africké šelmy ovládly aulu českotěšínského gymnázia

V aule Gymnázia Josefa Božka byla 26. dubna zahájena v pořadí již třetí výstava fotografií – tentokrát s tematikou afrického safari, s názvem Afrika Serengeti. Autorem je Alois Szemla, absolvent zdejšího gymnázia z roku 1972.

On sám sebe představil několika slovy takto: „Fotografuji se zabývám s několika přestávkami již od dětství. Znovu jsem ji objevil v souvislosti s cestováním a dnes již mohu říct, že cestuji kvůli fotografování. Procestoval jsem řadu zemí Evropy, Asie, Ameriky a Afriky. A právě černý kontinent se stal díky možnosti fotografování divoké zvěře ve volné přírodě (wildlife) mou srdeční záležitostí...“ A skutečně – hluboký citový vztah k fotografovanému prostředí na diváka z barevných velkoformátových fotografií doslova dýchá.

Výstava představuje snímky z posledních dvou cest autora do tan-

zánského národního parku Serengeti v letech 2016 a 2017. Hlavními protagonisty obrazů jsou lví rodinky, zebry, žirafy, slon a řada menších zvířat, jež Alois Szemla fotil mnohdy více než odvážně z pouhých několika metrů. Zajímavý postřeh autora v této souvislosti: nebezpečná mu

nepřipadala ani tak zvířata samotná, jako spíše okolnosti – zejména všudypřítomní komáři a prach. Kurážný lovec snímků se národním parkem projížděl za doprovodu domorodce v otevřeném džípu po prашných cestách – žádné asfaltovky či dlážděné silnice! A aby dob-

rodružství nebylo málo, džíp často vypověděl poslušnost, a to se pak nevyhnul například střetu s pohněvaným slonem.

Takovými a jinými historkami z cest po africkém Serengeti pobavil přítomné Alois Szemla během úvodního vyprávění, v němž si mimo jiné posteskl na pytláctví, které zásobuje asijské obchodníky s afrodiziaky, hojně používanými v tradiční čínské medicíně. Většina vyjmenovaných zvířat se tak ocitá na listině ohrožených druhů a není vyloučeno, že za pár let budou vystavované obrazy možná jedněmi z posledních takto získaných dokumentů ve volné přírodě.

Nenechte si ujít jedinečnou příležitost zhlédnout je na výstavě našeho těšínského rodáka. Gymnázium Josefa Božka přivítá srdečně každého zájemce po celý zbytek školního roku – v pracovní dny od dopoledne do 14 hodin, po telefonické domluvě i v jiném čase.

ALENA HASÁKOVÁ

Gepard si pochutnává na mase zebry, kterou si vynesl do koruny stromu.

FOTO | ALOIS SZEMLA

Padesátileté výročí ukončení docházky na ZDŠ Gorkého

Půlstoletí! 50 let! V životě člověka je to doba hodně dlouhá, během ní každý prožije spoustu důležitých i méně významných událostí. Právě tolik uplynulo od ukončení povinné školní docházky. 15. června 1968 šli naposledy do svých tříd žáci 9. A, B, C Základní školy v Masarykových sadech.

Po 50 letech, tedy 27. dubna 2018, se sešli bývalí spolužáci. Prohlídkou školy si chtěli připomenout svá žákovská léta. Tak tady byla ředitelna, tady sborovna, a třídu jsme měli ve druhém či třetím poschodí?

Vzpomínka střídala vzpomínku, někdo připomněl naši přísnou češtinářku Ondračkovou, druhý vzpomněl paní učitelku Lojdovou a její vedení kroužku HOP (hlídka ochrany přírody), třetí si ještě dnes považoval paní učitelku Basíkovou, která občas věnovala chvíli besedování o našich problémech v rámci hodin výtvarné výchovy. Na přísné tělocvikáře pány Tanera, Rodovského a též paní učitelku Gillovou, na matikářky Michalíkovou, která nás

nechala dlouho po škole, a Kuchařovou, paní učitelku Hubáčovou, která tím, že nás přinutila zpívat při cestě z Pustevn na Radhošť, zachránila náš výlet. Připomenutí si zaslouží i paní učitelka Schindlerová, velká turistka, s níž jsme strávili 4 dny v chatě na Ostrém.

Hlavně chlapci, dnes už několika-násobní dědečkové, se předháněli ve vzpomínkách, jak ten či onen učitel je potrestal za nekázeň. Také

si připomněli texty poznámek v žákovských knížkách.

Výzdoba a vybavení školy se velmi líbila všem. Je barevnější, vybavená novým nábytkem, ale překvapil i menší prostor některých tříd. V zásadě je to stále naše škola, z níž jsme se před půlstoletím rozešli každý svou cestou za vzděláním, za životní láskou či za prací.

Co dodat - po počátečním rozpoznávání tváří svých spolužáků jsme

poseděli v přátelském rozhovoru a mnozí si popovídali o svých životních osudech i zkušenostech.

Jak už to v životě chodí, někteří z nás se už tohoto setkání nedožili.

Abychom však končili více optimisticky, pokud to jen půjde, i když ne tak slavnostně, budeme se setkávat každoročně s těmi, kteří o setkávání budou mít zájem.

LIBUŠE ZÁRUBOVÁ

FOTO | ANNA VOJTĚCHOVÁ

Obchodka dobyla „Puškina“

Dne 6. dubna se v Bohumíně konalo krajské kolo 52. ročníku soutěže ARS POETICA Puškinův památník. Naše škola se této literární soutěži v ruském jazyce tradičně účastní.

Letos žáci 3. ročníku naší školy vystoupili dokonce ve všech kategoriích, a to velice úspěšně. V pěvecké kategorii obsadili 6. místo, ve skupinové recitaci 2. místo. V sólové recitaci Darja Nytrová z 3. C vyhrála svou kategorii s básní R. Rožďestvenského a pojede v červnu reprezentovat naši školu, město a Moravskoslezský kraj na celostátní přehlídce do Prahy.

Vynikající výkony žáků jsou výsledkem jejich nadšení a chuti užít si ruštinu nejen jako předmět výuky, ale i jako prostředek k zábavě, spolupráci a získávání nových zkušeností a přátel. Proto týdně tréninku při secvičování scének a pilování výslovnosti nebyly nudným učením, ale hlavně zábavou a poznáváním krásy ruského jazyka. Výsledky v soutěži jsou pak už jen třešinkou na pomyslném dortu. Úspěch studentů je důkazem, že na „obchodce“ máme jak kvalitní studenty, kteří umí, tak i učitele, kteří je dokáží motivovat k vysokým cílům. Už teď se těšíme na další ročník.

EVA FINKEOVÁ

Drogy a děti. Na co si mají rodiče dát pozor?

Jak rozpoznáte, že s vaším dítětem není něco v pořádku? POZORUJTE VÝKYVV V JEHO CHOVÁNÍ:

- náhlé změny nálad,
- netypické reakce na určité situace,
- zhoršení ve škole – chování i prospěch,
- změna přátel a známých,
- častá vyčerpanost, únava a ospalost,
- často lže, předstírá,
- má snížené sebevědomí,
- v domácnosti se začínají ztrácet léky, alkohol,
- ztrácejí se věci a peníze,
- nález drog nebo pomůcek k jejich užívání.

Upozornění: výše uvedené příznaky nemusí znamenat, že dítě užívá drogy. Pokud se však tyto příznaky opakují, je nutné se tím zabývat!

JAK SE ZACHOVAT, JSEM-LI PŘESVĚDČEN, ŽE DÍTĚ EXPERIMENTUJE S DROGOU?

- proveďte s dítětem klidný rozhovor bez emocí, výčitek,
- vyslechněte důvody, které ho vedou k užívání drog,

Strážníci často kontrolují mladistvé a zjišťují, zda nefetují nebo nepijí alkohol.

FOTO | DOROTA HAVLÍKOVÁ

- situaci nepodceňujte, ale ani nedramatizujte,
- udržujte kontakt s dítětem,
- nic neřeší výčitky, hrozby, obviňování aj.

RADU A POMOC HLEDEJTE U ODBORNÍKA

Obraťte se např. na Poradnu Modrého kříže ve Viaduktové ulici 57/8 nebo na kontaktní a poradenské centrum RENARKON, mobil: 606 694 244. Toto centrum je určeno lidem, kteří užívají návykové látky, včetně alkoholu a léků, jejich rodinným příslušníkům, partnerům a dalším blízkým osobám, a to od 11 let věku. Důležité informace

naleznete také na stránkách www.renarkon.cz. Drogový problém nevyřeší, mohou vám však pomoci se lépe v situaci orientovat.

Rodiče, uvědomte si, že nadměrná svoboda nemusí být vašemu dítěti vždy ku prospěchu. Není v pořádku, že 12-15leté děti tráví volný čas do noci venku s kamarády, o kterých nic nevíte, že jezdí na různé party, večírky aj. Omluvou nemůže být ani dobrý prospěch ve škole a bezproblémové chování v rodině. Je těžké hledat měřítko, co svému dítěti povolit a co zakázat. Nejlepším měřítkem je vlastní zkušenost.

**PETR GLAIC,
STRÁŽNÍK-PREVENTISTA**

SLAVNOSTNÍ GALAVEČER SPORTOVEC ROKU 2017 OBOHATIL HLUBOKÝ LIDSKÝ PŘÍBĚH

Tokoš obětoval kariéru mladšímu bratrovi

Prestížní cenu Sportovec roku Moravskoslezského kraje získal automobilový závodník Adam Lacko. Nejdelší potlesk si ovšem vysloužil florbalista Martin Tokoš, který obětoval svou zahraniční kariéru, aby se po smrti maminky mohl starat o mladšího bratra.

V naplněné aule Gong v Dolních Vítkovicích v Ostravě se koncem března slavnostně předalo 24 cen v 11 kategoriích. „Jsme region, který sportem žije. Svědčí o tom nejen výsledky našich vrcholových borců, ale také podpora, kterou kraj do oblasti sportu dává. Přes 120 milionů korun tak letos financuje sportovní aktivity dětí, handicapovaných sportovců, sportovní akce i profesionály,“ uvedl hejtman kraje Ivo Vondrák a dodal, že letos mezi významné sportovní události, které kraj každoročně podporuje, nově přibude i Kontinentální pohár v atletice nebo turnaj Světové série v beach volejbalu.

Sportovcem roku Moravskoslezského kraje se za rok 2017 stal freštátský rodák Adam Lacko, který po dvou titulech vicemistra v tahačích

prožil sezonu snů. V absolutním pořadí mistrovství Evropy za rok 2017 vybojoval vytoužený mistrovský titul. „Velice mě potěšilo, že anketa Sportovec roku získala i lidský rozměr. Florbalista Martin Tokoš z Ostravy měl jako jediný Čech angažmá v zahraničí, pět let hrál ve Švédsku, které je kolébkou florbalu a tento sport je tam velmi populární. Dokonce měl nabídku na přestup do švýcarského týmu. Před necelým půlrokem mu ale zemřela maminka, a tak se vrátil domů, aby se mohl starat o 12letého bratra Matěje. Nastoupil do týmu Vítkovic. Všem ukázal, že sport je úžasná věc, ale mnohem důležitější je lidská soumráležitost. Odesl si cenu Mimořádný počín roku a velké uznání všech přítomných,“ řekl náměstek hejtmána pro sport Stanislav Folwarczny.

Slavnostní večer Sportovec roku pořádá každoročně Moravskoslezský kraj ve spolupráci s Vsesportovním kolegiem Moravskoslezského kraje a Moravskoslezskou krajskou organizací České unie sportu Moravskoslezskou krajskou organizací ČSTV. Přímý televizní a internetový přenos vysílala TV Polar.

Oceněným blahopřál náměstek hejtmána pro sport Stanislav Folwarczny.

FOTO | MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Nejlepší sportovci Moravskoslezského kraje 2017

MLÁDEŽ DO 19 LET: Sára Karasová (sportovní střelba, SSK Olymp Ostrava, CISO), Nikol Tabáčková (atletika, Atletika Poruba, CISO), Markéta Janošová (sportovní lezení, TJ Baník Karviná), Viktor Žila (kickbox, SK Kick WOLF Team), Lucie Kubínová (hokejbal, TJ Sokol Poruba)

AKCE ROKU: Memoriál Jiřího Rašky – VI. ročník (Světový pohár žen, Kontinentální pohár mužů)

DOSPĚLÍ: Tereza Králová (agility, KAČR-OSA VOSA Ostrava), Jan Gardavský (travní lyžování, TJ Star Suché Lazce), Kateřina Pauláthová (alpské lyžování, SKI club Paulát Havířov), Kamil Bezruč (požární sport, SDH Frýdek)

DRUŽSTVA: HC Oceláři Třinec (lední hokej), TJ Sokol Vítkovice (zápas v.s.), Tennis Club OSTRAVA 2016 s.r.o. (stolní tenis)
Fair Play: TJ Klimkovice (záchrana života Jana Švábíka, kolaps při utkání fotbalu na hřišti)

TRENÉŘI: Jana Gellnerová (atletika, Sokol Opava, CISO), Petr Czudek (basketbal, BC Opava), Andrea Vídenková (jezdeckví, JK Albertovec)

HANDICAPOVANÍ SPORTOVCI: Vojtěch Konečný (atletika, Atletika ZTP), Pavel Děcký (handbike MTB, spolek GOON)

OBJEV ROKU: Barbora Malíková (atletika, Sokol Opava, CISO)

SÍŇ SLÁVY: Hans Zdražila (vzpírání)

MIMOŘÁDNÝ POČÍN ROKU: Martin Tokoš (florbal, 1. SC. Tempish Vítkovice)

CENA HEJTMANA – SPORTOVEC ROKU: Adam Lacko (závod na okruzích, Bagira In.Racing)

FAKTA A VÝSLEDKY

HOKEJ

Nábor dětí do oddílů ledního hokeje probíhá celoročně, takže rodiče, kteří by chtěli, aby jejich děti začaly hrát hokej od příští sezony, se můžou kontaktovat na mailu info@hc-tesin.cz, na kterém jim budou sděleny podrobnější informace.

První ročník mezinárodního hokejového turnaje mladších žáků O pohár města Český Těšín, který se na zimním stadionu v Českém Těšíně uskutečnil koncem března, vyhráli hokejisté HC Zubr Přerov. Po celé tři dny byly na zimním stadionu k vidě-

ní krásné hokejové souboje, diváci si atmosféru turnaje užívali plnými doušky.

Zimák v Českém Těšíně hostil mezinárodní hokejový turnaj.

FOTO | PETR ANDRÁŠKO

28. MEZINÁRODNÍ DIVADELNÍ FESTIVAL BEZ HRANIC

>DIVADLO BOLKA POLÍVKY >HADIVADLO >LATERNÁ MAGIKA >>> borderfestival.eu

ÚSPĚŠNÍ SPORTOVCI Z OLYMPIÁDY MLÁDEŽE SE SEŠLI S VEDENÍM KRAJSKÉHO ÚŘADU

Elán mladých nadějí ocenil kraj

Poděkování a gratulace spolu s dárky přijali na krajském úřadě medailisté z VIII. her zimní olympiády dětí a mládeže České republiky 2018.

Sportovní naděje našeho kraje na konci ledna vybojovaly v Pardubicích celkem 23 medailí. Potvrdily, že na severní Moravě a ve Slezsku jsou mladí sportovci, o kterých ještě uslyšíme. Setkali se s nimi hejtman kraje Ivo Vondrák a náměstek hejtmána pro sport Stanislav Folwarczny, po blahopřání jim i Jakub Janda, vítěz světového poháru ve skoku na lyžích.

Kraj dává do sportu bezmála 120 milionů korun

Mladí olympionici přivezli 4 zlaté, 11 stříbrných a 8 bronzových medailí, celkově mezi kraji obsadili 5. příčku. Moravskoslezský kraj měl zastoupení ve všech 11 disciplínách. Z našeho regionu jelo závodit 94

sportovců, o které se v průběhu olympiády staralo jejich 29 trenérů a servismanů.

„V kraji se dlouhodobě snažíme vést děti a mládež k aktivnímu odpočinku. Skvělé výsledky na olympiádě mladých povzbudí samotné sportovce a věřím, že také budou motivovat jejich vrstevníky a rodiče. Co si budeme povídat, lidé mají tendence častěji usedat k televizi nebo počítači než si pořádně dát do těla. Trošku toho pohybu nikomu neuškodí. Naopak, pohyb je dokonce důležitý pro zdravý vývoj společnosti,“ řekl hejtman Ivo Vondrák.

Moravskoslezský kraj do sportu ročně přispívá kolem 120 milionů korun. Finančně podpořil i soustředění mladých borců, které proběhlo těsně před olympiádou.

„Pro nás je nejdůležitější ten neuskutečňovaný náboj, se kterým účastníci olympiády k přípravě na závody přistupují. Je velmi osvěžující se

Stanislav Folwarczny přijal mladé olympioniky.

FOTO | ARCHIV MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

s nimi osobně setkat a tímto poděkováním je podpořit k dalšímu trénování. A nejde jen o medaile a výsledky. Vždyť prostředí, ve kterém se děti při sportu pohybují a ve

kterém platí přísná pravidla, mladé sportovce učí disciplíně, poctivosti a zodpovědnosti,“ uzavřel náměstek hejtmána pro školství a sport Stanislav Folwarczny.

FAKTA A VÝSLEDKY

PLAVÁNÍ

Koncem března proběhly na Slovensku mezinárodní plavecké závody „Jarná cena Žiliny“, kterých se zúčastnili plavci ze sedmi zemí. Nominovaná byla i Bibiana Kotzianová, plavkyně TJ TŽ Trinec. Na trati 200 m prsa výborně rozložila síly a v kategorii open vybojovala krásné druhé místo. (RK)

Bibiana Kotzianová (první zleva) byla v Žilině druhá. FOTO | ARCHIV ZÁVODNICE

POŽÁRNÍ SPORT

Zveme vás na krajské kolo v požárním sportu kategorií mladých hasičů a dorostu, které se uskuteční ve dnech 9. a 10. června ve sportovním areálu na ulici Frýdecká. Zároveň žádáme o pochopení a ohleduplnost, z důvodů plného využití plochy areálu bude většina sportovišť nedostupná, případně využití pro dané sporty bude ve velké míře omezené. (MD)

Basketbalisté Slavoj Český Těšín, nováček severomoravské ligy mužů, se drží na třetí příčce soutěže.

SLAVOJ ČESKÝ TĚŠÍN – BO TJ HLUČÍN 102:63

Pokud chtěli basketbalisté Slavoj splnit cíl v podobě umístění do čtvrtého místa, se kterým vstupovali do sezony, museli bezpodmínečně zvítězit. První čtvrtina tomuto úkolu neodpovídala a domácí ji po vlažném výkonu vyhráli jen o bod. Zato předvedená hra ve druhé části se už blížila představám domácího trenéra a fanoušků a Slavoj odcházel do šaten po prvním poločase s čtrnáctibodovým vedením. Zbytek zápasu si už domácí pohlídlali a připsali do tabulky povinné dva body.

Čtvrtiny: 24:23, 49:35, 67:43, 102: 63.

Č. TĚŠÍN: Siwy 29, M. Ježek 15, Talík 14, Fukala 9, Holisz 9, Kazmierczak 9, Kubień 9, Kuboszek 8.

OPAVA 2010 –

TJ SLAVOJ ČESKÝ TĚŠÍN 100:90

V dalším zápase severomoravské ligy mužů jeli basketbalisté Českého Těšína k vedoucímu celku tabulky – mužstvu Opava 2010. Na podzim prohráli v domácím utkání

o 13 bodů a bohužel i tentokrát byl celek z Opavy nad jejich síly. Slavoj se rval statečně a ještě v poločase o bod vedl, v závěru zápasu se však projevila větší zkušenost opavských hráčů a domácí zaslouženě vyhráli.

Čtvrtiny: 31:22, 48:49, 74:69, 100:90.

Č. TĚŠÍN: Hajduk 24, G. Siwy 23, Domajer 13, L. Siwy 9, M. Ježek 8, Kazmierczak 7, Kubień 4, Przebinda 2, Holisz.

RESTART HAVÍŘOV –

TJ SLAVOJ ČESKÝ TĚŠÍN 74:53

Ve značně oslabené sestavě – pouze v sedmi hráčích – odjížděl Slavoj k zápasu na Restartu Havířov a nutno říci, že celým zápasem se protrápil – hostům totiž vůbec nešla střelba (dali pouze 53 bodů za celý zápas), a tím pádem nebyli schopni dotáhnout náskok domácích.

Čtvrtiny: 19:11, 33:27, 45:41, 74:53.

Č. TĚŠÍN: Kazmierczak 16, Domajer 9, Siwy 9, Holisz 6, Przebenda 6, Kubień 5, M. Ježek 2.

TJ SLAVOJ ČESKÝ TĚŠÍN –

BK LABRADOR OSTRAVA 93:86

Během první čtvrtiny si domácí basketbalisté vytvořili 5bodový náskok, který však ve druhé čtvrtině ztratili, a následovala přetahovaná o každý koš. Až v 5. minutě poslední čtvrtiny se Slavoj tři koši z rych-

lých protiútoků podařilo vytvořit dvanáctibodový náskok, a i když se hosté na závěr ještě snažili vývoj zvrátit, tento náskok se ukázal jako rozhodující a Slavoj vyhrál 93:86.

Čtvrtiny: 25:21, 42:43, 67:63, 93:86.

Č. TĚŠÍN: L. Siwy 26, Hajduk 18, Domajer 15, G. Siwy 11, Kubień 9, Przebinda 6, Kazmierczak 6, M. Ježek 2, Holisz.

TJ SLAVOJ ČESKÝ TĚŠÍN –

SNACKS OSTRAVA „B“ 92:64

Začátek posledního domácího Českého Těšína byl vyrovnaný a mladý tým hostů držel s domácími krok hlavně díky rychlosti, Ostravané se snadno dostávali do zakončení a dávali lehké koše. Domácím se však dařila střelba, o čemž svědčí 17 trojek, osm zaznamenal Grzegorz Siwy. Po vyrovnaném poločase o výsledku zápasu rozhodla třetí čtvrtina, kdy domácí právě hlavně díky úspěšným tříbodovým střelám dali 25 bodů za sebou, aniž by dovolili skórovat soupeři. Zbytek zápasu se už dohrával a Slavoj si vedení pohlídl. Domáci táhli hlavně bratři Siwí, kteří zaznamenali dohromady 59 bodů, což je 65 procent domácího týmu.

Čtvrtiny: 27:19, 54:40, 81:52, 92:64.

Č. TĚŠÍN: G. Siwy 32, L. Siwy 27, Domajer 15, Holisz – 4, Kubień 7, M. Ježek 4, Kazmierczak 3, Fukala. (RED)

„LEDECKÁ Z TĚŠÍNA“, „ZÁZRAK NAD OLZOU“ NEBO „TĚŠÍNSKÁ ŠACHOVÁ POHÁDKA“

Šachisté Slavoj postoupili do extraligy!

Takové titulky se v hlavě musí honit každému, kdo si přečte o neskutečné historii vzestupu šachového družstva Slavoj Český Těšín. Během sedmi sezon postoupil pětkrát, a to z okresního přeboru až do nejvyšší soutěže – extraligy.

Jak s nadsázkou říká Karel Mitura: „Nejtěžší bylo postoupit z okresního přeboru, pak už to šlo samo!“ „V historii města Český Těšín je to nejspíše první postup sportovního oddílu do nejvyšší soutěže,“ vzpomíná Václav Mitura a dodává: „V roce 1953 po něm sahalí těšínský fotbalisté, ale nepřešli přes Liberec, nám se to podařilo!“

Všechno to začalo v sezoně 2011/2012 postupem z okresního přeboru, následoval dvouletý pobyt v krajské soutěži, potom krajský přebor, postup do druhé ligy a z ní do první „až napodruhé“ a hned, jako ve vesmírné raketě, i postup z I. ligy do extraligy, a to dokonce už před posledním kolem.

Bylo to srdcerváčství, říká Langner

„S každým postupem do vyšší soutěže přišel strach, abychom se v ní udrželi, ale já jsem zavelel, že nebudeme padat dolů, ale nahoru! A tak se také stalo. Bylo to takové porušení fyzikálních zákonů, prostě srdcerváčství,“ dojímal se Ladislav Langner. Dříve hrával nejvyšší soutěž v dresu sousedního Třince, od sezony 2014/2015 nastupuje za Český Těšín.

Šachisté Slavoj Český Těšín se probojovali mezi elitu. FOTO | ARCHIV ODDÍLU

A kde se to srdíčko v oddíle vzalo? Začalo to právě někdy kolem roku 2010, kdy do oddílu přišla rodina Miturových a Marek Kawulok. Měli pokoru a vízi, začalo se trénovat s mládeží a krom klubového života začala být patrná snaha na sobě pracovat. To přineslo ovoce v dalších letech. „Ale že bude ten start vzhůru až tak kolmý, o tom se nikomu nemohlo ani zdát,“ vzpomíná Marek Kawulok.

Šanci dostanou ti, kdo postup vybojovali

Raketový vzestup se zastaví až po letošní sezoně, jednoduše proto, že výše už to nelze, česko-těšínské šachisté se dostali do šachového nebe, jsou v extralize! V ní hrají prakticky již sami profesionálové, mladí hráči Slavoj budou mít možnost srovnat se s hráči světové třídy, vždy česká jednička David Navara hájí až čtvrtou desku Nového Boru, mimo jiné vítěze evropského poháru. Extraligu hraje 12 mužstev po osmi hráčích, z velké části to jsou cizinci a profesionálové. Pro dokreslení – extraliga je taková soutěž, kde se hráči živí prakticky jen šachy (to opravdu lze a celkem slušně).

„Rozpočet našeho oddílu je proti těmto goliášům směšný, ale opět do toho půjdeme s celým srdcem,“ slibuje Langner.

Letošní postup šachisté Slavoj vybojovali v této sestavě podle desek: 1. mezinárodní mistr Ladislav Langner, 2. Marcin Molenda (výjimečný individuální výsledek), 3. Lumír Mrázek, 4. Maciej Mroziak, 5. Eneasz Wiewióra, 6. Magda Miturová, 7. Marek Kawulok, 8. Ernest Gibiec a dále Václav Mitura, Janusz Raszka, Igor Stonawski a Karel Mitura. „Tuto sestavu ponecháme a do extraligy pravděpodobně nebudeme posilovat žádným velmistrem. Ať si extraligu zahrají ti, kteří si ji vybojovali!“ říká kapitán Václav Mitura.

(LL, RED)

Hokejisté Hrádku vyhráli BAHL

Hokejisté Hrádku poště slavili vítězství v BAHL. Druhá byla Kozubová, která cestou do finále vyřadila obhájce prvenství – celek HC Neboř, „B“. Finálový den Beskydské amatérské hokejové ligy proběhl ve čtvrtek 29. března ve Werk Areně v Třinci. Finálová klání započalo utkání o třetí místo mezi týmy Monsters a HC Imperators, kteří se představili v úplné

nových, černých dresech. Monsters tak poprvé v historii ligy vybojovali medaili, na Imperators zůstalo nepopulární čtvrté místo. V utkání o celkové prvenství, které na tribunách sledovalo bezmála 800 fanoušků, nabídli hokejovou podívanou hráči HC Hrádek. Prakticky po celé utkání nepustili Kozubovou do žádné větší šance a zvítězili přesvědčivě 0:5.

Podpořili zesnulého Tomáše Rumíška

V třinecké Werk Areně se v půlce dubna uskutečnila hokejová exhibice, při níž změřili síly hráči Beskydské amatérské hokejové ligy (BAHL) a Kopřivnické ligy. Jak ale vyplývá z názvu, v tomto měření sil nešlo o vítězství, ale o to, aby si to hráči na ledě i fanoušci v hledišti užili. Utkání totiž mělo charitativní nádech a zúčastnily se ho i děti z nadace Nikdy nejsi sám. Ty mohly před samotným

utkáním navštívit kabinu hráčů, podívat se na rozbruslení z bezpečné blízkosti. Radek Golasowski vhodil slavnostní buly. V utkání nakonec zvítězil výběr Kopřivnické ligy 9:6. Nejdůležitějším bodem celé akce bylo předání šeků pro nadaci Nikdy nejsi sám a na podporu rodiny zesnulého hokejisty Tomáše Rumíška. Díky sponzorům a divákům se vybralo 14 850 Kč. FOTO | PETR ANDRÁŠKO

TJ Slavoj Český Těšín

oddíl plavání

**zve plavce
i neplavce ve věku
od 7 do 10 let na bazén**

Proč: naučíme Tě plavat znak, prsa, kraul
a také pár triků z vodního póla

Kde: plavecký bazén ZŠ Pod Zvonek Český Těšín

Kdy: od září školního roku 2018/2019

Termíny: ÚT 16.00 – 18.00 (mírně pokročilí)
ST 15.00 – 16.00 (začátečníci)
ČT 15.00 – 17.00 (mírně pokročilí)

Cena: 2000 Kč/osoba za pololetí – 2x týdně (mírně pokročilí)
1200 Kč/osoba za pololetí – 1x týdně (začátečníci)

Důležité: začátečníci – 10 osob
mírně pokročilí – 16 osob
minimální věk 7 let a ukončená docházka 1. třídy ZŠ

Zájemci hlase se na: www.TJSLAVOJCT.cz – sekce plavání
Kontaktní osoba: **Alena Pavlíková**
Email: alena.pavlikova@email.cz

FOTBALISTÉ HRAJÍ O HOLÉ BYTÍ. CÍL MAJÍ JEDINÝ – UDRŽET SE V KRAJSKÉM PŘEBORU

Beneše na lavičce vystřídal Luhový

Fotbalisté Českého Těšína zápolí v krajském přeboru to mají pořádně nahnuté. V tabulce jsou čtrnáctí, akutně jim hrozí pád do I. A třídy. K vytoženému záchráně je má dovést zkušený trenér Lubomír Luhový.

Na podzim to bylo ze strany českotěšínských fotbalistů velice špatné. V zimě přišli o Šišku, ale doplnili kádr o Vlachoviče a Buzka (přišli z Vendryně) a vytýčili si jediný cíl – udržení páté nejvyšší soutěže.

Český Těšín vykročil do jarní části velice dobře, na domácí půdě přehrál Bílovec, jenomže z dalších čtyř utkání vydoloval pouze dva body a spadl na poslední místo tabulky.

To byl impuls pro vedení klubu, které se rozloučilo s trenérem Richardem Benešem a přivedlo zkušeného Lubomíra Luhového. Slovenský trenér se zkušenostmi z první a druhé ligy začal v Českém Těšíně výborně, z devíti možných uhrál jeho nový celek sedm bodů.

Jarní výsledky fotbalistů Českého Těšína

ČESKÝ TĚŠÍN – BÍLOVEC 2:1

BRANKY: 22. Folwarczny, 76. Byrtus – 31. Tomášek. Poločas: 1:1.

V posledních třech kláních se hráči Českého Těšína zvedli.

FOTO | ROMAN BASELIDES

Č. TĚŠÍN: Gradek – Bolek, Buzek, Rac, Byrtus – Vlachovič (90. J. Zogata), Sostřonek, S. Zogata, Hradečný (78. Kiška) – Mendrok – Folwarczny (85. Žebrok). Trenér: Beneš.

ČESKÝ TĚŠÍN – BRUNTÁL 0:0

Č. TĚŠÍN: Gradek – Matuszek, Byrtus, Rac, Bolek – Hradečný, Sostřonek, Mendrok, Žebrok – Vlachovič – Folwarczny (84. Kiška). Trenér: Beneš.

KRNOV – ČESKÝ TĚŠÍN 1:0

BRANKA: 67. Havlíček. Poločas: 0:0.

Fotbalistům Českého Těšína má pomoci k záchraně Lubomír Luhový.

FOTO | ROMAN BASELIDES

Č. TĚŠÍN: Gradek – Bolek, Byrtus, Rac, Matuszek (78. Kiška) – Hradečný (66. Michalisko), Kantor, Sostřonek, S. Zogata – Vlachovič – Folwarczny. Trenér: Beneš.

ČESKÝ TĚŠÍN – ORLOVÁ 1:2

BRANKY: 82. Kiška – 39. N'Da, 52. T. Věčerek. Poločas: 0:1.

Č. TĚŠÍN: Gradek – Bolek (72. Kiška), Buzek, Rac, Byrtus (83. Žebrok) – Vlachovič (64. Konečný), Sostřonek, Kantor (70. S. Zogata), Hradečný – Mendrok – Folwarczny. Trenér: Beneš.

VRATIMOV – ČESKÝ TĚŠÍN 0:0

Č. TĚŠÍN: Gradek – Bolek (86. Matuszek), Sostřonek, Rac, Byrtus – Hradečný (16. Vlachovič), Mendrok, Kantor, S. Zogata (90+2. J. Zogata) – Kiška – Folwarczny. Trenér: Beneš.

STARÁ BĚLÁ – ČESKÝ TĚŠÍN 0:4

BRANKY: 31. a 44. Kiška, 9. S. Zogata, 71. Folwarczny. Poločas: 0:2.

Č. TĚŠÍN: Gradek – Bolek, Sostřonek, Rac, Byrtus – Michalisko (75. J. Zogata), Mendrok, Kantor (69. Žebrok), S. Zogata (82. Matuszek) – Kiška, Folwarczny (86. Konečný). Trenér: Luhový.

ČESKÝ TĚŠÍN – PUSTÁ POLOM 2:1

BRANKY: 60. Kiška, 68. Bolek – 8. Schwalbe. Poločas: 0:1.

Č. TĚŠÍN: Gradek – Bolek, Sostřonek, Rac, Byrtus – Michalisko, Mendrok, Kantor, Hradečný (74. J. Zogata) – S. Zogata – Kiška (90. Žebrok). Trenér: Luhový.

ŠENOV – ČESKÝ TĚŠÍN 2:2

BRANKY: 44. Maleňák, 79. Klimša – 33. a 53. Kiška. Poločas: 1:1.

Č. TĚŠÍN: Gradek – Bolek, Sostřonek, Rac, Byrtus – Michalisko (66. J. Zogata), Mendrok, Kantor, S. Zogata – Kiška, Folwarczny. Trenér: Luhový. (BA)

Fotbalistky Českého Těšína jsou v tabulce deváté

Devátá příčka v divizi žen náleží fotbalistkám Českého Těšína. Svěřenkyně trenérky Sylvy Bajtkové mají 13 bodů za tři výhry, čtyři remízy a deset proher.

Hráčky Českého Těšína zažily mizerný podzim, když ani jednou neokusily radost z výhry. Na jaře jásalý už třikrát, přehrály Lubinu, Pržno a Veřovice. V posledních čtyřech kláních se Těšíňanky musely obejít bez brankářky Hronové, mezi tyčemi za ni zaskočily Kohutková a Klusová.

Jarní výsledky fotbalistek Českého Těšína

BANÍK OSTRAVA – ČESKÝ TĚŠÍN 1:0

BRANKA: 26. Kotalová. Poločas: 1:0.

Č. TĚŠÍN: Hronová – Farská, Pavlíčková, Backová, Hrabcová, Skočková, Kölbllová, Molotová, Dordová, Švehlíková, Pawlasová. Trenérka: Bajtková.

ČESKÝ TĚŠÍN – HAVÍŘOV 0:1

BRANKA: 14. Denková. Poločas: 0:1. Č. TĚŠÍN: Hronová – Farská, Backová, Hrabcová, Kohutková, Kölbllová, Molotová, Dordová, Nováková, Pawlasová, Kostová. Trenérka: Bajtková.

LUBINA – ČESKÝ TĚŠÍN 0:2

BRANKY: 29. Dordová, 32. Hrabcová. Poločas: 0:2.

Č. TĚŠÍN: Hronová – Farská, Pavlíčková, Backová, Hrabcová, Kölbllová, Dordová, Šmídová, Nováková, Pawlasová, Kostová. Trenérka: Bajtková.

ČESKÝ TĚŠÍN – LODĚNICE 0:5

BRANKY: 45. a 51. Jarošová, 44. Janíčková, 54. Hájková, 70. Šreková. Poločas: 0:2.

Č. TĚŠÍN: Kohutková – Farská, Pavlíčková, Molotová, Hrabcová, Kölbllová, Dordová, Šmídová, Nováková, Kostová, Močko. Trenérka: Bajtková.

PRŽNO – ČESKÝ TĚŠÍN 1:3

BRANKY: 16. Molotová vlastní – 40. a 90. Dordová, 72. Backová. Poločas: 1:1.

Č. TĚŠÍN: Kohutková – Pavlíčková, Backová, Hrabcová, Skočková, Molotová, Kölbllová, Dordová, Skupníková, Pawlasová, Kostová. Trenérka: Bajtková.

ČESKÝ TĚŠÍN – VEŘOVICE 3:1

BRANKY: 13. Dordová, 71. Skočková, 83. Šmídová – 60. Besedová. Poločas: 1:0.

Č. TĚŠÍN: Klusová – Pavlíčková, Backová, Skočková, Foberová, Kölbllová, Molotová, Dordová, Pawlasová, Kostová, Močko. Trenérka: Bajtková.

BRUŠPERK – ČESKÝ TĚŠÍN 7:0

BRANKY: 58., 61. a 69. Marková, 40. Kohutová, 67. Swarzerová, 72. Huvarová, 81. Otrusínová. Poločas: 1:0.

Č. TĚŠÍN: Klusová – Backová, Hrabcová, Kölbllová, Molotová, Dordová, Šmídová, Nováková, Pawlasová, Kostová, Močko. Trenérka: Bajtková. (BA)

TĚŠÍNSKÉ LISTY

Periodický tisk územního samosprávného celku

Vydává: Město Český Těšín, nám. ČSA 1/1, 737 01 Český Těšín, IČO 00297437 | Šéfredaktorka: Mgr. Dorota Havlíková
Redakční rada: Ing. Vít Slováček, Mgr. Stanislav Folwarczny, Mgr. Gabriela Hřebáčková | Evidenční číslo: MK ČR E 17299.

Příspěvky, inzerce: czernekova@tesin.cz | Grafická úprava: David Stypka | Tisk: Finidr, s.r.o.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravu či případné krácení příspěvků. | Vydavatel si vyhrazuje právo publikované materiály zveřejnit též na internetu.

Reklamae roznosu Těšínských listů do schránek: 606 688 612. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí.

Těšínské listy jsou dostupné také ve formátu PDF na stránkách www.tesin.cz

TĚŠÍNSKÉ AKCE 2018

27.05.

DEN DĚTÍ

| NÁMĚSTÍ ČSA

01.06.

TĚŠÍNSKÁ FOLKLORNÍ NOC

| NÁMĚSTÍ ČSA

09.06.

KULTURA REGIONU

| NÁMĚSTÍ ČSA

15.-17.06.

SVÁTEK TŘÍ BRATŘÍ

| NÁMĚSTÍ ČSA

20.06.

DEN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

| NÁMĚSTÍ ČSA

05.07.

SVÁTEK CYRILA A METODĚJE

| PARK ADAMA SIKORY

09.08.

ŠLÁGROVÁNÍ

| NÁMĚSTÍ ČSA

18.08.

ROCKOVÁNÍ NAD OLZOU

| PARK ADAMA SIKORY

25.08.

STRAŠIDLA NA ZÁMKU| PRŮVOD NA PIASTOVSKOU
VĚŽ

Změna programu vyhrazena!

Městský úřad Český Těšín | Náměstí ČSA 1/1 | 737 01 Český Těšín
Odbor školství a kultury | pracoviště Štefánikova 18/25 | tel.: +420 553 035 302 | e-mail: epodatelna@tesin.cz | www.tesin.cz

ČESKÝ TĚŠÍN

Kulturní a společenské středisko „Střelnice“

25.5. ve 20:00, Jazzklub na Střelnici

TĚŠÍNSKÉ JAZZOVÉ TROJČENÍ

Již od roku 2003 se v měsíci květnu tradičně koná jedna z velkých jazzových akcí v našem městě. Myšlenku pořádat každoročně tato setkání předních hudebníků, zpěvaček a zpěváků s našimi fanoušky jazzu realizoval poprvé v roce 2003 pan Jan Trojak, jazzový děda Rudolf Marek a členové těšínského jazzklubu.

26.5. od 21:30, Těšínská hvězdárna

VEŘEJNÉ POZOROVÁNÍ OBLOHY

Veřejná pozorování oblohy se konají každý měsíc ve hvězdárně, která je součástí budovy Těšínského divadla. Přístup do hvězdárny je v zadní části budovy ze dvora (vstup přes vrátnici TD). V případě nepříznivého počasí se pozorování nekoná.

27.5. v 10:00, park Adama Sikory

JÓGA V PARKU s Kateřinou Kubíčkovou

Akce má za cíl propagaci jógy a zdravého životního stylu. Podložky na cvičení nebo dečku s sebou. V případě nepříznivého počasí akce proběhne v KaSS „Střelnice“.

1.6. ve 20:00, Jazzklub na Střelnici

SG SJETÝ GUMY + LAUTR

Rockový dvojkoncert v Jazzklubu na Střelnici s repertoárem největších hitů hard rocku a heavy metalu.

7.6. v 18:00, Jazzklub na Střelnici

VŠUDE DOBŘE, V OMÁNU TAKY!

Cestopisný večer s Radimem Kolibíkem, uznávaným ostravským fotografem a dronařem, který na svých unikátních záběrech představí krásy Ománu.

9.6. ve 14:00, náměstí ČSA Český Těšín

KULTURA REGIONU

Představení folklorních tradic národnostních menšin formou tanečních a hudebních vystoupení, které jsou zastoupeny v regionu Těšínského Slezska.

20.6. v 16:00, KaSS „Střelnice“

I. ročník mezinárodní soutěže MISS BEZ HRANIC

Soutěž krásy, která dává šanci mladým dívkám a slečnám prorazit ve světě modelingu.

kulturní a společenské
středisko
střelnice

www.kassct.cz

DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE ČESKÝ TĚŠÍN

HRABINSKÁ 33, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE, 737 01 ČESKÝ TĚŠÍN, TEL.: 558 737 109, WWW.DDMTESIN.CZ

AKCE

Zpěvák ze Slezska 2018

Folklorní sdružení Těšínského Slezska ve spolupráci s Městským domem kultury v Karviné a Domem dětí a mládeže v Českém Těšíně pořádá dne 4. 4. 2018 přehlídku lidových zpěváků pod názvem „ZPĚVÁK ZE SLEZSKA 2018“.

Děti základních škol a gymnázií našeho regionu soutěžily v sólovém zpěvu a v kategoriích dua, tria. Účast malých zpěváků byla podmíněna postupem z městských přehlídek, které probíhaly v měsících únor a březen v našem regionu. V podání soutěžících zazněly dvě lidové písně z regionu Těšínského Slezska, jedna z nich pak i s hudebním doprovodem, který zajistila lidová muzika pod vedením primáše Martina Sikory z Českého Těšína. Letošní regionální přehlídka se zúčastnilo 28 sólistů ve čtyřech kategoriích a tři dua ve dvou kategoriích.

Soutěžní porotu tvořila Mgr. Anna Buroňová - zasloužilá předsedkyně Folklorního sdružení Těšínského Slezska, Janina Rzymanová - dlouholetá členka FoS a vedoucí souboru Szuszenie, a folkloristka Libuše Mitrichová. Porota doporučila 2 zpěváky a jednoho náhradníka na postup do Moravsko-slezského zemského kola, které se koná v Rožnově pod Radhoštěm.

Úspěchy našich zpěváků z Českého Těšína:

I. kategorie - 3. místo: **Karolína Burdová**

II. kategorie - 2. místo: **Krystian Stonawski**

IV. kategorie - 1. místo: **Magdalena Wierzgoń** - postup do zemského kola

VI. kategorie - 1. místo: **Jan Stopa a Tomasz Gryc** (duo)

Viděli jsme pěkné vyrovnané výkony. Všem oceněným ještě jednou blahopřejeme a postupujícím zpěvákům přejeme úspěšná vystoupení a držíme palce! Se všemi oceněnými a dalšími vybranými zpěváčky se ještě jednou setkáme v letošním roce na přehlídce „Slaviček ve Slezsku“ v rámci národopisných slavností Slezské dny v Dolní Lomné (2. 9. 2018) nebo na jiných akcích v regionu.

ŠÁRKA KLIMOSZOVÁ, DDM ČESKÝ TĚŠÍN

Přehlídka zájmové činnosti Mozaika

Spolu proti nudě byl název letošního již 14. ročníku přehlídky zájmové činnosti Mozaika.

Jako každým rokem i letos jsme se ve vyprodaném sále Těšínského divadla (19.4. 2018) přesvědčili, co všechno naši klienti dokázali od začátku tohoto školního roku a čemu se naučili i v letech minulých. Přehlídka nabízela nejen pestrou škálu zájmových aktivit pro děti a mládež, ale zejména společná vystoupení všech dětí, které se s chutí a aktivně podílely na jeho vzniku a následně jeho prezentaci.

Komponovaný program vyplnilo 270 vystupujících, kteří pečlivě se svými pedagogy připravili krásná taneční, sportovní i herecká vystoupení.

Chtěla bych touto cestou poděkovat všem externím pedagogickým pracovníkům za přípravu dětí na Mozaiku, za celoroční práci, kterou v Domě

dětí a mládeže odvádějí. Děkuji vám za ochotu, starostlivost a péči, kterou věnujete ve svém volném čase dětem a naplňujete tak téma letošního ročníku Mozaiky Spolu proti nudě.

Velké poděkování patří i mým kolegům, kteří se postarali o hladký průběh celé akce.

BC. ZDEŇKA BURDA, ORGANIZÁTOR AKCE

Badmintonový turnaj Bohumín

V neděli 18. března 2018 se 22 sportovců z badmintonového klubu DDM Český Těšín zúčastnilo turnaje ve čtyřhrách v badmintonu, který se pořádá ve sportovní hale v Bohumíně pod záštitou Domu dětí a mládeže Bohumín. Na turnaj bylo přihlášeno 86 závodníků, kteří byli rozděleni dle výkonnosti do tří kategorií. My jsme obsadili všechny tři kategorie hojným počtem hráčů a bojovali jsme o co nejlepší umístění v základních tabulkách, ze kterých se postupovalo do vyřazovacího pavouka v boji o medailové pozice. Velmi dlouhý osmihodinový turnaj nám všem dal fyzicky a psychicky zabrat ve veliké konkurenci proti týmům z domácího Bohumína, Frýdku-Místku, Ostravy, Třince a Vratimova. Dobrá připravenost našich sportovců byla znát na výsledcích. Do bojů o medaile v každé kategorii postoupilo několik dvojic z Českého Těšína. Veškerou energii, strategii, týmovou spolupráci a obrovské nasazení přineslo našemu oddílu několik medailí. V kategorii začátečníků jsme po těžkém úsilí získali bohužel jen pomyslnou bramborovou medaili zásluhou výkonu Izabely Pieleszové a Petra Franka. V kategorii mírně pokročilých hráčů vybojovala děvčata Adéla Slívová a Bára Brožová krásné 2. místo a mohla se pyšnit stříbrnou medailí. Velmi napínavé a dech beroucí byly zápasy poslední kategorie pokročilých hráčů. Toto semifinále bylo obsazeno čtyřmi páry, z nichž tři páry byly z Českého Těšína. Šance na umístění našich borců byly vysoké. Vyrovnané zápasy, nasazení maximálního úsilí a boj o každý míček z posledních sil přinesl na konec turnaje pozitivní výsledky našich svěřenců. Bronzovou medaili získala dvojice Zuzana Guzdková a David Guzdek. Veškerá pozornost všech soutěžících, fanoušků a trenérů se zaměřila na poslední finálový zápas o zlato. Dlouhé vyrovnané výměny, maximální vypětí sil a napínavé úder do posledních okamžiků zvedaly z tribun všechny účastníky. Velmi těsný výsledek skončil nádhernou stříbrnou medailí pro Davida Hlawiczku a Leviho Pawliczka z našeho oddílu DDM Český Těšín. Jako trenér děkuji za neskutečné sportovní zážitky, fair play hru a napínavou atmosféru během celého sportovního dne všem mým sportovcům. Opět jste mě nezklamali a snažili jste se do posledního míčku bojovat v tak veliké konkurenci zúčastněných týmů. Také bych chtěla ocenit perfektní organizaci celého turnaje badmintonového oddílu Bohumín. Těšíme se opět na další soutěže, kde se setkají hráči z klubů domů dětí a mládeže a středisek volného času v tak krásném sportu, jako je badminton!

ADAM CHALUPA, TRENÉR

Karate

Dne 28. 4. 2018 se konal Miedzynarodowe Mistrzostwa Cieszyzna w karate SHINDO CUP 2018, kterého se zúčastnilo našich 6 členů z karate DDM Český Těšín, a to Andrea Švrčková - získala 4 medaile, v kategorii kata individuál 2. místo, v kata tým 2. místo, v kumite do 14 let 1. místo a v kumite do 15 let 2. místo, Johanka Bárdyová v kata individuál 2. místo (byly to její první závody) a Jakub Roman 1. místo (rovněž první start), Sandra Bergerová 1. místo kata, David Košťál v kata 2. místo a Julie Bukovanská v kata 3. místo. Všem členům blahopřeji za výsledky a doufám, že jim to dodá chut do dalších startů na soutěžích.

HUBERT WITOSZ, TRENÉR

TĚŠÍNSKÉ DIVADLO

Ostravská, Český Těšín, tel.: +420 558 746 022, www.tdivadlo.cz,
bajka@tdivadlo.cz, info@tdivadlo.cz

Těšínské divadlo, Česká scéna

Poslední premiérou sezony 2017/2018 je hra Istvana Örkényho KOČIČÍ HRA.

Hra vznikla na základě stejnojmenného románu a rázem si získala oblibu domácího i zahraničního publika.

Příběh Erži Orbánové, její sestry Gisely, přítelkyně Pavly Krausové a penzionovaného operního pěvce Viktora Molnára je možné charakterizovat jako tragikomický. Průběžný dialog Erži se sestrou Giselou má v sobě humor, jímavou upřímnost místy hraničící s absurditou. Premiéra se uskutečnila 15. května v Těšínském divadle.

První premiérou sezony následující bude hudební komedie PYTLÁKOVA SCHOVANKA, která vznikla na motivy stejnojmenného úspěšného filmu. Autorem jevištní úpravy a jejím režisérem je šéf české scény Miloslav Čížek. Scénografie je dílem profesora Jana Duška, kostýmy navrhla Samiha Maleh.

Už mnoho let pořádá Těšínské divadlo v měsíci červnu Pohádkové dopoledne pro děti a klienty ze sociálních ústavů. Také letos bude nachystán pestrý program, na jehož přípravě se podílejí takřka všichni pracovníci divadla.

Scena Polska Teatru Cieszyńskiego

Scena Polska zaprasza w maju i czerwcu:

Ray Cooney: Mayday

Ray Cooney (ur. 1932), brytyjski komediopisarz, określany jest jako mistrz farsy.

„Mayday” jest jedną z najzabawniejszych współczesnych komedii. To historia londyńskiego taksówkarza bigamisty, który przez kilka lat z powodzeniem prowadzi dwa równoległe życia z dwiema kochającymi go ženami. Jednak wypadek na ulicy powoduje, że jego tajemnica wychodzi na jaw, co wywołuje lawinę nieprzewidzianych, zabawnych komplikacji.

Cudownie obłąkana i nieprawdopodobnie śmieszna farsa w reżyserii Karola Suszki.

Eric-Emmanuel Schmitt: Tektonika uczuć

Eric-Emmanuel Schmitt jest jednym z najpopularniejszych, współczesnych francuskich pisarzy.

W „Tektonice uczuć” pisarz zagląda w zakamarki ludzkich dusz. Główni bohaterowie, Diana i Richard, są w sobie zakochani, chcą się pobrać, lecz razem... oboje myślą o rozstaniu. Rozmawiają, ale nie potrafią się porozumieć. Właściwie sami nie wiedzą, czego chcą.

Dramat Schmitta ukazuje skomplikowane relacje w związku dwojga ludzi, gdzie miłość odgrywa najważniejszą rolę.

Premiera w piątek 25 maja o godz. 17.30.

Kay Mellor: Namiętna kobieta

Sprawnie napisana sztuka, która zmienia nastroje, przechodząc od farsy do tragedii. Opisuje rozterki kobiety w sile wieku, niedocenianej i zdesperowanej gospodyni domowej, która w dniu ślubu syna przechodzi załamanie nerwowe i chowa się na strychu. Stąd toczy swoją prywatną „wojnę domową” z rodziną, tu podsumowuje swoje życie, małżeństwo i wspomina namiętny romans z kochankiem z sąsiedztwa.

Premiera w sobotę 23 czerwca o godz. 17.30.

Scena Lalek Bajka Teatru Cieszyńskiego

Scena Lalek Bajka zaprasza najmłodszych widzów na „Pinokia”, opowieść o drewnianym pajacyku, łobuzie i urwisie, który sprawiał swemu ojcu wiele radości, ale przysparzał też niemało zmartwień.

Loutková scéna Bajka připravila pro vás pohádku Pinokio, která je příběhem dřevěného panáčka, rošťáka a nezbedy z knihy Pinocchiola dobrodružství. Tu pro děti napsal už před 135 lety italský spisovatel Carlo Collodi a stal se tak jedním z nejznámějších autorů dětské literatury. Jeho knížku znají děti téměř na celém světě, čtou si ji v Evropě, Americe, Asii, Africe i v Austrálii. Vždyť byla přeložena do 220 jazyků!

„AVION”
ČITÁRNA A KAVÁRNA

Čítárna a kavárna „Avion” / czytelnia i kawiarnia „Avion”
tel. 558 711 961, noiva@noiva-tesin.cz, www.noiva-tesin.cz

ČERVEN 2018

Středa 6. 6. v 16 hod.

KONCERT ŽÁKŮ ZUŠ PAVLA KALETY

Koncert Základní umělecké školy Pavla Kalety. Pořádá ZUŠ Pavla Kalety a Městská knihovna Český Těšín.

Vstup zdarma

Čtvrtek 7. 6. v 17 hod.

MUZEUM TĚŠÍNSKA – NEJEN O POKLADECH ZE SBÍREK

Přednáška připomene 70 let od založení dnešního Muzea Těšínska. Představí historický vývoj muzea, seznámí s osobnostmi, které stály při jeho formování, se zastoupenými sbírkovými fondy a s veškerými dalšími činnostmi, kterým se muzeum věnuje. Přednáška historičky Ilony Pavelkové – nejen o pokladech ze sbírek. Pořádá Klub Muzea Těšínska a městská knihovna. Vstup zdarma

Pátek 8. 6. v 17 hod.

ZAHÁJENÍ VÝSTAVY

MARTA FRĄCKOWIAK A MAŁGORZATA SZRAM-LIPKA - GRAFIKA

Výstava grafik doktorandek Fakulty umění Institutu umění v Cieszyně.

Pořádá Spolek Půda ve spolupráci s městskou knihovnou. Akce je financována městem Český Těšín a potrvá do 30. 6. 2018.

Vstup zdarma

Pondělí 11. 6. v 17 hod.

ČTENÁŘSKÝ DISKUSNÍ KLUB - PL

Pořádá Městská knihovna Český Těšín.

Vstup zdarma

Středa 13. 6. v 17 hod.

LITERÁRNÍ HYDE PARK

Literární Hyde Park je setkání milovníků literatury. Přijďte si poslechnout čtení ze zajímavých knih. Svou oblíbenou knížku vám tentokrát představí ti, kteří byli v minulosti oceněni jako osobnosti kultury.

Pořad je součástí letošního cyklu OSOBNOSTI.

Pořádá Městská knihovna Český Těšín.

Vstup zdarma

Čtvrtek 14. 6. v 17 hod.

EVANGELIČI V TOLERANČNÍM OBDOBÍ

Prezentace knihy V. Tomášové.

Vstup zdarma

Čtvrtek 21. 6. v 17 hod.

HISTORIE VÝSTAVBY BEZRUČOVY CHATY KČT NA LYSÉ HOŘE

Stručně bude připomenuta historie první výstavby chaty ve 30. letech minulého století. Podrobně budou uvedeny informace o přípravě výstavby Bezručovy chaty KČT na Lysé hoře od roku 1994 do r. 2011 a její vlastní výstavba od roku 2011 do jejího otevření pro veřejnost v roce 2015.

Pořádá Klub Muzea Těšínska a městská knihovna. Vstup zdarma

Pátek 22. 6. v 17 hod.

ČESKO-POLSKÝ DISKUSNÍ SALON

BEZ STEREOTYPŮ – ČEŠI A POLÁCI O SOBĚ NAVZÁJEM

Hosty polsko-českého setkání budou hokejisté Jiří Polanský a Aron Chmielewski. Moderuje Martin Stebel. Koná se za finanční podpory Generálního konzulátu PR v Ostravě, starosty města Český Těšín a starosty města Cieszyn. Pořádají Městská knihovna Český Těšín a Zamek Cieszyn.

Vstup zdarma

Rezervujte si, prosím, místa.

Změna programu vyhrazena.

Zateplení a výměna oken MŠ Okružní

ČÍSLO PROJEKTU: CZ.05.5.18/0.0/0.0/16_039/0004353

V červenci 2017 byla zahájena realizace projektu „Zateplení a výměna oken MŠ Okružní“. Projekt řeší snížení energetické náročnosti budovy mateřské školy, která byla provedena zateplením pláště budovy, výměnou otvorových výplní a instalací nuceného větrání. Realizací projektu dále došlo k omezení množství CO₂ unikajícího do ovzduší, úspoře emisí tuhých znečišťujících látek (TZL) a oxidů dusíku (NO_x). V zimním období byly práce na realizaci projektu přerušeny a pokračovaly v březnu 2018. Dokončení a předání stavby

proběhlo začátkem dubna letošního roku. Termín pro zpracování a podání závěrečné zprávy a žádosti o platbu je 30. květen 2018. Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií – Fondem soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí.

LENKA TOMKOVÁ,
PROJEKTOVÝ MANAŽER

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Životní prostředí

Ministerstvo životního prostředí

Zateplení a výměna oken MŠ Hornická

ČÍSLO PROJEKTU: CZ.05.5.18/0.0/0.0/16_039/0004352

Realizace projektu „Zateplení a výměna oken MŠ Hornická“ byla zahájena 21. 4. 2018. Projekt řeší snížení energetické náročnosti MŠ, která bude provedena zateplením pláště budovy, výměnou otvorových výplní a instalací 24 ks fotovoltaických panelů (zisk elektrické energie) a soustavy 8 ks fotovoltaických panelů (příprava teplé vody). Ukončení prací se předpokládá v srpnu letošního roku. Poskytnutí dotace z „Operačního programu Životní prostředí“, výzvy č.

05_16_039 bylo schváleno v květnu 2017 ve výši 3 167 504,64 Kč.

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií – Fondem soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí.

LENKA TOMKOVÁ,
PROJEKTOVÝ MANAŽER

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Životní prostředí

Ministerstvo životního prostředí

KULTURA REGIONU TĚŠÍNSKÉHO SLEZSKA

9. 6. 2018 – náměstí ČSA v Českém Těšíně

Časový harmonogram akce:

14.00-14.10 Zahájení akce

14.10-14.30 Reprezentační soubor písní a tanců PZKO Olza

14.30-14.50 Vietnamský spolek Moravskoslezského kraje a Ostravy z.s.

15.10-15.25 Spolek Němců Těšínského Slezska DIE HASELNUSS

15.25-15.45 Slovenský folklorní soubor MAKOVANKA

15.45-16.05 Řecký folklorní soubor NEL ALBICE

16.05-17.00 Romská kapela IMPERIO

17.00-17.20 Slovenský folklorní soubor MAKOVANKA

17.20-17.40 Vietnamský spolek Moravskoslezského kraje a Ostravy z.s.

17.40-18.00 Slezský folklorní soubor MIONŠÍ

18.00-18.15 Spolek Němců Těšínského Slezska DIE HASELNUSS

18.15-18.35 Reprezentační soubor písní a tanců PZKO Olza

18.35-19.00 Řecký folklorní soubor NEL ALBICE

DOBROVOLNICTVÍ HIT LETOŠNÍ SEZÓNY

Hledáme nové dobrovolníky

Kdy?

v úterý 26. června 2018
od 16:00 do 19:00

Kde?

budova CASD
Krátká 1920/2, Český Těšín

Kontakt:

www.adrahavirnov.cz
tel.: 739 106 433
e-mail: alena.nozkova@adra.cz

NEJDELŠÍ ŽIVÝ ŘETĚZ KOLEM RADNICE

Srdečně zveme všechny občany města Českého Těšína

1. 6. 2018 v 10:30 hod.
na náměstí ČSA

kde proběhne registrace národního rekordu
„Nejdelší živý řetěz kolem radnice“.

Na organizaci se podílí *Komise výchovy a vzdělání, odbor školství a kultury* za podpory *města Český Těšín*. Rekord bude zaregistrován komisaři agentury „Dobrý den“ z Pelhřimova. Budeme velice rádi, když pokus o rekord podpoříte svou hojnou účastí, která následně zajistí zápis Českého Těšína do České knihy rekordů. Těšíme se na příjemné dopoledne.

Srdečně zvou pořadatelé, tak neváhejte
a přijďte nás podpořit!

Městský úřad Český Těšín | Náměstí ČSA 1/1 | 737 01 Český Těšín
Odbor školství a kultury | pracoviště Štefánikova 18/25
tel.: +420 553 035 302 | e-mail: epodatelna@tesin.cz | www.tesin.cz

ČESKÝ TĚŠÍN

Tělocvičná jednota Sokol Český Těšín
Vás zve 2.6.2018. na 4. Ročník

"Okolo Těšína se Sokoly"

START Trasy: 7,15,25 km(pěši) - 40,60km(cyklo)
ČD Český Těšín 7.00 - 9.00 hod.
(před trafostanicí nebo na 1.nástupišti u výtahu).

Sponzoři akce:

Město Český Těšín, Těšínská tiskárna a.s., Heli Optik, Cukrárna "Kumax",
Griffin.s.r.o./počítače, telefony-prodej, servis, výkup/.

www.lovelec.cz

PŮJČOVNA ELEKTROKOL

-LOVELEC+

Po - Pá 8:00 - 15:00 hod.
Koeximpo spol. s r.o., Lipová 1986, Č. Těšín
areál VOP (vedle tiskárny FINIDR)

ČESKÝ TĚŠÍN

Město Český Těšín
ve spolupráci s partnery, poskytovateli sociálních služeb a
spolupracujícími organizacemi

Vás zve na

Den sociálních služeb, zdraví a souvisejících aktivit 2018

akce se uskuteční ve středu dne 20.06.2018 od 09.30 do 17.00 hodin
na náměstí ČSA, Český Těšín

- Přijďte se seznámit se širokou nabídkou činností poskytovatelů sociálních služeb a spolupracujících organizací
- Přijďte si prohlédnout ukázky ortopedických a kompenzačních pomůcek
- Vyzkoušejte, jak se žije lidem s handicapem
- Můžete anonymně využít možnosti měření krevního tlaku, pulsu, můžete si udělat test závislosti na nikotinu a dechový test množství oxidu uhelnatého v dechu
- Dále je pro Vás připraveno měření procenta tělesného tuku, výpočet indexu tělesné hmotnosti BMI a výživové poradenství
- Shlédněte představení služby tišňové péče, činnost vodícího psa a další.
- Poradte se ve složitých životních situacích
- Nákupem výrobků podpoříte činnost prezentujících se organizací.

Můžete se těšit na doprovodný program v podání
uživatelů sociálních služeb, taneční vystoupení, hudební produkci, a další.

- Pro děti jsou připraveny soutěže.
- Proběhne vyhodnocení kreseb žáků mateřských a základních škol na téma **Co to znamená „POMÁHAT“**
- Nedílnou součástí akce je ocenění pracovníků v sociálních službách.
- Slavnostní závěr dne je věnován koncertu pěveckého sboru Fusion.

JEDU S DOBOU
ASOCIACE CENTER PRO ZDOKONALOVACÍ VÝCVIK ŘIDIČŮ

ZDARMA!

**OTESTUJTE SVŮJ POTENCIÁL
V CENTRECH BEZPEČNÉ JÍZDY PO CELÉ ČR**

REGISTRUJTE SE NA WWW.JEDUSDOBOU.CZ

Kurz bezpečné jízdy pro aktivní seniory ve věku od 65 let ZDARMA
Pokud jste nadšenci volantů, neváhejte a přihlaste se co nejdříve!

Co Vás na kurzu čeká?

Teoretická část

- Bezpečná a defenzivní jízda
- Aktuality z legislativy a jiné zajímavosti

Praktická část

- Krizové brzdění a řešení smyku
- Manévrování
- Zdravověda

Partneři projektu

Projekt JEDU S DOBOU je financován z fondu zábrany škod České kanceláře pojistitelů.

Jezírkové fólie.cz

- široký výběr jezírkových fólií, geotextilií
- příslušenství pro zahradní jezírka
- realizace a pokládka

www.jezirkove-folie.cz

Kontakt: BROKAR Moravia s.r.o., IČ: 28652452,
Tovární 1030/41, 737 01 Český Těšín
tel.: 702 090 220, e-mail: brokar@email.cz

TĚŠÍME SE NA VAŠI NÁVŠTĚVU

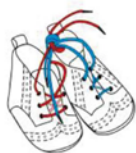
brokar.cz Vše pro teplo Vašeho domova

- kamna, krbové vložky, příslušenství
- realizace

**Prodejna Kamna, krby přemístěna
na adresu: Tovární 1030/41, Český Těšín**

Kontakt: BROKAR Moravia s.r.o., IČ: 28652452,
Tovární 1030/41, 737 01 Český Těšín
tel.: 702 090 220, e-mail: brokar@email.cz

TĚŠÍME SE NA VAŠI NÁVŠTĚVU

Rodinné centrum Uzliček, z.s.
Slovenšká 1, Český Těšín
(v budově ZŠ Slovenšká, pravé křídlo)

CENTRUM PRO DĚTI

Atraktivní školička - program pro děti
od 2 do 4 let, program v podobě hudebního,
pohybového, pohádkového, montessori dopoledne.
Vycházky téměř za každého počasí.

www.mcstastnesrdce.cz mc.stastnesrdce@gmail.com
Tel. číslo: 727 919 698

Rodinné mateřské centrum

U NÁS NAJDETE:

- kavárničku se spoustou dobrot
- příjemné prostředí i personál
- soukromá školička
- hlídání s chůvou po dobu Vašeho vyřizování
- zájmové kroužky
- dětské koutky dle věku (0-3, 3-6, 6+)
- příměstské tábory

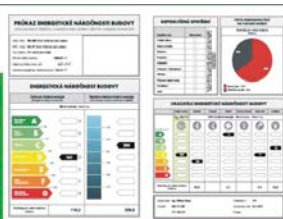
Těšíme se na Vás...

ul. Čapkova 199/9, Český Těšín (prostory bývalé tékárny)

Více na www.centrumkristynka.cz
nebo na našem facebooku CENTRUM KRISTÝNKA

PRŮKAZ ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI BUDOVY

- Odborné posudky pro Nová Zelená Úsporám
- Výpočty tepelných ztrát
- Měření, kontrola a vyhodnocení účinnosti kotlů a klimatizací

STAVEBNÍ PROJEKTY

- Stavební projekty (domy, garáže, přístřešky, vestavby)
- Vyřizování stavebních formalit (stavební povolení, ohláška)
- Stavební dozor - ochráni Vaši investici

EMTEST spol. s r.o. 558 731 080, 558 712 129, 608 368 378
Kancelář: Dvořákova 2, 737 01 Český Těšín
e-mail: emtest@emtest.eu
www.emtest.eu

VÝROBA A RENOVACE PÉŘOVÝCH DEK A POLŠTÁŘŮ

Novinka:

Hloubkové čištění koberec

Sběrna: Charlie rybářské centrum,
u Zámečku, Jablunkovská 853,
Český Těšín, Tel.: 603 111 648

AUTO-GAZDA.CZ

SÍDLÍME
NA NOVÉ
ADRESE

- půjčovna dodávek
- půjčovna osobních vozidel
- půjčovna nosičů kol
- půjčovna přívěsů
- půjčovna střešních boxů

Auto-Gazda.cz
Strojnická 398, Český Těšín

rezervujte na telefonu
735 095 095

MALÍŘSTVÍ – NATĚRAČSTVÍ

- nátěry – okna, dveře, radiátory a střechy
- malování bytů a skladů
- drobné zednické práce – štuk, omítky, stěrky atd.

Josef CHOWANIEC

Slezská 1392/14
737 01 Český Těšín
Mob.: 737 435 958 IČ: 731 69 994
e-mail: josef.chowaniec@seznam.cz

Kontaktní čočky

od A do Z

- jednodenní
- měsíční
- sférické, torické, multifokální

Poliklinika Český Těšín, 1. patro

www.mojecocky.cz | info@mojecocky.cz | tel.: +420 777 311 532

Petr ZBORNÍK

bezpečnost práce a požární ochrana

Naše firma má výhradní zastoupení
na prodej hydrantových systémů a požárních hadic

Obory firmy:

*Bezpečnost práce

*Požární ochrana

*Revize "vyhrazených technických zařízení"

*Revize "požárně bezpečnostních zařízení"

*Prodej hasicích přístrojů, hydrantových systémů,
požárních hadic, plnění láhví CO2

*Prodej bezpečnostních tabulek

Mánesova 512/28, 73701 Český Těšín
558 736 586, 774 810 691, 777 810 822
petr.zbornik@volny.cz
<http://www.zbornikpetr.cz>

NEJVÝHODNĚJŠÍ CENY NA ÚZEMÍ ČESKÉHO TĚŠÍNA

Nástup možný ihned. Tel: **739 613 206**

An advertisement for U Štefánika Kávárna. The background is a warm, brownish-gold color. In the center, a glass of latte with a heart-shaped foam design sits on a white saucer. A small pink sugar cube with the brand name 'U Štefánika' is next to it. In the top left corner is the logo, which consists of a stylized white 'X' shape with four small coffee cups at the intersections, and the text 'U ŠTEFÁNÍKA KAVÁRNA' below it. In the top right corner, the text '„Pravá kavárna“' is written in a large, white, serif font. Below this, the address 'Štefánikova 20/21' and '737 01 Český Těšín' are listed. In the bottom left corner, there are Instagram and Facebook icons followed by the handle 'kavarnaustefanika'. In the bottom right corner, the phone number '+420 602 705 551' and the email 'figuratrade@seznam.cz' are displayed.

VŠE PRO ZAHRADU
 ZEMINY, HNOJIVA, POSTŘIKY, NÁŘADÍ...
 OKRASNÉ STROMY A KEŘE
 BALKÓNOVÉ KVĚTINY
 SAZENIČKY, TRVALKY
 OVOCNÉ KEŘE
 BYLINKY

HOBBYPRODEJNA
DVOŘÁKOVA 14, ČESKÝ TĚŠÍN

Mateřské centrum Šťastné srdce, z.s.
 Slovenská 1, Český Těšín
 (v budově ZŠ Slovenská, právě křídlo)

CENTRUM PRO DĚTI

- cvičení pro děti od 6 týdnů do 6 let
- saunování dětí od 3 měsíců do 5 let
- montessori dílnička, výtvarné tvoření
- hudební hrátky

www.mcstastnesrdce.cz mc.stastnesrdce@gmail.com
 Tel. číslo: 773 689 177

**LIFT
COMPONENTS s.r.o.**
výťahy, výtahové komponenty, piolány

LIFT COMPONENTS s.r.o. – Karvinský výrobce výtahů rozšířil firmu a nabízí nové pracovní příležitosti

Firma **LIFT COMPONENTS s.r.o.** je jedna z největších soukromých výrobců výtahů v ČR a **rozšířila svůj výrobní areál** v Karvině na průmyslové zóně o **nové výrobní prostory** a nový **LC Lift Salón**, kde naleznete kompletní nabídku jejich výtahů.

Lift Salón pro prezentaci výtahů, tak jak je máte možnost vidět v Karvině, byste marně hledali nejenom v našem kraji, ale i v celé naší republice. Prostory pro prezentaci výtahů, jsou jedinečné.

Společnost nabízí nové pracovní příležitosti pro nové talentované pracovníky, a to v oblasti **Marketingu** a **prodeje** a také na **Elektro-oddělení**.

Pokud si věříte, zastavte se za nimi a udělejte si obrázek o tom, co vše jsou schopné vyrobit naše české firmy a to bez zahraničního kapitálu. Možná svoji budoucnost (pracovní) budete tvořit společně s nimi.

Více informací ohledně nabídky práce naleznete na: <http://www.lift-components.cz/nabidka-prace.html>

LIFT COMPONENTS s.r.o., Na Novém poli 383/3, Karviná-Staré Město, tel.: 596 311 393, fax: 596 312 366
LCDOUBLESpace mini LCONESpace smaxi

SLEZSKÁ REALITNÍ AGENTURA

Český Těšín, s.r.o.

1 555 300,- Kč <u>Staveb. parcela 1223m²</u> Č. Těšín - Horní Žukov	2 6 300 000,- Kč <u>RD Trinec-Tyra</u> - nadstandart	3 1.350.000,- Kč <u>Osvl. 2+kk, 71m²</u> Český Těšín, Karvinská
4 2 490 000,- Kč <u>RD Pod Zelenou</u> Český Těšín	5 1 950 000,- Kč <u>RD ČT-centrum města</u> Český Těšín	6 710 000,- Kč <u>Stav. parcela Chotěbuz</u> 1241m² se staveb. povolením
7 690 000,- Kč <u>Osvl. 1+1</u> Č. Těšín, centrum města	8 945 000,- Kč <u>Dr.byť 3+1s balkónem</u> Český Těšín, Frýdecká	9 535 000,- Kč <u>Osvl. Chata se zahradou</u> 1546m² v ČT Rakovci

**Vyřídíme Vám úvěr na nákup veškerých nemovitostí,
družstevních bytů a rekonstrukcí**

Smetanova 173/2, 737 01 Český Těšín

tel.: 558 711 260, 777 860 853 , 775 224 290

www.slezska-realitni.cz

TĚŠÍNSKÁ FOLKLÓRNÍ NOC
CIESZYŃSKA NOC FOLKLORYSTYCZNA

Těšínská folklórní noc Cieszyńska Noc Folklorystyczna 1.6.2018

Náměstí ČSA, Český Těšín / Rynek Czeski Cieszyn

Program:

14:00

- Jarmark řemeslné, lidové tvorby a slezské speciality / Jarmark rzemiosła, sztuki ludowej i śląskich specjałów

15:00

- Dětský folklórní soubor Slezanek a přípravka
- Cimbálová muzika Slezanek
- Rozmarynek ZUŠ Jablunkov
- Folklórní soubor Slezan
- Kapela Bukón Jablunkov

17:00

- Kapela Regionalna Istebna
- Tomáš Kočko&ORCHESTR
- BLAF gorolgrass

DOPROVODNÉ AKCE / IMPREZY TOWARZYSZĄCE

- Krčma u Ziky
- Bábkové divadlo Žilina
- Bajka Český Těšín
- Tvůrčí rukodělné dílny pro děti i dospělé, hudební workshopy / Warsztaty rękodzieła dla dzieci i dorosłych, warsztaty muzyczne

ČESKÝ TĚŠÍN

PRĚKRAČUJEME HRANICE
PRZEKACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Akce se koná v rámci projektu „Kaj indzi inacy – u nas po naszymu. Lidová kultura Těšínského Slezska“, číslo projektu CZ.11.2.45/0.0/0.0/15_003/0000332. Projekt je spolufinancován Evropskou unií z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj – Program Interreg V-A Česká republika-Polsko 2014-2020.

Impreza realizowana w ramach projektu „Kaj indzi inacy – u nas po naszymu. Kultura Ludowa Śląska Cieszyńskiego” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - Program Interreg V-A Czechy - Polska 2014-2020.